

Občani: vsi na volitve!

Pred nami so volitve. Razgibano obdobje priprav na letošnje skupščinske volitve, ki se je začelo lani septembra, se približuje svojemu vrhu. Z volitvami bomo izmenjali polovico dosedanjih odbornikov občinskih skupščin in izvolili nove ljudske poslance, katerim bo tokrat potekel dvoletni poslanski mandat. Volitve postajajo normalni delovni postopek in zato zanje niso potrebne nobene posebne manifestacije. Gre za našo državljansko dolžnost: sodočati hočemo in moramo v občini, v republiški in v zvezni skupščini. Zdaj je naša dolžnost, da dokončno izberemo iz vrst kandidatov nove odbornike ter poslance republiške in zvezne skupščine.

Kdaj bodo prve in druge neposredne volitve?

V PETEK, 26. MARCA

bodo neposredne volitve v delovnih organizacijah za odbornike občinskega zbora delovnih skupnosti;

V NEDELJO, 28. MARCA

pa bomo v vseh volilnih enotah v mestih in vaseh volili nove odbornike občinskega zbora.

S tem bomo izpolnili polovico naše državljanske volilne dolžnosti, 18. aprila pa bomo vsi še enkrat stopili na volišča in takrat izvolili dokončno poslance za republiški in za zvezni zbor.

O b č a n i — pokažimo v petek in v nedeljo našo zavest in politično zrelost pri odločanju o najvažnejših družbenih vprašanjih, ki jih bodo po naših željah in naročilih uresničevali odborniki obeh zborov naših občinskih skupščin.

TUDI TOKRAT: VSI NA VOLIŠČE, VSE SILE ZA SOCIALIZEM!

Delavke vrtnarije na Čatežu pridno pobirajo in čistijo por. Prodali ga bodo v Zagrebu, kjer ga cenijo kot pravo poslastico

JUTRI PRAZNUJE OBČINA RIBNICA

Ne bomo pisali v superlativih, o številnih »naj-«, o dosežkih, vrednih nekaj več besed. Ni superlativov, čeprav ne moremo zanikati precejšnjih uspehov, odločnih korakov, s katerimi stopa ribniška občina po poti napredka. Pokazali bomo samo realno sliko dejanskega stanja, ki ga odraža osnutek družbenega plana občine za letošnje leto, nanizali nekaj podatkov, ki odločnost stopinj v boljše čase nazorno ilustrirajo. Morda bo za nizanje števil in podatkov to najprimernejši čas; dan, ko proslavljajo občani ribniške občine svoj praznik.

Družbeni bruto proizvod se bo letos povečal za 14 odstotkov, to je na preko 8 milijard dinarjev, družbeni proizvod bo letos znašal skoro 4 milijarde, narodni dohodek pa 3,796 milijarde. Za 11 odstotkov se bo povečal tudi narodni dohodek na prebivalca. Medtem ko je lani še znašal nekaj nad 287.000 din, se bo letos dvignil na 319.000 dinarjev.

Vsa investicijska sredstva gospodarskih organizacij (okrog 360 milijonov) bodo porabljena v glavnem za izpopolnjevanje in modernizacijo proizvodnje ter dokončanje začetnih investicij. Predvidene so tudi večje negospodarske investicije. Na prvem mestu naj omenimo gradnjo šole v Ribnici in notranjo ureditev šole v Sodražici, za kar bo zbranih okrog 60 milijonov lastnih sredstev in 90 milijonov iz republiških kreditov. Razen tega bodo nadaljevali z gradnjo gozdarskega doma, dveh stolpičev v Ribnici, poslovno stanovanjskih hiš v Sodražici in Loškem potoku ter morda začeli z gradnjo kopalnice v Ribnici.

Število zaposlenih v družbenem sektorju gospodarstva

Vreme

OD 25. III. DO 4. IV.

Nekako od 29. marca do 3. aprila lepo vreme. V ostalem nestalno s pogostimi padavinami in ohlaiditvami. Okrog 27. marca in 5. aprila sneg skoraj do nižin. Dr. V. M.

se bo povečalo za 5 odstotkov — od 1685 na 1.775. 45 odstotkov zaposlenih so ženske. Se naprej se bo dvigala produktivnost in s tem ekonomičnost poslovanja, ob tem pa se bodo povečali nominalni osebni dohodki za 20 do 22, realni OD pa približno za 14 odstotkov na zaposlenega.

Kombinat INLES bo letos povečal proizvodnjo za 17,9 odstotka in tako presejel štiri milijarde. Narodni dohodek v Inlesu se je od leta 1963-64 povečal od 884.000 na 1.139.300 dinarjev. Za 25 odstotkov bodo tudi povečali izvoz. — Poleg lesne industrije ima največje perspektive kovinska industrija. Kovinsko podjetje povečuje letos proizvodnjo za 32 odstotkov, to je na pol milijarde. Zelo dobre kooperantske odnose imajo s podjetji SKIP iz Ljubljane in Vozili iz Gorice. Poleg domačih podjetij se

Danes: posvet gostincev v Kočevju

Danes ob 10. uri bo v sejni dvorani občinske skupščine v Kočevju posvet z zasebnimi gostinci iz občine, ki jih je 29. Z njimi se bodo razen zastopnikov oddelka za gospodarstvo občinske skupščine pogovarjali tudi inšpektorji in predstavniki turističnih društev o pripravah za letošnjo turistično sezono. Gostince bodo med drugim seznanili še z novim zakonom o gostinstvu, z nekaterimi drugimi predpisi, pomembnimi za to stroko, kakor tudi s pomočjo za najemanje turističnih kreditov.

Jutri: Levstikove nagrade

V petek, 26. marca, bodo v Ljubljani že šestnajstič podelili Levstikove nagrade za najboljša dela s področja mladinske književnosti. To bo pomemben kulturni praznik in lep prispevek k praznovanju 20-letnice osvoboditve. Uvod v praznovanje bo dvodnevni simpozij o mladinski književnosti, na katerem bodo sodelovali evropski strokovnjaki in poznavalci ter ustvarjalci iz Jugoslavije. Simpozij se bo začel po otvoritvi razstave knjig in ilustracij v Moderni galeriji danes in se bo nadaljeval jutri. Nagrade bodo podelili zvečer, nakar bo sprejem v založbi Mladinske knjige.

V soboto je V. kongres Zveze komunistov Slovenije končal delo. Izvolil je nov CK ZKS, kontrolno in revizijsko komisijo, na prvi seji novega CK pa so izvolili za političnega sekretarja Miho Marinko; za sekretarja za organizacijsko politični sektor je bil izvoljen Albert Jakopič, za sekretarja za ideološki sektor Stane Kavčič in za sekretarja za družbeno ekonomski sektor Viktor Avbelj.

Komunisti - idejni usmerjevalci graditve socialistične družbe

V. kongres ZKS, ki je bil od 17. do 20. marca v Ljubljani, je vseskozi odseval novo kvaliteto Zveze komunistov, njene vsebine in metod dela. Kongres je s postopki pri snovanju kongresnih dokumentov in pri volitvah novega najvišjega vodstva manifestiral višjo stopnjo demokratičnosti. Posebnost je bila še ta, da so na kongresu prevladovali delegati, ki so bili prvič na takem najvišjem zboru komunistov. Pretežno so bili iz neposredne proizvodnje in z delovnih mest, kjer se neposredno srečujejo s problematiko vsakodnevnih, konkretne graditve socialistične družbe. To se je odražalo tudi v razpravi delegatov, ki je bila pretežno ustvarjalnokritična. Nič ni bilo samozadovoljstva in olepševanja. Morda je bila razprava na kongresu — kot je dejal Miha Marinko v zaključni besedi — celo preveč kritična in je zategadelj večkrat spregledavala velikanske uspehe, dosežene v razdobju med dvema kongresoma.

Kongres je delal najprej v plenumu. Delegati so poslušali referat sekretarja CK ZKS Mihe Marinka in številne razprave delegatov. Poročila na kongresu niso brali, ker so ga prejeli delegati že nekaj dni pred začetkom kongresa in so ga torej imeli možnost dobro proučiti ter se pripraviti na razpravo o njem. Razen poročila so prejeli delegati tudi nekaj studij in analiz najvažnejših problemov

z vseh osnovnih področij družbene delitve dela.

Delati tako, da bomo vredni zaupanja delovnih ljudi

Delegati in gostje so pozornost sledili izvajanjem sekretarja Mihe Marinka. Njegov referat o osnovnih nalogah Zveze komunistov Slovenije

je bila pravcata študija, iz katere bomo še dolgo črpali marsikatero misel in napotek za akcijo. Referat je v marsičem prispeval k temu, da bo predstavljal V. kongres ZKS še dolgo bogato zakladnico socialistične misli.

Miha Marinko je uvodoma govoril o pomenu VIII. kongresa ZKJ. Dejal je, da velja njegove ugotovitve — celoti tudi za razmere v Sloveniji. VIII. kongres ZKJ ima

velikanski pomen za naš nadaljnji družbenoekonomski razvoj, za uveljavljanje samoupravnega sistema, za subjektivno socialistične sile in seveda tudi za mednarodno delavsko gibanje. To pa seveda ne pomeni, da bo duha kongresa v vsakodnevni praksi lahko in enostavno uresničiti. Zato moramo biti sposobni premagovati ovire, ki se še zmeraj postavljajo na pot hitrejšemu napredku.

Govorec o nekaterih vprašanjih družbenoekonomskega razvoja, je tovariš sekretar poudaril, da si bodo morali komunisti kar najbolj prizadevati odločno in dosledno izpopolnjevati in uveljavljati gospodarski sistem. To izpopolnjevanje pa ne sme težiti samo za večjimi gospodarskimi rezultati, ampak obenem tudi za razvijanjem samoupravljanja in komunalnega (Nadaljevanje na 5. str.)

Stali smo pred postajo vzemirjeni in polni pričakovanja in čudna tesnoba se nas je lotevala, prav tako, kakor da smo nezaheljni stopili na tujo zemljo in da nas bo sovražnik zdaj zdaj napadel, čeprav ni bilo ničesar videti, kar bi kazalo na vojno. Toda nekaj težkega je ležalo v zraku in čeprav smo hoteli to čudno tesnobo pregnati s šalami na račun drug drugega, nas vendar ni moglo nič razvedriti. Že na postaji, prav tako prazni in puisti kot ljubljanska, smo začutili, da nismo več doma, ampak nekje daleč na tujem, da pravzaprav nismo prišli prav, da bi morali izstopiti nekje drugje. Železničarji se niso zmenili za nas, mi pa smo pričakovali, da nas bodo sprejeli z odprtimi rokami in nam že koj na postaji postregli z vročo kavo in žemljami. Čemerni vojaki, ki so stražili na postaji, so nas ogledovali malomarno in brezbrizno. Začutili smo, da nas je mesto sprejelo mrko in negotoljubno. Ulice pred postajo so bile prav tako prazne in puste in čemerne, še svetilke ob cesti so se nam zdele neprijazne in ljudje, ki so se začeli zbirati na pločnikih in nas ogledovali, so se nam posmehovali, saj so

pod zaščito nemških in italijanskih tankov in letal. Zdelo se mi je, da sem stopil na rob močvirja in da se mi noge že vdirajo v blato. Srbski študent, ki je stal daleč od civilista, je vseeno slišal nekaj o Srbih. V nekaj skokih je bil na začelju našega dvostopa in kriknil srdito:

»Kdo je žalil Srbe, no, kdo, da mu zabijem zobe v danko, mater mu njegovo!«

Postajalo je napeto, vroče. Civilisti okoli nas so gledali mrko in zabodeno, naši so zgrabili srbskega študenta in ga s silo odgnali na rep dvostopa, kjer ni bilo civilistov. Kdo ve, kako bi se ta grozljiva politična zmešnjava končala, če ne bi v naših vrstah nastal nemir, vznemirjenje, kajti nekdo naših je viknil:

»Nemška letala!«

Res je bilo daleč slišati zamolklo bobnenje, ki se je bližalo bolj in bolj. Bobnenje je naraščalo, se ostrilo in mi, ki smo zdajle začutili, da se nam bliža sovražnik, smo postajali zbegani in nihče ni vedel, kaj mu je storiti.

»Na tla!« je nekdo zaklical prestrašeno.

cimo, mitraljeze, granate, ah, zdaj nas nihče več ne bo ustavil in želeli smo si, da bi ta parada trajala čim dlje in dlje.

Nič nisem razmišljal, počemu bi razmišljal, zdaj zame razmišljam junaški koraki: Ena, dve, ena, dve, levo, desno, levo — desno!

Koraki, koraki pa: resk, resk!

In koraki nas nosijo zdaj v to ulico, potlej v drugo, mimo hiš, trgovin in gostiln in končno v žrelo vojašnice. In pod temnim, neprijaznim, umazaniam obokom: stoj, nikamor več! Nato topot po lesenih stopnicah, dve veliki prazni sobi, umazani, po stenah počekani in poležana, zdrobljena slama na tleh in potem prav kmalu vroča vojaška brluzga, ki smo jo srkali ponosno in pobožno: naš prvi vojaški zajtrk!

»Ha, kasarna!«

Bila je neprijazna kot vse kasarne na svetu: umazana, zanemarena, počekana, odurna, negotoljubna, mrka, z umazaniami stenami in počrnelim stropom, popljudana, smrdelca... Bila je skoraj prazna, toda nam se je zdelo močna in skrivnostna, kajti tu bomo dobili puške, bajonete, naboje, bombe, pištole, mitraljeze!

gi togosti vojaške drže, trknil s petami, salutiral in pasje ponižno zrl v poročnika. »Kaj imaš v roki?« ga je vprašal poročnik.

»Meso, pokorno javljam, gospod poročnik!«

»Kje si ga dobil?«

Podoficir je zardel v zadregi. Kaj bo zdaj? Kaj naj mu reče?

»Pri mesarju, gospod poročnik!« se je odrezal boječe.

»Pojd! z menoj v kuhinjo in pokaži mi tistega mesarja!« mu je velel poročnik, ne da bi se ozrl name. In odšla sta. Tako sem se rešil te vojaške nadloge in podvizal sem se, da čim prej spet dosežem svojo stajo in svoje tovariše, kajti imel sem občutek, kakor da se vgrezam v globoko močvirje. Stekel sem kar so mi dale noge po stopnicah in ko sem bil med svojimi, sem se oddahnil kakor v varnem pristanišču, kjer ni več valov in kjer ni čutili moči viharja. Skrušen sem se zleknul na slamo in se oddihoval kot preganjan pes.

»Nikarte, gospod knjižničar, tod so bolhe!« me je posvaril študent, moj sosed na levi.

Bolhe? To še ni tako hudo kot podoficir! sem pomislil, pregnil slamo s kocem in sedel nanj. Nahrbtnik sem položil pod gljavje, stegnil noge in zamižal. Smrad po gnili slami in človeških izparinah mi je silil v nos in čeprav so fantje odprli vsa okna, smradu niso mogli pregnati, kajti kdo ve, koliko tisoč in tisoč vojakov je že ležalo tu dan in dan, leto za letom, kolikokrat so tu že milijonkrat prekleli cesarja in kralja, kaj vse je že videla in doživela ta vojašnica! Koliko vzklikov, tožba in kopnenj se je tod nagrmadilo in se vtisnilo v pod in v stene ter v strop!

A fantje na slami so ko vrabci na prosu! Zdaj še ni nič hudega, nihče nas ne nadleguje. Rahljamo si gnezda, jemo, pijemo, kadimo, se smejemo — vojne vihre pa nikjer ni videti. Seveda, novice prihajajo skozi okna, se debelijo in vsi smo jih željni. Nekdo priteče v sobo in zavpije:

»Nemci ne morejo čez Muro, naši so jim razbili deset tankov!« Spet drugi je nekje pobral drugo vest in pripoveduje:

»Naša letala so bombardirala Gradec in Celovec!«

A tretji je od nekod privlekel novico:

»Italijani povsod odbiti, naši prodirajo proti Gorici!«

»Hura, hura!« kričimo od veselja, a nestrpneži mrmrajo:

»Zakaj ne dobimo orožja?«

Nekdo nas pomirja:

Pisatelj Tone Seliškar. Oceno njegove najnovejše knjige, iz katere je odlomek, ki ga ponatiskujemo na tej strani, objavljamo na 11. strani današnje številke Dolenjskega lista

»Fantje, brez skrbi, orožje bomo dobili še danes; poveljnik polka je na obhodu, zvečer se vrne in vse bo urejeno!«

»Figo bo urejeno!« meni nekdo.

»Za nos nas vlečejo!«

Razpoloženje se spreminja od trenutka do trenutka. Ko pa gremo s porcijami po kosilo, se pomirimo. Žlice rožljajo po pločevini. Razvajenci zlijajo vsó žlobodro v kanal in si odvežejo nahrbtnike. Zabavljajo, a nekaterim tekne in grede po nov obrok. Ko smo se nahranili, spet poležemo po slami. Nikakršnih dolžnosti še nimamo, nihče se ne zmeni za nas. Prečuta noč v vlaku nas premaga. Ne zaspim popolnoma, le dremujem in še dokaj jasno razmišljam.

NOČ IN SVITANJE

Odlomek iz najnovejšega romana Toneta Seliškara: NOČ IN SVITANJE – Izdala Pomurska založba v Murški Soboti, opremil akademski slikar Janez Vidic

precej opazili, da smo nekaj posebnega; nismo še bili utrjeni od vojaščine, vsi smo bili mladi, živi, ognjeni. Neki možak ni strpel. Previdno se je pognal s pločnika in se nam približal. Stali smo v dvoredih. Kako smo se postavili v ta težak vojaški stav, sem že pozabil, le to vem, da nam je poveleval neki študent tehnike, ki je že odslužil vojaški rok.

»Od kod pa, prijatelji?« nas je vprašal radovednež.

»Iz Ljubljane, očka!«

»Iz katerega polka?«

»Iz še nobenega, prostovoljeci smo!«

Možak se je popraskal pod kučmo, nas zvito ošinil in spet vprašal:

»Nad Nemce?«

»Kakopak, striček, nad Svabe!«

»Kaj ste na glavo padli, otroci! Nemci vas bodo požrili!«

Očaku so se pridružili še nekateri civilisti in zdaj nas je nagovoril drug možakar:

»A nam Hrvatom ne bodo Nemci nič storili, kar pojdite, od koder ste prišli, da vam ne bo žal!«

To nenavadno, mlačno in brezbrizno razlaganje vojnega stanja, nas je osupnilo, zlasti še, ker nismo razumeli vsega tega in smo se pripeljali semkaj v trdni veri, da bomo naši tu jedro naše vojske in navdušenje vsega prebivalstva in vojno, morda celo bolj kot v Ljubljani. Naleteli pa smo na posmeh in potuhnjenost, za katero smo slutili še kaj hujšega, kot smo pravkar slišali.

»Pa vendar, oče, tu v Jugoslaviji...«, sem hotel reči, da je zdaj vojna, pa mi je neki mladenič, brčas dijak, ostro in sovražno posegel v besedo:

»Tu ni Jugoslavija, tu je Hrvatska, a vi, Kranjci, ste vedno samo za Srbe!«

Razjezil sem se, v grlu me je stisnilo in dejal sem mu precej ostro:

»Prav tako za vas kot za Srbe!«

»Srbi so svinje!« je viknil mladenič. »Smrt Srbom!«

Zaprepašeni smo poslušali to strupeno godlo sovražnih vzklikov, ki jih nikakor nismo mogli razumeti. Poparjen sem stal tik civilista, srce mi je stokalo od užaljenosti in od sramu in nikakor nisem mogel doumeti vsega tega. Res je že, da sem ves čas zaskrbljen zasledoval politične razprtije med srbskimi in hrvaškimi politikami, toda še na kraj pameti mi ni prišlo, kaj vse se je že tu spletlo in se še plete in kaj vse prihaja semkaj

»Razkropimo se!« je kriknil drugi in se pognal proti hišam.

Toda že so bila letala nad nami. Mi pa nismo legli na tla niti se nismo razbežali. Strah me je zgrabil za grlo, pograbil sem Fantka za roko, a nikamor se nismo gani, kajti civilisti so se pričeli smejati in so mirno, brez vsakega straha gledali v nebo.

Kaj to pomeni?

Ali bodo odvrgli bombe?

Ali nas bodo zasuli s rafali iz strojnice?

Ah, nikamor se nismo premaknili. Tudi mi smo strmeli v letala, ki so se z neznanskim truščem spuščala niže in niže in naravnost nad nas. Mi pa smo pred njimi otrpnili v ohromelost kakor ptica pred kačo. Tako nizko so se spuščali, da smo razločno videli pilote. Pilot v komandnem letalu nam je celo pomahal z roko. Nekaj civilistov na cesti jim je mahalo s klobuki. Potem so letala zahrumele in se skoraj navpično dvignila v višave in že jih ni bilo več. Ničesar nismo razumeli. Spogledali smo se in nekdo je vzkrilnil bolestno razkačeno:

»Saj to je cirkus, ne vojna!«

Toda odsekano, odločno vojaško povelje nas je pognalo na cesto in odkorakali smo. V enakomernem težkem ritmu korakov se nam je spet povrnila samozavest in kar dobro smo korakali in lep nas je bilo videti, ker smo imeli vsi nove uniforme in smo bili na oko zares vzorni vojaki, mladi, čedni, brhki. A tudi v nas samih je rasel vojaški napuh, neko svečano razpoloženje se nas je polastilo, in ker so se majceno oblaki pretrgali in nas je za hip obsijalo sonce, smo se zdeli nenadoma močni in nepremagljivi. Nekdo je pričel peti in potem smo vsi peli in se drug drugega opajali z našim junastvom. Ljudje na pločnikih so obstali in nas gledali začudeno, nekateri brezbrizno, in celo posmehljivo, drugi zaskrbljeno, toda vse to nas ni več motilo. Zaplavali smo v vojaško glorio, koraki so bobneli, pesem nas je dvignila in prvi stik s sovražnikom (nalet letal) je bil že za nami, spor s civilisti pozabljen, bojno navdušenje nas je nosilo po cesti ko na perutih zmagovitih orlov, in če bi zdajle zagledali Nemce, bi se vrgli nanje z golimi rokami. Fantek je stopal ob meni ves žareč in junaški in je pel in tudi sam sem pel, kajpak. Nič nas niso ovirali težki nahrbtniki, ah kje neki, na svojih plečih bi nosili še kaj težjega, topove re-

Ugnezdil sem se na slami blizu okna. Fantek nekje v drugi sobi, kjer si je našel prijatelja, brzkone pa tudi zato, da bi se mu prijatelj ne posmehovali, da se drži očeta za hlače. Skoraj vsi pa so se nato, ko so si uredili svoja gnezda, razlezli po kasarni kot mrčes, kajti kasarna je bila skoraj prazna, le nekaj črnovojnikov, starih dedcev, namrščenih in zaskrbljenih, se je potikalo po hodnikih, nekaj stražarjev je bilo postavljenih pri vходу in še kje in vse to je bilo videti tako malo po vojaško, kot da je prava vojska zapustila kasarno in jo prepuščala nekakšnim malopridnežem. Le v vojaški kuhinji se je trlo kuharjev in njegovih pomočnikov in iz kuhinje je dišalo po praženi čebuli. Ogledoval sem si to vojaško, pa vendar tako čudno nevojaško življenje in vojaški napuh, ki me je navdajal takrat, ko smo korakali po karlovških ulicah, je začel popuščati. Nikjer ni bilo videti oficirjev, le nekaj podoficirjev je neumorno tekalo sem in tja in tudi v kuhinjo, kjer so si rezali debele režnje slanine in se drli nad kuharji. Enega, ki je močno dišal po rumu, sem vprašal zapupno:

»Ali bo kmalu menaža?«

To vprašanje sem mu zastavil kar tako, da bi sploh nekaj vprašal in da bi navezal stike z vojašnico, saj lačen nisem bil in bi mi menaža iz te zasvinjane kuhinje prav gotovo ne teknila. A podoficir je pravkar nesel iz kuhinje ogromen kos svežega mesa, ki ga je ondi najbrž v tej splošni zmešnjavi ukradel. In zato ga je moje nevojaško vprašanje razkačilo.

Niti na misel mi ni prišla stroga vojaška disciplina in, kajpak, podoficirja nisem po predpisih pozdravil, ne po predpisih nagovoril. Zato je podoficirja vsa ta moja vojaška malomarnost tako podžgala, da je obstal zaprepaščen in se je zastrmel vame, ko sem tiščal roke v žepih svojega plašča in zarjul:

»Kdo si?«

»Simon Mlakar, v civilu knjižničar, zdaj pa prostovoljec!« sem mu odgovoril zbegano.

»Ti si navaden prasec!« je zarjovel name. »Kako pa stojiš, ali si vojak ali si baba? Ali ne znaš pozdraviti?«

Obliil me je mrzel pot, ne zato, ker bi se ustrašil, ampak zaradi živalskega ponašanja podoficirja. Zavrela mi je kri zaradi žalitve in ponižanja in čeprav sem vedel, da je vojaščina polna surovosti in poniževanja, sem zdaj, ko sem prvičkrat na sebi doživljal poniževanja človeka po človeku, onemel. Cutil sem, kako mi leze kri v glavo, kako sem nesrečen in opljuvan in najraje bi se udrl v zemljo, da bi se izognil temu, pa me je rešil mlad poročnik, ki se je nenadoma pojavil. Podoficir je otrpnil v stro-

Pozorno jih je ocenjevala, kakor da bi bila tokrat ona tista, ki si bo izbrala svojo žrtev — nekoga, ki bi ustrezal njenemu načrtu. Tedaj je zagledala poveljnico taborišča Jago, kako gre roko v roki z nekim gostom — nekim častnikom. Videti je, da je njen ljubček. In prav v tem trenutku se je Fela odločila: ravno ta visoka in mogočna svinja ji bo pomagala.

Ko so prišli Nemci do barake, se je Fela brž skrila v omaro ob svoji postelji in gledala skozi špranjo v vratih. Ko je videla, da je stopil v barako njen gost, je stopila iz omare in se napotila naravnost k njemu, zibajoč se v bokih.

Feli ni bilo treba zapravljati besed. Njeno ponosno oblo telo, lepe

Fela je zdaj poklicala na pomoč vso taktiko ženske strategije. In ni dolgo trajalo, pa je bil možakar povsem v njeni moči kakor kača, ki se zviija pod čarovnikovim urok. Govoril je, kot da bi se spovedoval: »Da, prišel sem sem z istim namenom, kot vsi drugi. Hotel sem se malo pozabavati. A našel sem nekaj višjega.«

... Ni slabo! si je mislila Fela. Prav dobro kaže! In ko je čutila, da je barometer njenega uspeha dovolj poskočil, je sidenila, da je napočil čas, da mu odkrije svoje karte. Igrati mora hitro. Preden se bo zavedela, bo čas potekel in edinstvena priložnost bo zaigrana. Zato je rekla s svojo običajno preprostostjo in odkritosrčnostjo: »Povej mi torej, ljubi, ali želiš su-

bila popolnoma prisebna. Vedela je, kako hitro mineva čas med takim ljubavnim razgovorom, zato ga je spodbujala: »No, kako se bova zme-nila?«

»Res ne vem, kaj naj storim. Castna beseda,« je zaskrbljeno odgovoril Nemeč. Legla je vznak po vsej širini postelje. Njene dolge ljubke noge — Felino preizkušeno in resnično orožje — so bile razgaljene do stegen. Čutila je njegove oči na golih kolenih in spet sedla. Gledala ga je naravnost v oči in rekla: »No, prav, pridi in vzemi, po kar si prišel — kakor vsi drugi! Jutri bo sedel na tvojem mestu kdo drug. Mislim, da bo tudi on rekel: 'V tebi sem našel nekaj višjega.' Oprosti, če sem se zmotila v tebi!«

Nemeč je bil v zagati. Ni mu prišlo na misel, da bi razmislil o zan-ki, v katero ga je nenadoma speljala Zidinja. Nепrestano je premišljeval; zakaj je se dal tako zaplesti? Zakaj ni »vzel, po kar je prišel«, kakor vsi drugi in opravil s to zadevo — natanko tako, kakor mu je prebrisano rekla Fela. Mogoče ni storil tega zato, ker mu je to povedala tako preprosto in bistro, da se je počutil vezanega.

Cudna Erosova muha v nemški Baraki s punčkami.

»Rad bi ti pomagal, če mi poveš, kako,« je dejal.

Prav to je hotela Fela slišati. Vstala je in iskreno spregovorila:

»Dobra gospodinja sem in znam pospravljati sobe. To sem delala še kot otrok. Mogoče bi kdo izmed Nemcev tu v taborišču potreboval služkinjo.«

Nemeč se je naenkrat udaril po čelu, rekel »Idiot!« in stekel iz barake.

Izza zavese so mu sledile Feline oči. Sel je proti stavbi, kjer je prebivala taboriščna poveljnica. No punčka, polovico imaš že za sabo. Zdaj moraš opraviti še drugi del. In čeprav se Fela ni nikoli obračala k bogu — imela je stare račune z njim še iz otroških let — je zdaj sklenila roke kot v molitvi in njene ustnice so šepnile: »Pomagaj mi, bog! Če misliš, da boš lahko shajal z mano, ti obljubim, da bom postala po vojni dobro dekle. Prosim, pomagaj mi priti iz taborišča. Moram poravnati račune s tisto judenrasko sodrgo. Z lastnimi rokami bom pokončala tega prokletega Monijeka! To moram storiti. Moram! In Elso... Samo pomagaj mi priti od tod. Če pa misliš, da se ne moreš pobotati z mano, ljubi bog, je vse, za kar te prosim, da se ne vtiškaš v tole moje zadevo. Prosim, ne pokvari mi priložnosti. Bom že sama opravila. Vse, za kar te prosim, je, da se ne vmešavaš v zadevo z mojim Nemečem!«

Skozi okno je videla, da prihaja taboriščna poveljnica roko v roki z njenim Nemečem. On ji je odločno nekaj dopovedoval, očitno jo je skušal prepričati za svoj načrt. Zdaj prihajata v barako.

Jaga si jo je natanko ogledala. Nemčeve oči so se smehljale od zadovoljstva. Očividno je bila Fela Jagi všeč, zakaj rekla ji je, naj ji takoj sledi.

Bog je uslišal Felino prošnjo. Postala je služkinja v poveljničinem stanovanju.

Ko je prišla Danijela pozneje v Divizijo veselja, ji je stala Fela ob strani kot vdana sestra. Nikoli ni niti za trenutek pozabila, da se je zgodil z njo velik čudež. Poveljnica taborišča je bila zadovoljna z njo. Fela je vedela, kako se mora pridobiti srce nemške Zveri. In kadar ga je Jaga zvrnila kozarček, se je izpovedala Feli kot svoji najboljši prijateljici. Fela je slišala iz Jaginih ust že najintimnejše zgodbe njenega življenja: o njenem ljubimcu, poveljniku bližnjega taborišča Niederwalden, ki jo vara; o njeni mladosti, ki jo je preživela v javni hiši v Dresdenu. V svoji pijanosti je večkrat sočustvovala s Felo, ker se je rodila kot Zidinja. Če se ne bi, zdaj ne bi bila jetnica, temveč — po Jaginih besedah — poveljnica kakšnega nemškega koncentracijskega taborišča. Zato bi že ona poskrbela. Fela je njena edina resnična zvesta prijateljica na vsem božjem svetu.

Vsako jutro je prihitala Fela v barako št. 5 in pomagala Danijeli pri postiljanju. Se en par rok na drugi strani postelje je bil prvi božji dar. In Danijelina postelja je bila zmeraj prva postлана; potem sta obe popazili, da so bile tudi druge postelje v redu postlane. Tako je postala Fela angel varuh vseh deklet v baraki št. 5.

XVI

1

... NEKAJ strašnega je viselo danes v zraku. Vsi Danijelini čuti so bili na preži. Nesrečo je čutila tako oprijemljivo, kakor čutiš v getu pretečo nevarnost racije, če tudi Nemci niso bili vnaprej napovedali. Ležala je v svoji postelji in napeto prisluškovala, da bi ujele najrahlješji šum. To jutro se je malce razlikovalo od drugih — bilo je sumljivo, usodno. Nekaj se bo pripetilo. To je lahko opazila — kot človek, ki zasluži skrito nevarnost, čeprav je ne vidi.

V baraki so vsi še spali, vendar je čutila, da bi bil moral gong že zdavnaj udariti budnico. To praznično vzdusje jo je plašilo. Zakaj se je jutranji gong danes zakasnili?

Odkar je dobila od Fele beležnico in svinčnik, se zbuja zgodaj. Medtem ko druge še spijo, je najugodnejši čas, da potegne izpod oblačev beležnico in svinčnik — in piše. Piše.

To jutro se razlikuje od drugih. Pridušeni zvoki zunaj so sumljivi, zlohotni. V sosednji postelji se Cipora Šafran bori v spanju. Pači se, se zviija, vzdihuje in sope, kakor da bi jo v sanjah kdo davil.

KA-CETNIK 135633

baraka s punčkami

noge, dve beli vrsti smejočih se zob, ognjevite črne oči — vse to je govorilo na svoj poseben način.

Nemeč jo je stisnil za roko in je ni pustil mimo. Fela ga je ognjevito pogledala in njena lepo oblikovana usta so se našobila v užaljeni nedolžnosti.

»Se tako obnašajo gentlemani?«

Nemeč je obstal s široko razprtimi očmi. Za hip je pozabil, da je v Baraki s punčkami. Se nikoli ni tukaj slišal takih besed, še nobena ga ni tako ogovorila. Nagonsko je bleknil: »Verzeihen Sie —«

... Lep napredek! je pomislila Fela. Ni slabo, če slišiš v tej prekleti Baraki s punčkami, kako se nemški častnik opravičuje neki cipi z »Oprostite, prosim«. Fela se ga je gosposko prijala pod pazduho in ga odpeljala k svoji postelji. Sedla sta, se spogledala in prasnila v prsrčen smeh.

Sedla sta in se prijetno pomenkovala. Čez hip je Nemeč začutil, da se mu kaj takega tukaj še ni primerilo. Felino svobodno obnašanje, njena spretnost, s katero je vzbudila v njem moški občutek spoštovanja do ženske — pa še na takem kraju, medtem ko so se vse naokrog njega valjali vojaki kot svinje v blatu — vse to mu je vzbudilo skrita, pozabljena čustva, ki so ga vzdignila nad njegovo okolico. Ni treba posebej pripomniti, da so k temu v dobršni meri pripomogle Felina lepota, mikavnost in predrznost. In vrhu vsega — njena večšina, kako si pridobiti moška srca.

rovo ravnati z mojim telesom kot vsi drugi, ali misliš, da je vredno, da me imaš vso zase?«

Nemeč je zazijal, kakor da bi ga s kolom po glavi. Čutil je, da je v pasti. Felino vprašanje ga je vrglo iz njegovih romantičnih sanj nazaj v stvarnost.

»Čisto sem pozabil,« je zamrmral.

»Si mislil, da sediš s kakšno lepoticco in Unter den Linden tam v Berlinu?« Fela je močneje potegnila tetivo.

»To taborišče je pod gestapovsko oblastjo,« je naglas razmišljal Nemeč. »Prav nič ne morem ukreniti. Vendar pa lahko poskusim, da te imenujejo za nadzornico, da ti ne bo treba opravljati te dolžnosti.«

Fela je zmajala z glavo.

»Predvsem me ne bo nič na svetu pripravilo do tega, da bi bila Elšina nadzornica. Nadzornica — to pomeni pobijati dekleta. In rajši bi sama umrla, kot kogarkoli ubila. Drugič pa pravilnik taborišča ne dopušča, da bi bilo lepo dekle nadzornica.« Medtem ko je vse to razlagala, je vstala in spogledljivo pokazala obrise svojega telesa ter nadaljevala: »Prepričana sem, da se zavedaš, da je to telo namenjeno nečemu boljšemu, kot pa biti nadzornica v Baraki s punčkami, kajne?«

Nemeč se je zahihital. Njegove oči so blodile po zapeljivih oblikah njenega telesa in se ustavile na drznih lokih, kjer je halja prekrivala prsi. Stegnil je roko in jo potegnil k sebi na posteljo. Fela je

»Rakom ni nikdar dovolj soli in nikdar prehud jesih — to vam pravim, gospod Topolščak! Pa najprej uradne reči!« Miklavž je hotel povprašati, kaj ima gospod sodnik uradnega pri njem, a oni vtem ugleda Brnota ter ga pozdravi. Služboval je že več let v tem kraju in poznal skoro vse ljudi.

»Kaj pa praznujete danes?« povprašal je veselo.

»Na ogledih smo, na ogledih!« In potem so razložili drugi svojo namero.

»Saj pridemo še dol k vam, gospod sodnik! Vi morate še dovoliti, saj ste vi najvišji varuh — dekle je rejenka, tržaška rejenka!« dejal je Brnot.

»Tako, tako! No, le pridite, pa krstnega lista ne pozabite, bomo naredili, bomo! Rakom pa malo česna, gospod Topolščak, ne pozabite — prav svež mora biti, sicer me bo zgaga pekla! Sedaj pa uradno!«

»I, kaj pa je vendar?« hitel je Miklavž, ki ni mogel prej vriniti vprašanja.

»Pri vas je umrl nekov Tržačan — ne li, gospod Topolščak? Zapečatilo se je, kar je pripeljal s seboj; zvedelo smo tudi kdo je bil in od kod; brat njegov živi v Ljubljani, in ta se je oglasil za dediča in sedaj moramo pregledati to, kar smo pri vas zapečatili — saj je zapečateno, naš kanclist je pečatil, ali ne? — No — in ceniti moramo, kar je imel, in pogledati, ni li pustil kaj pisanega, kaj testamenta! Ali je kaj pustil?«

»Jaz ne vem,« dejal je Miklavž, a vse se je treslo v njem; toda znal se je zatajevati.

»Pokažite torej tiste reči! Vi ste sami priseženi izvedenec in — no, to je dobro, Brnot tudi; treba ni drugega — hitro opravimo; posebnega itak ne bo. Pa čujte, gospod Topolščak, rakom nikar kumina ne privedati, jaz ga ne maram. Samo česna — pa malo, in — še enkrat; svež, mlad mora biti!«

Zapovedi o rakih je čula samo Urša, ki je pazno poslušala med vrati. Sodnik s pisarjem, Brnot in

Miklavž so šli v drugo stran po ozkem hodniku, kjer je gospodar odprl sobo, v kateri je ležal in umrl oni tujec. Njegova ostalina je bila v velikem zaboju sredi sobe spravljena, zaboja pa s sodnim pečatom zapечатeno.

Pisar odpre zaboja in potem so počasi iz kovčkom Pisar odpre zaboja in potem so počasi iz kovčkov vlekl obledo in drugo drobnjav. Tudi denarja so našli — bankovce, zlate in srebrnjake. Sodnik je vse vestno zabeleževal.

Bili so že skoro gotovi, ko je jel sodnik zmajevati z glavo.

»Čudno, čudno — pa iščete vendar po žepih, da li ni kaj notri. Tisti brat rajnkega iz Ljubljane je govoril o testamentu, toda ni ga nikjer; morda tiči v kaki suknji.«

A vse iskanje je bilo zaman.

Miklavž je stal ob strani in ugibal. Ničče drugih se ni zmenil zanj. »Če ni, pa ni — meni nič mar! Sedaj sklenemo zapisnik. Vedel sem, da bomo kmalu gotovi! Pa bogat je bil ta mož, bogat!«

»Bogat?« vpraša Brnot. »Od kod pa je bil?«

»Iz Primorja. Velika posestva ima; no, brat se bo veselil! Mi pa tudi, sedaj ko smo gotovi — da bodo le rakci dobri! Miklavž, gospod Miklavž, vi ste odgovorni!«

Ta se je počasi približal. Bil je še vedno negotov, kaj mu je storiti. Ako sedaj pokaže testament — kako

lahko se mu izmuzne Metka — po poroki ne bi bilo več nevarnosti. Toda — ko bi bilo potem zamujeno? Pravna stran mu ni bila toliko znana. Moral je povprašati.

»Kaj pa, če testament pozneje najde?«

Rekel je to navidezno malomarno, vtem ko je zapiral zaboja.

»Oh, potem so pa sitnosti, silne sitnosti — pravda je gotova, oh, bolje vse pustiti — vam pravim,« besedoval je debeli sodnik. »Oh, to niso prijetne reči.«

»Ste li sklenili zapisnik?«

Pri zadnjih besedah se je obrnil k pisarju.

Miklavž pa je bil tudi s svojim sklepom gotov.

»Brnotovo besedo imam,« dejal je sam pri sebi,

»on je ne bo snedel! Torej —«

»Potrpite, gospod sodnik,« rekel je glasno, še eno suknjo imam tam v svoji sobi, ta Tržačan jo je slekel, ko je legel v posteljo. Pogledal je nisem, morda je v nji kaj pisanega!«

»Dobro, prinesite jo; pa saj tudi tam ne bo ničesar; škoda, da čakamo! Toda prinesite, prinesite!« Sodnik je bil malo nejevoljen.

Topolščak pa je stopil urno ven, čez hodnik v podstrešje. Odmaknil je v kotu, kamor je bil onkrat skrnil tujčev testament, prazni zaboja, privzdignil ploščo opeke in izvlekel zaprašeno suknjo. Hitel je z njo dol ter spotoma otrkaval prah raz njo, toda v žep ni segel.

V sobo prišedši, jo je dal sodniku. Ta jo je skrbno preobrnil, potem pa potipal žepo od zunaj in, ker ni nikjer čutil ničesar, segel v vsakega posamič.

»Nič! Tudi tu ni ničesar!« deje potem in vrže suknjo na bližnji stol.

»Ničesar?« zakriči Miklavž, da se zdajci vsi ozro vanj.

Zgrabil je suknjo in krčevito stiskal žepo in podlogo.

Veliki tekst Toneta Seliškara

Kronist, ki bo ob koncu leta opisoval našo knjižno žetev, bo moral vsekakor krepko podčrtati novo Seliškarkovo delo Noč in svitanje, ki je nedavno izšlo pri Prekmurski založbi.

Toneta Seliškara poznamo predvsem kot socialnega in partizanskega pesnika ter mladinskega pripovednika. Zlasti na področju mladinske književnosti je Seliškarkova dominacija povsem nesporna tako po obsegu kot kvaliteti. Nekoliko manj je znan kot romanopisec, dasi je že med obema vojnama izdal svoj veliki roman Nasedli brod.

Noč in svitanje je pravzaprav drugi veliki tekst Toneta Seliškara. Izraz »veliki« ni sem napisal toliko zavoljo obsega (okrog 300 strani), pač pa zavoljo vsebine. S to svojo knjigo je dal Seliškar svoje veliko delo, nemara najbolj dognano in najboljše v vsem svojem resnično obširnem in mnogovrstnem leposlovnem ustvarjanju. To dognano in najboljše je očitno v dvojem: v kompoziciji in v psihološki problematiki. Seliškar je nekako pretrgal s svojim običajnim in suhojenim pripovednim stilom, z zapovrstnostjo dogodkov ter zgradil moderno stiliziran roman in tako dobil prostor, v katerem je lahko ustrezno in učinkovito prikazal časovno in duševno tragiko svojih junakov, jo hkrati osvetljeval z različnih zornih kotov. S tem je dobila tudi čisto umetniška plat romana svojo polno vsebino in spekter.

Roman noč in svitanje, ki se dogaja le nekaj dni, je zanimiv že po svoji časovni opredelitvi: razsulo stare Jugoslavije in prihod okupatorja, torej prizorišče, ki je doletelo v našem pripovedništvu našlo le malo upodobitve. V usodnih aprilskih dneh 1941, ko je sovražnik že vdiral čez naše meje, je na tisoče prostovoljcev, zlasti mladine, hitelo, da bi zajezilo ta vdor. Toda prepozno. Vojaki in politični voditelji so domovino že prepustili okupatorju. Tudi prostovoljci iz tega romana so namesto na bojišče

Spoznajte Dolenjsko! Njene talne razmere, podnebje, agrikulturno, razvoj prebivalstva in naselij itd. Vse to najdete v knjigi: geografskih razprav DOLENJSKA ZEM. LJA IN LJUDJE — 390 strani, veliko slik in skic. Cena samo 1.500 din. Dobite v knjigarnah.

prišli v ustaško ječo in bili zapisani smrti. In prav v tej noči, ki naj bi jim bila zadnja, in iz nje, raste nazaj in naprej zgodba Noči in svitanja, posebej zlasti v glavnem junaku romana knjižničarju Mlakarju pa v študentu in delavcu, učitelju, filozofu, uradniku. Zaprti v umazani kleti gledajo kot na platno nazaj v svoje življenje pa v to, kar je prišlo in kar jih čaka, doživljajo in preživljajo, obupujejo in upajo, dokler po čudnem naključju zjutraj niso rešeni in odidejo novim usodam nasproti. Čas za upor s puško v roki še ni napočil, upor plameni samo še v srcih, iz ljubezni do svobode in rodne zemlje.

Z Nočjo in svitanjem, s to upodobitvijo mlade generacije usodnega aprila 1941, je Seliškar ustvaril notranje izredno napet, globoko psihološko zasnovan in visok umetniški roman. Zlasti v nekaterih odlomkih je napisal sploh svoje najlepše strani. Prestopil je mejo, kjer se pisateljsko pripovedovanje spremeni v umetniško odkrivanje.

S. S.

PREŠERNOVA DRUŽBA NUDI DOBRO IN POCENI KNJIGO

Za svoje člane bo v letu 1965 izdala:

1. PREŠERNOV KOLEDAR 1966
2. Mira Mihelič: »ZMERAJ, NIKOLI«, povest
3. Ernest Hemingway: »IMETI ALI NE«, roman
4. Sergej Sertakov: »PO BRZICAH ČUNE«, potopis
5. PRAVLJICE, izbor iz svetovne mladinske literature
6. Emilijan Cevc: »SLOVENSKA UMETNOST«, bogato ilustrirano poljudnoznanstveno delo.
7. eno STENSKO SLIKO po izbiri: Lovro Janša: »Gorska pokrajina«, Ferdo Vesel: »Prijateljci« ali Richard Jakopič: »Sava«

Letna članarina 1200 din

9 romanov v zbirki »Ljudska knjiga« 3000 din

12 številčk revije »OBZORNIK 65« 1200 din

KNJIGE PREŠERNOVE DRUŽBE V VSAKO SLOVENSKO DRUŽINO!

Pojasnila in naročila pri vseh poverjenikih in upravi Prešernove družbe v Ljubljani, poštni predal 41/I

Prešernova družba širi dejavnost

Prešernova družba, ki je v 13 letih izdala lepo število cenjenih knjig, bo letos še bolj razširila svojo dejavnost. Letos bo uvedla nekaj

IZMENA po sicilijansko

Luigi Pirandello, Sicilijanec iz lumirajočega mesta Agrigenta, je v »Izmenje« orisal agrigentško malomeščansko ozračje v 90 letih prejšnjega stoletja. Z mladostnim zanosom je v romanu opisal izsek iz sicilijanskega življenja, kakršnega je nekoč sam dihal, ter hinavščino, svetohlinstvo, zavist in intrige predstavnikov posameznih družbenih slojev. Događanje in osebe, vse je opisano z velikim smislom za kontraste, plastičnost, polnokrvnost. V bistvu je knjiga prešerno napisana kritika meščanske družbe, polna prikrite ironije in hladnega humorja. Na naš jezik jo je prestavil in ji pripisal uvod Albert Širok, izdala pa jo je pred kratkim Prešernova družba v zbirki »Ljudska knjiga«. Knjiga bo prav gotovo hvaležno čtivo za slehernega slovenskega bralca.

novosti. Tradicionalno zbirko (koledar, 5 knjig in slika) bo spremenila in zdaj bosta razen koledarja obvezni dve slovenski novi knjigi, ostale tri pa si bo lahko naročnik sam izbral izmed 20 knjig, ki bodo izšle pri ostalih slovenskih založbah.

Druga novost, važna predvsem za solarje, bo zbirka najbolj znanih in pomembnih del iz slovenske književnosti. To naj bi bilo obvezno berilo za vsakega kulturnega Slovenca, ki bo na ta

način poceni prišel do svoje knjižnice. Prešernova družba se želi, da bi svojim članom lahko nudila knjige drugih založb s popustom. V ta namen bi izdajala redno publikacijo o novostih na knjižnem trgu. Razen tega bo še vedno izdajala zbirko žepnih romanov Ljudske knjige in mesečnik Obzornik.

Prepričani smo, da bodo poverjeniki s takim programom lahko povečali število naročnikov v vseh naših občinah.

V Kočevju pripravljajo filmsko gledališče

Kaj je sploh filmsko gledališče? Kino ali teater? Nitj eno niti drugo, pač pa morda še najbolj nekakšna degustacija filmov, klub, v katerem se zbirajo resni ljubitelji filmske umetnosti, ki jim film pomeni veliko več kot dve uri sproščene zabave... Nekaj podobnega je delavska univerza že organizirala, vendar je stvar propadla. Zdaj nameravajo filmsko gledališče ponovno, resneje oživeti. V klubski sobi v domu telesne kulture bodo — v začetku vsakih štirinajst dni — predvajali izbrane umetniške filme, ki jih bodo delili po skupinah: po umetniški (npr. neorealizem), po vrhunskih dosežkih na področju filmske umetnosti in pa kinotečne filme. Filmsko gledališče ne bo odprto širšemu krogu ljudi, pač pa le za resne ljubitelje filma. Pred vsako predstavo bo ugleden poznavalec filma iz Ljubljane opisal glavne značilnosti predvajane dela, orisal okolje, v katerem je nastalo, nato pa se bodo o posameznih delih filma v odmorih razgovarjali.

Namen filmskega gledališča je jasen, prizadevanje delavske univerze pa vredno pohvale: gre za vzgojo delavcev, za ostrenje okusa publike pri pravilnem vrednotenju filma. Prve predstave bodo verjetno brezplačne, kasneje pa nameravajo uvesti abonmaje; tedaj bodo predvajali kak film tudi za mladino.

Tečaj bo organiziran v popoldanskem času, pričeni z aprilom. V primeru zadostnega števila prijaviteljev

Razpis tečaja

Zavod za izobraževanje kadrov in produktivnost dela Novo mesto razpisuje vpis v trimesečni tečaj za kandidata, ki se želijo vpisati na VEKS Maribor, pa nimajo ustrezne šolske izobrazbe (polna srednja šola) in morajo opravljati sprejemni izpit.

Tečaj bo organiziran v popoldanskem času, pričeni z aprilom. V primeru zadostnega števila prijaviteljev

Pogoji, podrobnejša navodila in program sprejemnega izpita so objavljeni na oglasni deski zavoda.

Pismeno prijave sprejemamo do vključno 25. marca 1965.

ZAVOD ZA IZOBRAŽEVANJE KADROV IN PRODUKTIVNOST DELA NOVO MESTO

Izbor Kavčičevega ustvarjanja

V soboto, 27. marca, bo ob 18. uri na Lamutovem razstavišču v Kostanjevici odprta razstava del slovenskega klasicističnega slikarja Franca Kavčiča. To bo prva likovna prireditev, ki jih bo v letošnjem letu pripravil Dolenjski kulturni festival v povezanosti z Gorjupovo galerijo in prosvetnim društvom »Lojze Košaka«. Za razstavo je izšel običajen prospekt, v katerem je poleg reprodukcije tudi kratek avtorjev življenjepis in seznam razstavljenih umetnin.

Franco Kavčič je bil rojen v Gorici 3. decembra 1762. Njegov rod izhaja iz Volč nad Tolminom. Grof Kobencelj ga je poslal na Dunaj ter mu omogočil, da bi tam kaj kopiral stare mojstre, ki so bili zbrani v Belvederu. Kavčič se je ves posvetil študiju in šel kasneje z Dunaja v Bologno in Rim, pa spet v Mantovo in Benetke. Končno se je ustabil na Dunaju, kjer je bil najprej korektor, od leta 1799 dalje pa profesor na dunajski umetni. akademiji. Leta 1806 je postal vodja

oddelka za porcelansko manufakturno, leta 1820 pa celo ravnatelj akademije. Umri je 18. 11. 1828 na Dunaju.

Kavčič je bil v svojem času znan po vsej Evropi kot predstavnik klasicizma. Mojmstrsko je obvladal risbo in bil prepričan, da je za sliko bistvena zamisel, vestna kompozicija, precizna risba in pravilna osvetlitev. Barva je drugotnega pomena in služi le kot neizbežna dopolnitev. Kavčič je poleg izrednega obvladanja risbe obvladal tudi modeliranje. Kot slikar je ustvarjal v oljih mitološke, biblične in antične zgodovinske prizore, oltarne slike in portrete; v lavirani risbi razne kompozicije, pokrajinske in arhitekturne motive, zgodovinske prizore; v perorisbi pa je posnemal slavne italijanske slikarje.

Kavčič je bil nenavadno delaven in je ohranjenih več tisoč njegovih risb in skic. Njegova dela so v zbirkah Narodne galerije v Ljubljani, v knjižnici dunajske umetni. akademije, galeriji Lichten-

stein in Schönborn na Dunaju, v deželni galeriji v Gradcu in drugod. Več njegovih slik je najbrž tudi na Češkem in Madžarskem pa v Italiji in Mehiki.

Za razstavo v Kostanjevici je Narodna galerija v Ljubljani izbrala petintrideset del. V glavnem so to lavirane perorisbe, risbe s svinčnikom in kreda. Izbor kaže vse značilne črte Kavčičeve umetniške osebnosti in pomeni lep prispevek k oblikovanju estetskega čuta in vrednotenju resnične umetnosti. Vzgojiteljska vloga, ki si jo je s tem nadela Narodna galerija, pa bo še izpopolnjena z živo besedo kustodinje te naše osrednje slovenske likovne institucije — Polonce Kokačeve, ki bo otvoritveni slovesnosti dodala tudi predavanje o umetnosti na Slovenskem v XIX. stoletju.

Izkoriščamo to priliko, da se iskreno zahvalimo Narodni galeriji, ki je omogočila to razstavo in predavanje, hkrati pa vabimo k številni udeležbi.

LADO SMREKAR

ŠOLA NAJ OBLIKUJE NOVEGA SOCIALISTIČNEGA, JUGOSLOVANSKEGA ČLOVEKA (2)

Kakšna pa je naša šolska izobrazba? O tem ste govorili na kongresu in videl sem, da imate precej težav. Kar zadeva gmotno plat, mislim, da ta ni primarna, marveč sekundarna. Vsekakor pa je važna, zakaj učitelj, ki naj oblikuje socialističnega človeka, mora biti nagraden, da bi lahko dostojno živel. Temu smo nekako posvetili najmanj pozornosti in to je naša krivda. Resda smo vrsto let govorili o tem. Spominjate se, kakšen je bil položaj pred nekaj leti, kako so bili na primer učitelji nagrajevani. Potlej je bilo to prepuščeno komunam, meni pa je znano, da so jih nekatere komune maltretirale, pa niso dobivali plač po nekaj mesecev. Odnos družbe do vzgojitelja, do učnega osebja torej ni bil pravilen.

Toda kadar je govor o šolski izobrazbi, mislim predvsem na to, da učni programi niso v redu. Reforma šolstva ni dala nič posebnega. V resnici nas šele čaka in potrebno je, da si vsi prizadevamo, da bi z vašo pomočjo to zadevo nekako rešili. Čudim se na primer, da naš mladi človek, kadar zdaj pride z univerze s popolnoma zaključeno izobrazbo, tako malo ve o naši daljni in posebno še nedavni minulosti (Medklic: In o naši stvarnosti). Da, o naši stvarnosti še najmanj. Pogosto se naši otroci uče mnogo stvari, ki na njihove mlade možgane vplivajo negativno, medtem ko ne posvečamo dovolj pozornosti tistemu, kar je v resnici potrebno. In tako dobivamo iz šol mnogo tistih, s katerimi imamo kasneje križe in težave. Ustvarja se celo negativno razpoloženje med našo mlado generacijo in pojmovanje — kar sem ravno danes slišal — da je stara generacija, ki je izvedla revolucijo, bila herojska, da pa je svoje opravila da danes ni več za nobeno rabo in da morajo na njeno mesto stopiti mladi. Vse to so stvari, ki vplivajo na našo mladino tako, da ni vsa takšna, kakršna bi želeli, da bi bila. Šolske programe in pouk sploh je treba prilagoditi potrebam in smotrom, ki jih želimo doseči. Ne zadostuje vreči v svet gesla in govoriti samo, da je treba oblikovati socialističnega človeka. Nujno potrebno je zagotoviti temelj, na katerem homo oblikovali tega socialističnega človeka. Toda vidite, po naših univerzah in šolah predavajo še mnogo starega in po starem. Naši učbeniki so sila različni. Predvsem zamerim to, da imamo na primer za en predmet v šestih republikah šest različnih učbenikov, to je pa absolutno napačno (Medklic: In šest politik...)

Dr. Pero Simleša: Bojim se, tovariš predsednik, da bo kmalu tako tudi po komunah (smeh).

Predsednik Tito: To je naša velika slabost in jaz nenehno vztrajam na teh stvareh, ki morajo biti skupne, saj smo v eni državi. Ne mislim, da je treba zapostavljati narodnosti, njihove minulosti in posebnosti, tudi tega se je treba učiti. Toda vse to je treba delati drugače. Otroci v vsaki republici morajo spoznati minulost vsakega našega naroda, njegovo zgodovino, umetnost in vse drugo. Pri nas pa si vsak prizadeva, da bi se postavil in rekel, da je on imel takšno in takšno zgodovino, da je imel tega in onega velikana in podobno. Pogosto pa so bili to zelo majhni velikani, ki sploh ne bi bili omembe vredni.

Na pripombo, da so pedagogji za enotne učbenike, da pa so pri tem prišli navzkriž s komercializmom, je predsednik Tito dejal:

— Moramo jih imeti.

Na pripombo člana delegacije dr. Petra Mandiča, da smo komunisti, da imamo vsi iste smotre, a različno prakso, je predsednik Tito odgovoril:

— In sicer prakso, ki se ustvarja po napačni poti. Zato smo zdaj morali vnovič sprožiti nacionalno vprašanje, da bi videli, kako ga je treba zdaj obravnavati, kaj je nacionalni sovinitzem, kaj je lokalizem itd. Vi ste dolžni delati ne za integriranje narodnosti, marveč za oblikovanje novega socialističnega jugoslovenskega človeka, ki bo imun pred vsemi temi nacionalističnimi negativnimi lastnostmi. Naš sedanji šolski program po republikah pa ni zastavljen tako, da bi šel v tej smeri. Dezintegrira ravno tisto, kar je najbolj pozitivno. Zato je treba šolske programe obvezno spremeniti.

Pouk, zlasti še na višjih šolah, je seveda v marsičem odvisen od učbenikov in skript, ti pa spet od učiteljev. Ne mislim, da so stari predavatelji in profesorji odigrali negativno vlogo, nasprotno, skraja so nam bili tako rekoč edina opora. Samo sprašujem se, ker tega ne vem, kako ti profesorji in predavatelji, ki so na univerzah 25 let, zdaj v naši družbi pripravljajo svoja predavanja in kakšna so skripta, ki jih sestavljajo, saj celo v matematiki in kemiji ne drže več stare postavke in teorije. Tudi tu so zdaj stvari povsem drugačne in postavljajo se v težavnejši in bolj zapleteni obliki, to pa so vede prihodnosti.

Razen tega bi bilo treba spremeniti vzgojne metode, razbremeniti programe, sprostiti tiste stvari, ki človeku nikoli v življenju ne bodo potrebne. Bolj bi morali iti v specializacijo, a ne enostransko, v glavnem bi bilo treba rešiti učenca tistega, česar ne bo potreboval v bodočem življenju. Če pa ga bo kaj zanimalo, naj kasneje sam dela. Nasprotno pa, če ga ne zanima, bo to pozabil, kakor hitro pojde iz šole, pa če mu to še tako vtepeate v glavo.

Sredstev za kulturo več, dejavnost upada

Lani je na področju črnomaljske občine delovalo 9 prosvetnih društev: v Črnomlju, Semiču, Starem trgu, na Vinici, na Preloki, v Adlešičih, Dragatušu, Tribučah in v Kanizari. Ker je bilo njihovo delo usmerjeno le v dramsko in folklorno dejavnost,

je bil občinski svet zveze kulturno prosvetnih društev mnenja, da tako skromna dejavnost ne ustreza kulturnim potrebam. V zadnjem letu je svet razpolagal s tri do petkrat večjimi sredstvi kot v minulih letih, dejavnost na kul-

turno prosvetnem področju pa je kljub temu upadala. Kje so vzroki? Deloma v tem, da se občani vse preveč zanašajo na kulturno hrano preko televizorjev, deloma pa v tem, da v društvih ni primerne vodstva. Na območju občine je že

precej intelektualcev, ki vedno znova ugotavljajo pomanjkanje kulturnih prireditev, sami pa nič ne pripomorejo k izboljšanju. Sola, kot edina kulturna ustanova, opravlja poslanstvo na vasi tudi na področju kulture, medtem ko v Črnomlju ne bi smelo biti tako. Vse preveč se v mestu zanašajo samo na aktivnost prosvetnih delavcev, že tako preobremenjenih s strokovnim delom pri izvajanju šolske reforme, druga inteligenca pa se za kulturno dejavnost komaj zmeni.

Letos bo občinski svet zveze prosvetnih društev skušal najti primerna vodstva v društvih, jim materialno pomagati, predvsem pa name-rava oživiti kulturno prosvetno delo v Črnomlju, da bi postal res središče vsega kulturnega dogajanja v občini.

Spomladi je pouk gospodinjstva tudi na prostem. Učenke dragatuške šole urejajo pod vodstvom učiteljice šolski vrt

Lepo slavje v Adlešičih

Minula nedelja — prvi pomladanski dan — je zvalila v naravo veliko ljudi. Za privalce prijazne vasice Adlešiči v Beli krajini je bil ta dan še posebej slovesen, saj so hkrati praznovali svoj krajevni praznik v spomin na zadnji krvavi spopad partizanov s tolpo fašistov, ki je pred 20 leti ali natanko 22. marca 1945 požigala in ropala vasi na tem območju Bele krajine. To je bil tudi zadnji vdor ustašev in Nemcev na osvobojeno ozemlje Bele krajine.

Adlešičani so se na praznik lepo pripravili. Ze v prvih jutranjih urah so sredi vasi, ob zgradbi, na kateri je tudi spominska plošča padlim borcem in žrtvam fašističnega nasilja, uredili slavnostni prostor in ga okrasili

z zastavicami in zelenjem. S poskočnimi vižami, ki so do nele iz zvočnikov, so prijazno sprejeli tudi vse goste in odbornike obeh zborov občinske skupščine Črnomelj, ki so se tokrat v počastitev krajevnega praznika zbrali na delovni seji v osnovni šoli v Adlešičih. Na seji so odborniki razpravljali o šolstvu, kulturi in prosveti ter telesni kulturi v občini Črnomelj in hkrati sprejeli še investicijski program za gradnjo nove osnovne šole v Črnomlju.

Odborniki obeh zborov so v skoraj štiriurni razpravi temeljito razčlenili zlasti stanje šolstva, ki je zavoljo premajhnih finančnih sredstev v težkem položaju. Kljub temu, da so letos namenili v občini Črnomelj za 63 odst. več sredstev osnovnemu šolstvu, le-ta še vedno ne zadovoljuje za zadovoljitev vseh potreb črnomaljskega šolstva. Skupščina je sklenila, da naj bo obsežno poročilo o tej problematiki, ki so ga prejeli vsi odborniki, osnova za izdelavo perspektivnega programa razvoja šolstva, kulture in prosvete ter telesne kulture v občini Črnomelj. Na pripombe odbornika iz Belta, da je med vodilnimi organi mnenje, da bi morala biti njihova vajeniška šola ekonomsko samostojna, je skupščina sprejela tudi poročilo Beltu v zvezi z nadaljnjim razvojem te šole.

Prav tako je skupščina menila, da se v okviru preventivne dejavnosti v Črnomlju ustanovi še športna ambulanta. Nadalje sta oba zbora občinske skupščine Črnomelj na nedeljski seji sprejela še nekaj odlokov in rešila vrsto tekočih zadev.

Popoldne se je ob slavnostnem prostoru sredi vasi zbralo na zborovanju v počastitev krajevnega praznika Adlešičev nekaj sto domačinov in gostov. Zborovanja so se udeležili tudi vsi odborniki občinske skupščine in poslanec Viktor Zupančič. Najprej je zbrane pozdravil predsednik krajevnice organizacije Zveze borcev Alojz Cvitkovič, zatem pa je spregovoril poslanec kulturno prosvetnega zbora skupščine SRS profesor Ivan Kambič iz Črnomlja. Pionirji domače osnovne šole so izvedli še kratek kulturni program, po teh slovesnostih pa so Adlešičani še do poznih večernih ur v vselem razpoloženju obujali spomine na težke čase pred 20 leti.

Starotrške novice

14. marca je osnovna organizacija ZROP v Starem trgu organizirala predavanje za svoje člane. Kapetan Šonc je imel dovolj poslušalcev iz vrst rezervnih oficirjev in podoficirjev. Letos nameravajo organizirati še več podobnih predavanj.

Isti dan je imel sestanek s člani tudi Krajevni odbor RK v Starem trgu. Ob tej priložnosti so med najbolj potrebne občane razdelili nekaj obleke in druge pomoči, ki so jo prejeli od občinskega odbora RK v Črnomlju.

Po daljšem premoru je začela delovati spet šolska kuhinja. Zdaj dobivajo otroci vsak dan toplo malico, ki je zelo potrebna predvsem Šolarjem iz 9 km oddaljenih krajev. Šolska malica stane 300 din na mesec.

RUDOLF KOBE

Ne tarnajte, da iz vaše občine ni dovolj člankov v komunskem glasilu!

Raje se odločite in napišite primeren prispevek, ki bo koristil vsem občanom dolenj. komun.

ZA PITANJE PRASICEV

samo

ker pospešuje debelenje!

Proizvaja Drogerija Ljubljana

JOZE DULAR MLINI OB KOLPI UMIRAJO

Naš hitri, burni čas je kriv, da tako hitro odmira, kar je po naših vaseh in naseljih živel dolgo stoletje. Električna je izpodrinila lojenke in petrolejke, avto vprežne vozove, asfalt nekdanje »bele cesarske ceste«, traktor stare pluge, radio in televizor sta z godbo in brzečimi slikami zamenjala dolge zimske večere ob kolovratih in statvah, polne ljudskih bajanj, pesmi in grozljivih zgodb.

Staro umira. Morda nekoliko prehitro. Prehitro za tistega, ki se zaveda, da ne odmira samo neka, na videz zanimiva romantika, temveč da izginja s tem tudi del življenja naših dedov in očetov, ki pa je hkrati del zgodovine našega naroda. Zato je prav, da skušamo vsaj nekaj tega ohraniti zanamcem, bodisi na kraju samem, bodisi v muzejih in če ni drugače, morda vsaj v zapisih, risbi ali na celuloidnem traku.

Mlini ob Kolpi umirajo... Nekateri so se ustavili že pred dvajsetimi leti, drugi šele zadnja leta. Redki še klopočejo. Ljudje so odšli in ropot mlinjskih koles je zamrl. Potem je voda opravila svoje, pa nalivi burje in zime...

Prav zato smo hoteli vedeti, kaj je z mlini in žagami ob Kolpi. V vsem tistem delu reke, ki obliva Beli krajino. Od Laz v Poljanski dolini pa prek Vinice, Preloke, mimo Adlešič in Metlike, vse do izliva potoka Kamenice v Kolpo, kjer se Bela krajina neha in se iz ozke doline strmo dvignejo vinorodni hribi hrvatske Vivodine.

17. avgusta 1964

V roko sme vzeli specialko in gledali. Čez več kot petdeset let, celih ali pa že razrušenih, se poganja Kolpa. Ob njih stoji ali pa že razpadajo mlini in žage. Na slovenski in hrvatski strani. In med jezovi — v Beli krajini jim pravijo »slapje« — so še številne brzice. Težavna, utrudljiva pot, če jo človek gleda na spodnjem koncu z veslom v roki. Zato ni čudno, če smo si izbrali lažjo, udobnejšo pot in naložili čoln, šotor, fotografske aparate in smemalno kamero pa notese, blazine, spalne vreče in vso potrebno navlakó na tovrnenjak. Ta nas je iz Metlike preko Črnomlja in čez Tančo goro potegnili do Starega trga in do Bilpe, kjer se nova široka obkolpska cesta nenadoma zoži in se na kupu zaraščene kamenja neha, kot bi padla v prepad.

Tu smo obstali. Pravzaprav samo trije: Zvonko, Janez in jaz. Šofer nam je še pomagal zrinuti čoln v vodo, potem pa smo mu pomahal v slovo.

Bil je večer, ko smo razpeli šotor, napolnili zračne blazine, popravili aparate in drugo kramó v šotor in odšli v vas.

V vas? Samo tri hiše so tu, v katerih stanujejo Rómovi, Júreči in Rékeči. Pravzaprav Rauchovi, Verderberji in Jankovci, to so njihova prava imena.

Starl Verderber, ki ima ob Bilpi kovačnico, včasih še kuje, čeprav si je naložil že sedemins-

demdeset let na hrbet. Sinu se je stožilo po svetu in boljšem kruhu in dela danes v Itasu v Kočevju. Sosed Rauch ima sodarsko delavnico in prodaja sode daleč doli na Hrvatsko. Tretji od njih pa je kmet.

Pravzaprav nekaj mora človek početi v tej samoti. Ko v jesenskem deževju Bilpa, divji potok, ki izvira malo nad vasjo pod visoko previsno skalo, naraste, zalije most nad sabo, da ne morejo ljudje nikamor. Takrat podpre ob izlivu Bilpo še narasla Kolpa in tako se obe vodi široko razlijeta in gledajo iz valov samo okna in streha Verderberjeve kovačnice. Ko voda počasi upade, se dneve in dneve vlečejo jesenske megle, dokler jih ne razpode predzimske burje. Potem dolina utone v snegu, kar ljudje še bolj odreže od sveta.

Trinajst kilometrov imajo Bilparji do Starega trga, od koder jih lahko avtobus potegne v svet. Poleti si še kako pomagajo. Peš, s kolesi in celo z mopedom. Toda pozimi — sonce jih takrat v jasnih dnevih obsije komaj za tri ure — ne morejo nikamor. Do Vrtovi si sami splužijo cesto, če hočejo otrokom odpreti pot v šolo in sebi v trgovino. Samo da ne bi pozimi kdo huje zbolel! Preden bi čez hribe in zamete prišel semkaj zdravnik iz Črnomlja ali Kočevja, bi bilo že lahko po človeku. Zato si sosedje že v jeseni nakupijo raznih zdravil, da je v nesreči vsaj nekaj pri roki.

Šolam manjka 40 predmetnih učiteljev

V občini Črnomelj se šola v osnovnih šolah 2861 otrok. Materialni položaj šol se v zadnjem času izboljšuje, kadrovsko pa so šole še vedno slabo zasedene, saj kljub vsem prizadevanjem manjka še 40 predmetnih učiteljev.

Posledice kadrovske problematike se kažejo v poučevanju posameznih predmetov, v skrčenih predmetnikih ali celo odpadlih učnih urah. Učenci marsikje niso deležni dodatne učne pomoči. Če upoštevamo še, da na vseh šolah manjka učil, da so slabo opremljene, da povsod poučujejo v dveh izmenah, da še 21 prosvetnih delavcev nima primernih stanovanj, da se od 2861 učencev in 161 dijakov od daleč vozi v šolo 271 otrok, da imajo kombiniran pouk še v 28 oddelkih, se ni čuditi, če šole ne izpolnjujejo učnega programa.

Ko so o vsem tem razpravljali odborniki občinske skupščine na zadnji seji 21. marca v Adlešičih, so poudarili, da si občina prizadeva za rešitev vseh teh vprašanj. Računajo, da se bo v prihodnjih letih sestav prosvetnih delavcev glede zahtevane izobrazbe občutno izboljšal, saj štipendirajo 45 mladih ljudi na učiteljsku, višjih in visokih šolah. Razen tega bo na položaj v šolstvu nedvomno ugodno vplivalo tudi to, da je letos namenjenih za potrebe šolstva 37 odstotkov vseh proračunskih sredstev, kar je mnogo več kot lani in v preteklih letih.

NOVICE
črnomaljske komunne

VSJAJ 60 MILIJONOV VEČ BI POTREBOVALI

Odborniki metliške skupščine so na zadnji seji, 17. marca, sprejeli družbeni plan in proračun za leto 1965 ter ugotovili, da bi potrebovali v občinskem proračunu vsaj 60 milijonov dinarjev več, če bi hoteli zadostiti vsem potrebam.

Po besedah predsednika skupščine Franca Vrvišarja letošnji družbeni plan v go. gospodarstvu ni napet v odnosu na proizvodna sredstva, pač pa predstavlja negotovo postavko v njem odvisnost od reprodukcijskega materiala. V večjih podjetjih na metliškem območju imajo že take proizvodne pogoje, da ni več nujno potrebno vlagati sredstev v razširitev in rekonstrukcijo obratov na račun standarda zaposlenih, zato bo na tem področju letos dosežen precejšen napredek.

Investicije so letos bistveno drugače planirane kot prejšnja leta. V industriji so predvidene samo za odpravo ozkih grl v proizvodnji in uvajanje sodobne tehnologije, mnogo več investicij pa je namenjenih skrbi za delovnega človeka — za komunalne investicije, vlaganja v šolstvo itd.

Značilnost letošnjega družbenega plana je tudi v tem, da je mnogo bolj kot v preteklih letih upošteval napredek šolstva in družbenih služb. Eдиноle obrtništvo kljub vsem prizadevanjem še vedno precej zaostaja za go. gospodarstvom in tudi letos ne daje upanja za posebne spremembe.

Občinski proračun: 395 milijonov dinarjev

Pri sestavljanju predloga za občinski proračun niso imeli lahkega dela, saj je komisija morala napraviti sedem osnutkov, preden ji je uspelo uskladiti dohodke z izdatki. V občinskem proračunu manjka namreč okoli 60 milijonov dinarjev za kritje vseh zahtev, čeravno je proračun letos za okoli 77 odstotkov višji od lanskega.

Osnutek, ki so ga dobili odborniki in kakršnega so tudi sprejeli, predvideva 395 milijonov dinarjev dohodkov in prav toliko izdatkov. Za šolstvo je letos predvidenih

40 odstotkov več sredstev kot lani; kljub temu je na seji potekala ostra razprava o tem, da šolstvu še vedno manjka okoli 25 milijonov dinarjev. Za prosveto in kulturo je namenjenih skoro 7 milijonov dinarjev, za socialno varstvo 31 milijonov, za zdravstveno zaščito 17 milijonov, za državno upravo dobrih 57 milijonov, za komunalno dejavnost 12 milijonov. Postavka za negospodarske investicije znaša 14 in pol milijonov, za gospodarske posege 9 milijonov, za družbene organizacije več kot 13 milijonov dinarjev itd.

Osnutek proračuna so odborniki v celoti sprejeli; izglasovali so le spremembo v korist nekaterih družbenih organizacij za okoli 3 milijone dinarjev, hkrati pa za to vsoto zmanjšali proračunsko rezervo, ker druge ni bilo mogoče vzeti.

Na rešetu tudi socialno varstvo

Obširno poročilo sveta za socialno varstvo so odborniki prejeli že prej, zato ga na seji vnovič niso brali, temveč o njem samo razpravljali. Največ so govorili o priznavalnih in potrebah borcev, kjer potrebe po sredstvih daleč preraščajo možnosti. Poudarili so, naj komisija za skrb borcev v prihodnje še temeljiteje prouči vsak poseben primer, preden dodeli priznavalnino.

Za letovanje šolskih otrok v prejšnjih občinskih proračunih sploh ni bilo predvidenih nobenih sredstev, letos pa so namenili za letovanja 100.000 dinarjev. To pa je zelo malo ali skoraj nič v primeru z izvidi zdravniške komisije, ki je ugotovila, da je v občini okoli 300 otrok podhranjenih in potrebnih zdravljenja ali okrevanja. Ko so odborniki o tem razpravljali, so sklenili problematiko posredovati delavskim svetom

v kolektivih, da bi oni pri spejalno za letovanje otrok svojih zaposlenih.

Sprejetih več novih odlokov

Odlok o občinskem prometnem davku, kakršen jim je bil predložen v osnutku, so odborniki zavrnili in izglasovali, naj bo prispevek za razrez lesa enak za iglavce in li. stavce v višini 50 odstotkov. Tako bodo na žagah laže obračunavali, kmet pa bo znal tudi sam izračunati, koliko ga bo rezanje lesa stalo. Do zdaj so bile namreč stopnje prispevka različne za posamezne vrste lesa.

Razen tega so sprejeli še odlok o uvedbi krajevnega samoprivevka za vas Čurile in Svržaki, sprejeli dopolnitev odloka o urejanju mestnega zemljišča na območju

mesta Metlike, odlok o razširitvi gradbenega okoliša v mestu, odlok o ustanovitvi Komunalnega podjetja Metlika ter odlok o odvozu smeti in odpadkov na področju Metlike.

Prisrčna zahvala odbornikom, ki jim zdaj poteče mandatna doba

Ker je bila to zadnja občinska seja v sedanjem sestavu, se je predsednik skupščine Franc Vrvišar lepo zahvalil vsem odbornikom, ki jim ob volitvah poteče mandatna doba, ter jih pozval, naj tudi v bodoče aktivno delujejo na vseh področjih družbeno-političnega življenja. Za njihovo delo in trud v občinski skupščini jim je podaril v spomin skromno priznanje — knjigo.

DRAGATUŠ: na prvem mestu skrb za borce

15-članski odbor Zveze borcev v Dragatušu je imel 14. februarja prvo sejo, na kateri so bile razdeljene funkcije in delo. Za predsednika

je bil ponovno izvoljen Peter Kuzma, za sekretarja Janez Kump in za blagajnika Jože Matkovič. Tedaj so sestavili obširni delovni načrt in na prvo mesto postavili skrb za svoje člane. Znova bodo temeljito proučili, kdo je res potreben in upravičen do borčevske priznavalnine. Dragatuški borci nameravajo v letošnjem letu vzpostaviti tesnejše stike tudi z borci iz drugih krajev Slovenije. Izmenjavali bodo obiske ter tako spoznavali kraje, znane iz naše narodnoosvobodilne borbe. Sklenili so tudi, da bodo ustanovili pevski zbor ZB.

Belokranjske vode so bogate rib

Veliki soml v Kolpi niso ravno redki primeri. Leta 1952 so v Radovičah pri Metliki na trnek ujeli 52 kg težkega soma, pet let kasneje pa so v Mišincih nad Metliko potegnili na suho soma, ki je tehtal 63 kg in meril v dolžino 2,40 metra.

Prva večja ribiška sreča se je pretekli teden nasmehnila članu metliške ribiške družine Jožetu Suštarju, ki je na sotočju Kolpe in Lahinje na trnek zapel meter dolgega in 8 kg težkega soma.

Nekaj večjih, do 6 kg težkih ščuk so metliški ribiči zadnje čase potegnili iz Lahinje, kjer bo treba te velike ribe roparice sistematično odloviti, sicer vlaganje mladih rib ne bo imelo pravega uspeha.

Na seji so se pogovarjali o tem, kako bi materialno podprli proslavo 8. marca in se dogovorili, da bodo tedaj obiskali vse partizanske mamice, ki na proslavo ne bodo mogle priti.

MARA BRODARIČ

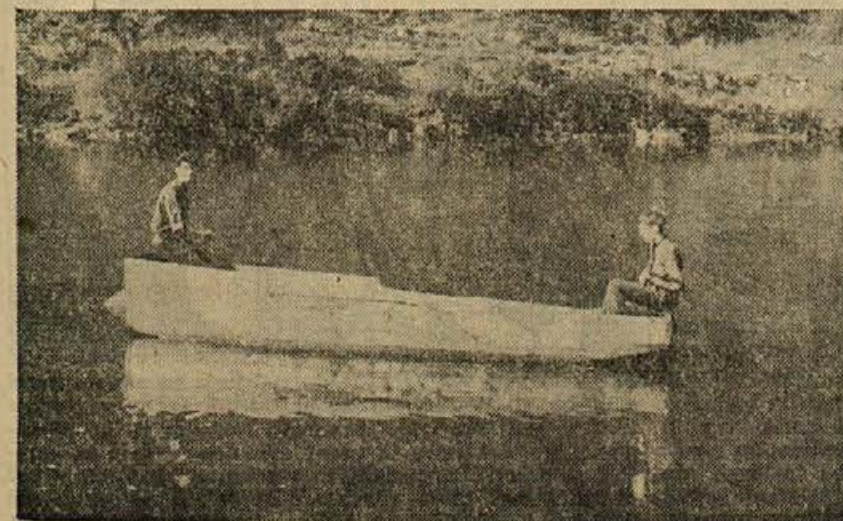
Naročite domači tednik bratu ali sinu, ki je pri vojaki!

Se sreča, da so pred leti s hrvatske strani semkaj napeljali elektriko! Tako jim vsaj radio krajša čas. Sicer pa živijo s hrvatskimi sosedi v zares dobrem prijateljstvu. V Bilpi namreč nimajo ne cerkve ne pokopališča, pa jim Hrvati ob smrti posojajo svoje pokopališče v Goršatih. Tako vozijo Bilparji rajne čez vodo in jih pokopavajo v hrvatski zemlji. Sicer pa so tudi tam kakor doma, ko pa Kolpa tako tesno veže ljudi na obeh bregovih.

☆

18. avgusta 1964

Zjutraj, ko se ravno spravljamo v čoln, priplava po vodi »ladja«. Na kljunu čepi fantič in napeto gleda v vodo, medtem ko pretegnjen, suh fant na krmu s kolom odriva ladjo po vodi. Pravzaprav je ta ladja samo dokaj velik čoln. Visok, koritast.

»Ladja« na Kolpi pri Bilpi

»Še eden, dva, trije!...« vzklikne mali in oba švigata z očmi po vodi.

Mi vemo, da gledata lipane, plemenite ribe. Tudi postrvi so tod doma, kajti Kolpa pri Bilpi je še hladna, skoraj gorska reka. Čista je, da se razloči vsak kamenček v strugi.

»Ali greste po Kolpi navzdol?« vprašuje večji, črnolasi fant. K zobarju v Predgrad mora, pa mu je ljubše iti s čolnom kot pa peš. Pritrdimo mu in že je »ladja« ob našem čolnu in že je Vlado naš gost. Simpatičen fant iz Lamane drage, ki pa govori lepo slovensko, da mu človek ne bi prisodil, da je Hrvat. Študira tehniko v Zagrebu, zdaj pa je doma na počitnicah. Lipani pa so seveda imenitni. Pečeni še bolj kot tisti v vodi. Ribiška dovolilnica pa je draga. Predraga, zato včasih koga premoti skušnjava. Da, ko ne bi bilo ribiškega čuvaja!

Vlado se smeje in gleda za švigajočimi lipani. No, lepe, dobre so te ribe! Za nekoga že!

☆

Zdrsnemo čez brzico in že smo v Vrtih. V dopoldanskem soncu se čez dolg jez poganja srebrna voda.

Pretikamo po mlinu. Vse je odprto, vendar mlin ni zapušen. Tri kamne ima; dva ne delata, na tretjem pa meljejo vaščani iz Vrta, hrvatskih Goršatov in Lamane drage. Kdor si prinese zrnje v mlin, si ga tudi sam zmelje. Je to vaški mlin in je menda last vseh treh vasi. In kot kaže, so to vasi samih mlinarjev, ko pa se, kot pravi Vlado, vsakdo razume na mlinarski posel.

Sonce sije, kolesa stoje in skozi reže mlinskih záporov šumeč štrka voda. Vse naokrog pa ni nobenega človeka, da bi ga povprašali, kako je pravzaprav s to malenico. No, morda bo držalo, kar pravi Vlado. Čudno je le, da se pri vsem tem ljudskem mletju ni ustavilo še tretje kolo.

☆

Kakih dvesto metrov pod studencem Sumetcem zdrsnemo s čolnom čez razrušen Slaparjev jez.

Prav tako je zapušen jez v Lazah. Skozi seznje široke škrbine uglajeno drvi voda, medtem ko se na štrlečih kamnih razbijajo curki v visoke, penaste grive.

Rauhov mlin je v zadnji vojni še mlet, danes pa molijo v zrak samo gole stene, preraščene s koprivami, krvenko, divjo meliso in drugim obvodnim rastlinjem. Hladna mivka pod mlinom se vdaja pod našimi nogami, in skala, na kateri so nekoč posedali Lazarci in drugi, ki so nosili semkaj mlet, je prazna.

V metliškem podjetju KOMET so nudili doslej tudi šiviljske in krojaške usluge, pred nedavnim pa so sklenili s njimi prenehati. Med Metličani je kar završalo! »Kam naj nosimo šivati? Za zdaj so iz Črnomlja, kjer tudi ni šivilj, prinašali k nam delat, ali bomo morali vsi Belokranjci nositi blago v Novo mesto ali v Ljubljano?«

Resda je konfekcija že precej prodra na podeželje, vendar pravijo v Metliki, da vsi občani nimajo Jusovih mer in da nameravajo vsaj boljše obleke še vedno nositi

Mar naj Metlika izgubi še šivilje in krojače?

Izdelane po naročilu. V mestu je nekaj šivilj, zaposlenih v podjetjih, ki doma še tu in tam zašijejo kakšno obleko, a je slišati, da z njihovim delom niso najbolj zadovoljni in da šivilj in krojačev iz Kometa ne morejo pogrešati.

O tem je tekla beseda tudi na zadnji seji občinske skupščine, kjer je direktor Kometa pojasnil, da pač ukonjajo šiviljski in krojaški obrat zato, ker nista rentabilna. Če bi hoteli strankam zaračunavati ekonomske cene, bi veljalo delo moške obleke okoli 22.000 dinarjev. Bi bilo potem še toliko interesentov?

Rešitve tega kočljivega vprašanja tudi skupščina ni našla. Stvar so prepustili razgovoru med prizadetimi občani in podjetjem, verjetno pa bo moral svoje mnenje prispevati tudi pristojen svet za reševanje obrtniških zadev.

Novice s Suhorja

Prof. Jože Dular, ravnatelj Belokranjskega muzeja v Metliki, je Suhorčanom v besedi, njegov sin Janez pa v silki, prikazal lepote Bele krajine ob Kolpi. Predavala sta pretekli teden. Obisk je bil

bolj slab, ker je lepo vreme pritegnilo ljudi k delu v vinogradih.

Prvi pomladanski dan je privabil mnogo ljudi v naravo. Ob vsej poti od Vahte do Miklavža je bilo dovolj izletnikov, ki so nabirali prvo pomladansko cvetje. Škoda, da sta obe gostišči na Gorjancih še zaprti.

V nedeljo je bilo spet gostovanje v novem prosvetnem domu na Suhorju. Igralska družina iz Radovice se je tokrat predstavila z igro »Materino srce«. Suhorčani so se doslej izkazali kot navdušeni gledalci, ne pa kot navdušeni igralci.

Suhorčani si žele spremembo avtobusnega voznega reda. Avtobus, ki odpelje ob delavnikih iz Metlike nekaj pred 13. uro, ima ob nedeljah in praznikih odhod tri ure kasneje. Tako ob omenjenih dneh ni nobene zveze proti Novemu mestu vse od pol osmih zjutraj do treh popoldne. Občani iz Suhorja in okolice menijo, naj bi SAP uvedel najprej poizkusne vožnje in če bi se izkazale za rentabilne, naj bi jih obdržal.

MARIJAN PAVLIHA

Skregani s kruhom

V metliški občini postaja zaposlovanje mladine problem. Mladi fantje in dekleta z vasi silijo v mesto, iščejo zaposlitve, vendar vsakega dela nočejo sprejeti.

Tako se je zgodilo, da je zavod za zaposlovanje preskrbel skupini fantov delo v tovarni BETI, kjer imajo zelo ugodne delovne pogoje in bi lahko postali dobri priučeni delavci pri strojih. Vseh osem fantov pa je ponujeno delo odklonilo: »V BETI ne gremo, hočemo zaposlitev v obratu Novoteksa, kjer bolje plačajo!«

Drugi primer: Trgovsko podjetje je iskalo snažilko za pisarniške prostore. Javile so se štiri interesentke. Nudili so jim lepo sobo, nenaporno delo in primeren zaslužek. Ko so prišla k direktorju tri mlada dekleta na pogovor, so dejale: »Ce imate boljše delo pridem, za snažilko pa ne grem. Je preveč poniževalno...«

Kmečki fantje in dekleta si žele samo v tovarno. Od kod jim misel, da je to ali ono delo poniževalno? Kdo jih je tega učil? Kaj pa sploh znajo? Če bi bili res tako potrebni za službo, kot tarnajo na zavodu za zaposlovanje, bi gotovo zagrabili za take prilike. Ker pa niso, si delo izbirajo in premišljajo!

Ko so o zaposlovanju delovne sile razpravljali na zadnji občinski seji, so odborniki ostro obsodili tako mišljenje mladih ter se zlasti nekateri zavzemali za to, da bi morali vse take primere črtati s seznama nezaposlenih. Zal to ne bi bilo v skladu z našo zakonodajo, vendar pa bi bili s podeželsko mladino koristni razgovori, v katerih bi jo poučili, da v naši družbi nobeno delo ni poniževalno in da je vsak poklic, ki daje človeku kruh, časten!

Ob lepem vremenu je na metliškem trgu vse polno talsih »velikanov«, ki znajo prav spretno uporabljati hodulje. Zadnje čase so postale hodulje najbolj priljubljene igrače metliške mladeži.

IZ METLIŠKIH ARHIVOV IN ZAPISOV

1837 je toča na sv. Jerneja dan dvakrat potolkla, popoldan ob 4h in zvečer ob polni 9h. Zernje prve toče je bilo debelo, kot orehi. Vse je pokončala. — Ni se poznalo, kjer je ajda rasti.

1838 so napravili tukaj bratovščino Kristusovega telesa. — To leto so gospod tehant Vincenc Vovk za sv. Rokom prve murve zasadili.

1842 je bila tako huda zima, da so ljudi zmerzovali. Martin Brožič krojač ali žnidar je zmerzil na potu od Drašič v Metliko. Poletje je toča dvakrat pobila.

To leto je sonce popolnoma merknilo, tako, da je bilo prav malo viditi. Med temo se je na dveh krajih zemlja vderla; na placi prut Požegi pred Jurjovičovo hišo No 33, na Sterniščji pa pred Sokletovo No 148 in Ceričovo No 147.

1843 ni bilo skoraj nič snega in v svečanu tako prijetno in gorko, kot sicer poletje.

Poleti pa je bilo več del mero, še le o velikim serpanu (Avgust) je sonce večji moč dobilo, pa tako sušo naredilo, da se je skoraj vse posehnilo, in Priverščani so mogli kot v letu 1834 iz Oberha dolgo vodo voziti. V Svečanu se je tri večerje neprenehoma kot ena bela svitla in dolga metla na nebu perkazovala, ktera je po pravilu zvezdoznancev en nov planet (zvezda z repom), in so jo »Astrea« kerstili. — Od ajske in prosa ni bilo še semena nazaj, vina je bilo malo, pa dobriga. V tem letu je bila sv. Roka cerkev z dvema turnoma izvidana, potem, ko so staro poderli. Naris je dal gospod tehant, Vincenci Vovk, ki je tudi zidanje cerkve prevzel. Tudi je bila trifarska zgorna cerkev izmalana.

1844 je bilo rodovitno leto. Zita in vina, ki ni bil od leta 1834 veliko slabji, je bilo silno, drevesa so se pod sedjiam lamale. — Nar znamenitniški

v tem letu je, da ni bilo nobedene červive slive (česplje).

Zima je bila huda, Iga kilmovca (September) je peršil čez Gradec v Ljubljano presvitli cesar Ferdinand I. z svojo presvitlo ženo Marijo Ano, o kateri priliki sta mogla iz vsake fare en plesavec in ena plesavka v Ljubljano pred cesarja svoj narodni ples plesati iti. Iz Metliške fare sta šla Guštinova hči iz Drašič in tudi en Drašički sin. — Vsak je dobil za zloherni dan popotovanja, kakor tudi zaderžka v Ljubljani po 1 fl in za plesanje po 2 fl. Plesavci cele Kranjske dežele bi bili imeli zunaj mesta na lesenim odri plesati. Pa zavoljo silniga deži so mogli to delo v hiši Ljubljanskega streljišča opraviti. Iz med vseh plesavcov so se mu naj bolj dopadli s svojim smešnim plesom Bojanci.

1845 smo videli v Metliki prve svilapreke ali židne červe, za ktere so bili gospod tehant Vincenc Vovk murve že leta 1838 posadili. Prvici so spreli te červi osemdeset funtov svilnih meščikov ali kokonov, ki so vsi skup 11 funtov svile ali žide dali. Funt se je prodal po 10 goldinarjev. Poletni večer tega leta se je pod Vipavcovo pristavo kakih 30 korakov od hiše Jureta Krašovca pri sv. Martini pod kmetiškim tantam, ki je konja jahal prepad vderla. Fant in konj sta štiri sešne globoko pala. Fant začne kričati in je bil rešen, konj pa si je bil vse štiri noge polomil, pustili so ga v prepadi in zasipali. Kmalo potem so spet 1 sežen globoko vdere.

(Iz »Zapisa« Ivana Navratila leta 1849)

Prepadna jama jih je pobratila

Veselje italijanskih jamarjev iz Varesa ob njihovem prvem križarjenju po dolenskem podzemlju — Skupna akcija je pobratila Varežane in Novomeščane — Uspeh za nameček: nad 4.000 let stari jelenovi rogovi in nov podorni rov v Prepadni jami

Niso se poznali, niso si znali povedati, kaj jih tako vleče v podzemlje. Toda ko so se spuščali skozi hlad in mrak proti dnu kapniške Kostanjeviške in Prepadno jame in naslednji dan v Prepadno jamo pri Suhorju na Kočevskem, so vedeli, da besede niso vedno potrebne. Namesto besed začno govoriti enaki občutki, občutki strahu pred neznanim in občutki veselja nad premaganim. Občutki, ki pridejo iz srca in se prikažejo v očeh.

»Strahu ni. Strahu jamarji ne poznamo.«

»Kdor išče lepoto, ga ne more biti strah. Podzemlje pa je lepota. Kapniško podzemlje je kraljestvo. Pri vas smo videli čarobno podzemlje.«

Tako je rekel geolog Piero Zuccato iz Varesa, ki je prišel v goste novomeškim jamarjem, eden iz skupine varežanskih jamarjev, ki so bili v Novem mestu od 19. do 21. marca.

Novomeški in italijanski ja-

marji so tedaj skupaj organizirali raziskovalno akcijo v Kostanjeviško in Prepadno jamo.

»Naše jame so večinoma brez kapnikov, zato smo toliko bolj navdušeni nad vašimi. Vse prizadevanje je plačano, ko človek uživa v čarobnem hladu slovenskega podzemlja,« je pripovedoval Zuccato.

»S kakšnimi občutki odhajate iz Novega mesta?«

»Skupno prizadevanje — vaših in naših jamarjev —, od katerega smo se veliko naučili, zlasti medsebojna pomoč pri spustu v Prepadno jamo, nas je pobratilo. Ni več važna govorica, temveč veselje ob uspehu. To pa so občutki, o katerih bomo govorili tudi v Varesu, govorili pa bomo tudi o vaših jamah. Hvaležni smo za vsa doži-

vetja. Ko odhajamo, želimo, da bi nas Novomeščani kmalu obiskali.«

»V Varesu vas komaj pričakujejo,« je rekla Mici Goršek, Slovenka, ki živi že 26 let v Italiji. »Poglejte tole,« je rekla zatem, »jamarca sem postala v Italiji, šele zdaj pa se mi je nudila priložnost, da spoznam slovensko podzemlje.«

Mici Goršek je tudi edina jamarca v Italiji. Sama je osnovala klub v Varesu in zbrala okoli sebe same marljive fante. To je njihova prva pot v inozemstvo, prva pot v tuje podzemlje.

»Kaj ste značilnega doživeli?« smo vprašali Lojzeta Medleta, predsednika novomeških jamarjev.

»V Prepadni jami smo našli jelenove rogove, stare nad 4000 let in odkrili nov, podorni rov.«

»Kdaj nameravate obiskati Vares?«

»Letos, julija ali avgusta. ... in minilo je srečanje. Bili so zares trije nepozabni dnevi.«

I. Z.

IN OČKA JE REKEL NE...

Zupan francoskega mesteca Voiron pri Grenoblu je konec prejšnjega meseca postavil 73-letnemu ženinju Jeanu Galantu tradicionalno vprašanje: »Ali hočete vzeti to ženo za svojo zakonito soprogo?« Nekaj sekund je vladala smrtna tišina, nato pa so Gelantovi otroci zašepetali: »Očka, reci ne! In vrli ženin je zares rekel ne. Ko je 61-letna nevesta Yvonne Renaud to slišala, se je takoj pričela pripraviti z upornim ženinom, matičar pa je zaprl svoj register in zahteval od svatov, naj zapustijo urad.«

Opozorilo ljubiteljem ptic

Skorei so se vrnili. Pohitite z izdelavo in montažo Skorčnic. Postavite jih na drevesa v sadovnjakih in vrtovih.

Pomagajmo koristnim pticam! Društvo za varstvo živali (podružnica) Kočevje

On mojster je od žlic...

Okrog Suhe robe v Sodražici — poslovalnici ljubljanskega Doma, je navadno vedno živahno. Izdelovalci lesnih domačih izdelkov iz bližnje in daljnje okolice prinašajo svoje suhorobarske proizvode — obojdi, košarice, lesene kuhinjske pribore itd.

Anton Hribar, doma iz Novega pota pri Lužarjih (nekje na skrajnem robu Slemen), je pravkar končeval kupčijo. Daleč naokrog je znan kot najboljši mojster za rezljanje kuhinjskega pribora

— žlice, vilice itd. in v svojem delu je že skoro podoben umetniku. Povedal je, da ima rad svoje delo, ki ga opravi že od sedmega leta, da pa ni tako enostavno, napraviti lepo žlico ali vilico, posebno ne, če delaš brez strojev, kakor on. In pokazal je svoje žlice in vilice, prav umetelno izdelane. »Pokažejo mi skico, kakšne izdelke bi radi,« je povedal, »potem pa napravim pravi tip in če jim je všeč, začnem delati. Večkrat mi ne vem, čemu kak izdelek sploh potrebujejo, naredim ga pa«

Trgovsko podjetje

PETROL LJUBLJANA poslovna enota NOVO MESTO

razpisuje
DELOVNA MESTA ZA

trgovske pomočnike

za bencinski servis NOVO MESTO, OTOCEC in CRNOMELJ.

Osebnih prejemki po pravilniku, nastop službe takoj ali po dogovoru.

Prošnje pošljite na PETROL, Novo mesto.

Pasji inšpektor

Plinarna v vzhodnonemškem mestu Frankfurtu na Odri je v svojem štatu za zaščito prebivalcev zaposlila tudi psico, ki je neverjetno občutljiva na plin. Psici je ime Krista, njena dnevna obveznost pa je v tem, da obhodi vso dolžino mestnega plinovoda, ki je dolg okoli sedem kilometrov. Ko najde mesto, kjer je plinovod poškodovan, Krista leže na tla in glasno laja vse dotlej, dokler ne prispe ekipa, ki popravlja vod. Tako so doslej popravili že 14 okvar.

Tekstilna tovarna NOVOTEK NOVO MESTO

sprejme takoj ali po

1. MEDICINSKO SESTRO za delo v obratni ambulanci

POGOJ: končana medicinska šola

2. GRADBENEGA TEHNIKA

POGOJ: končana tehniška šola, gradbeni oddelek, s pravo

Pismene ponudbe sprejema knjižnica lek podjetja.

VIHARNA POMLAD ★ VIHARNA POMLAD ★ VIHARNA POMLAD ★ VIHARNA POMLAD ★ VIHARNA POMLAD

45. — Tomšičevci so v naglem pohodu prišli do Mozirskih planin, tam pa so kmetje zbrali šetdeset voz in v diru pripeljali celo brigado vse do Črnice. Dolga kolona voz s konjsko vprego je dirjala skozi vas. Ljudje so stali pred hišami in veselo pozdravljali tomšičevce; še nikdar niso videli toliko partizanov hkrati. Zavita v goste oblake prahu je kolona divje hitela proti Črnici.

46. — V soboto je bilo, ko je stari Smonkar stopil iz hiše, vrtel po rokah svoj zmečkani klobuk in mrmral: »Ze poka, ze poka... Jih bodo, naši jih bodo. Naj jih le.« Okrog Črnice so se začeli boji. Mladinci so nosili na položaj hrano in municijo. Francka in Rudi sta z velikim kotlom tekla čez vrh na drugo stran hriba, kjer je ležala Tomšičeva in pa del Bračičeve brigade.

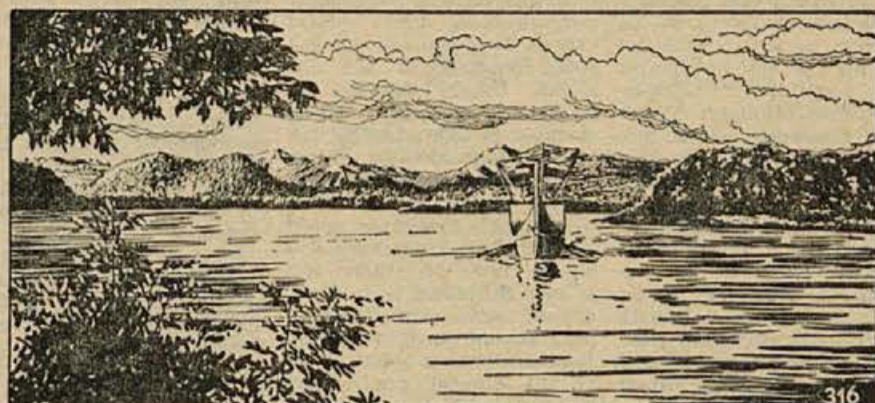
47. — Komaj sta pritekla do položaja in oddala kotel s hrano, so Nemci silovito napadli. Francka se je komaj še utegnula vrniti čez hrib. Rudi pa se je bil zagledal v mitraljeza in pozabil na vas. V hrib za položaji so začeli Nemci nabijati z minometi in Rudi ni več mogel nazaj. Proti partizanskim črtam se je pognal gost val gorskih lovcev. Težke strojnice so zaropotale.

48. — Na loz... zrusil... Napal... bežati... vzhiti... grem... zaklo...

Saša Dobrila:

ARGONAVTI

Elektronski računalnik med elektronskimi »možgani«

Združenih držav izdelujejo čedalje manjše elektronske računske stroje za zelo zapletene matematične in statistične operacije. — Računski stroj za fotografijo je manjši kot škatla za čevlje, kar ima toliko delov kot 400 televizorjev. Težak komaj 6 kg, velik 12,7 x 16,5 x 34 cm, električne gibe pa porabi toliko kot 50 vatna žarnica. Računski stroj je namenjen za vesoljske raziskave in letalstvo, na suhem in na vodi. Deluje lahko ali pa v povezavi z drugimi računskimi stroji ali večjih obsegov. — Deli stroja, ki služijo matematičnim operacijam pa »spominu« in obdelavi tiskanih, se lahko brez večjih sprememb izmenjajo in prilagodijo različnim drugim operacijam.

NIHČE NI KRIV

...v francoskem mehaniku je te dni ... francoskega inženirja Dargeouja obtožila da je povzročil smrt ...

in nesrečo več kot 400 ljudi, ki so postali žrtve tragično zrušenega jezusa Frejus decembra 1959. Katastrofo je povzročil jez, ki se je nenadoma podrl, razbesnelo vodovje pa je uničilo več naselij.

Inženir Dargeou je bil tedaj pooblaščen, da nadzoruje dela in financiranje gradnje omenjenega jezusa. Po preskavi so ga leta 1961 prijavili sodišču, ki pa po treh letih ni moglo ugotoviti njegove krivde.

Pesnik in kritik Gustav Matoš je zastavljal svojim znancem nenavadne uganke, kot je bila naslednja: »V eno luknjo vstopiš, na dveh izstopiš, ko pa misliš, da si že izstopil, se šele znajdeš notri. Kaj je to?« Nihče ni vedel. »Hlače vendar!»

VIHARNA POMLAD

Nemci so se približali partizanskim položajem in še bliže, toda potem so se njihove vrste v gostem ognju tomšičevcev in bračičevcev. ... Nastopil je premor. »Oh, municija!« je ... »Ali naj ...« je vprašal Rudi in se napol dvignil iz ...

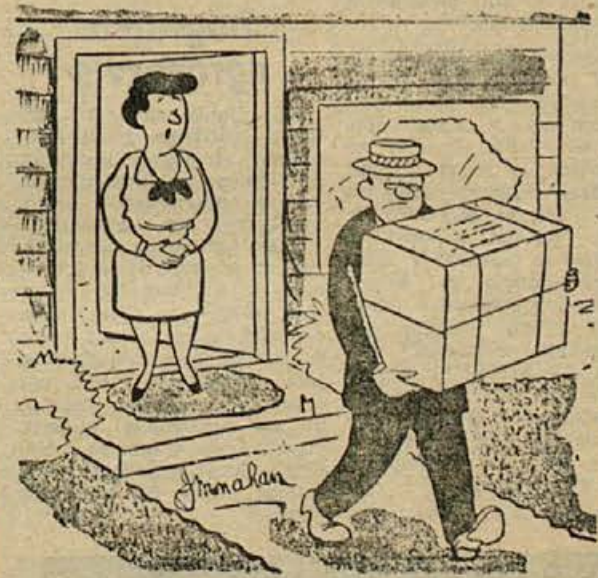
SMEH STOLETIJ

Slovečega londonskega slikarja Hogartha je bogat, a zelo skop plemič naprosil, da bi mu naslikal za slavnostno dvorano nove palače velikansko fresko, ki naj bi kazala prehod Judov čez Rdeče morje. Slikar je zahteval za delo sto goldinarjev, plemič pa mu je ponujal samo dvajset. Tedaj je slikar rekel:

»Ker sem v denarni stiski, bom prevzel delo tudi za ta denar, če mi plačate vnaprej.«
 Ko je dobil denar in ključ od dvorane, je odšel in poiskal pleskarja. Še preden je naslednje jutro plemič zlezl iz pernic, je bila vsa stena prepleškana z rdečo barvo. Hogarth je poklical hišnega gospodarja in rekel:
 »Delo je opravljeno.«
 »Kaj je opravljeno? Kaj naj to pomeni?«
 »Rdeče morje.«
 »Rdeče morje? Kje pa ja faraon s svojimi vojščaki?«
 »Utonil je,« skomizgne slikar z rameni.
 »In otroci Izraelovi?« prebledi vitez.
 »Ti so pa že na drugi strani in jih ni mogoče več videti.«

Cloveku, ki se je nenehno bahal samo s svojimi predniki in njihovimi deli, je Swift dejal:
 »Spominjate me na krompir!«
 »Na krompir?« se je začudil ogovorjeni.
 »Tako je! Tudi pri krompirju je vse, kar je najboljše, pod zemljo.«

Satirik in pesnik Alexander Pope je imel navado reči:
 »Ženske ravnaajo z moškimi kot šahisti s svojimi figurami. Nihče ne zavzame njihovih misli tako, da ne bi mogle obenem pogledati še po drugih in videti, kakšne koristi jim tudi ti nudijo.«

— In ne pozabi oddati paketa!

OBČINA KOČEVJE: ŽE SKORAJ 20 MILIJARD

Oba zbora občinske skupščine sta v sredo, 24. marca, razpravljala in po obširni razpravi sprejela letošnji družbeni plan in proračun občine. Pred tem so odborniki dobili v debelih zvezkih razmnožen osnutek plana, da so ga doma lahko temeljito preštudirali. Na seji so razen tega poslušali še poročila o kandidacijskih zborih volivcev ter razpravljali o predlogu odloka o spremembi odloka o delitvi najemnin za poslovne prostore v stanovanjskih stavbah.

Osnova za sestavo družbenega plana so bili, med drugim, lanskoletni dosežki ter — razumljivo — stanje v gospodarstvu ob koncu leta. Lanskoletni družbeni bruto proizvod se je povečal v primerjavi z letom prej za 18 odst., narasli pa so tudi osebni dohodki.

Število zaposlenih v gospodarstvu družbenega sektorja se bo letos povečalo za 2,5 odstotka, to je od 4679 na 4796. Ker je po družbenem planu predviden v gospodarstvu porast celotnega dohodka za 16 odstotkov, se bo morala občutno dvigniti produktivnost dela. V industriji se bo zaposlenost povečala za 5,1 odstotka, v prometu za 13,4 odstotka, trgovini za 1,4 odstotka, obrti za 4,8 odstotka, medtem ko se bo število zaposlenih v kmetijstvu in gozdarstvu zmanjšalo na račun boljše mehanizacije, v gradbeništvu pa zaradi zmanjšanja gradbenih del v občini. Zidarjevi gradbišči v Ljubljani in na Reki se bosta okrepili.

V ekonomskih odnosih s tujino je treba poudariti predvsem prizadevanja po aktivnejšem izvažanju in omejevanju uvoza. Medtem ko so izvozna podjetja lani izvozila za 1,753 milijona dolarjev, je predvideno povečanje letošnjega izvoza za 19,3 odstotka, uvoz pa je lani dosegel nad milijon in pol dolarjev. Posebno v kritičnem položaju sta Tekstilna in Melamin, ki bosta morali občutno izboljšati razmerje med uvozom in izvozom.

Na osnovi pokazateljev gospodarskega razvoja in ukrepov, sprejetih v prvem polletju lanskega leta, se bo družbeni bruto proizvod letos predvidoma povečal za 19 odstotkov. Pri tem je upoštevana materialna osnova gospodarstva in večja proizvodnja ob izdatnejšem izkoriščanju sedanjih proizvodnih kapacitet. Upoštevaje našete pogoje bo letošnji družbeni bruto proizvod dosežen v višini 19,5 milijarde (1964 — 16,356; 1963 — 13,807 milijarde), družbeni proizvod v višini 10,186 milijarde (lani 8,416 in 1963 — 6,806 milijarde), narodni dohodek pa bo letos dosežen v višini nekaj nad 9 milijard (lani 7,351, 1963 — 6,110 milijarde). Družbeni proizvod torej hitreje narašča kot družbeni bruto proizvod, iz česar je razvidno, da se krepko zmanjšujejo materialni stroški. Ekonomičnost gospodarjenja, ki se je bolj opazno pričela lani, se bo letos še bolj nadaljevala in izpopolnjevala.

V zadnjih treh letih se občutno povečuje tudi narodni dohodek na prebivalca; medtem ko je znašal leta 1963 še 367.677 dinarjev na prebivalca, se je lani dvignil na 436.884 dinarjev, letos pa predvidoma že na 531.904 dinarje. Narodni dohodek se povečuje v glavnem v družbenem sektorju, kar je posledica dvigovanja proizvodnih sil in nenehne krepitve socialističnih proizvodnih odnosov. Zasebni sektor je pred dvema letoma predstavljal 9,8 odstotka v celotnem narodnem dohodku, lani 9,3 odstotka, letos pa predvidoma le še 8,7 odstotka.

Družbeni plan predvideva,

da bo celotni dohodek v industriji večji za 24 odstotkov, družbeni bruto proizvod za 25 odstotkov in narodni dohodek za 34,4 odstotka. Celotni dohodek se bo najbolj povečal v Melaminu — za 53,8 odstotka, Inlesu — 34,4 odstotka, Itasu — 21,5 odstotka itd. Za dosego teh rezultatov niso predvidene večje investicije, razen v Itasu, kjer bodo letos dokončali novo proizvodno hallo in v Tekstilni, kjer bodo skušali nadomestiti izrabljene z novimi stroji. V kmetijstvu družbenega sektorja se bo CD povečal predvidoma za 10,2 odstotka in to v glavnem zaradi večjega vrednotenja kmetijskih proizvodov. Tudi kooperacija z zasebnimi proizvajalci še ni dosegla zaželenih rezultatov. Velika ovira intenzivnejšemu razvoju kooperacijskih odnosov je razdrobljenost zasebnih površin, kljub vsemu pa si je treba prizadevati razširiti sodelovanje z odkupna povečanje fizičnega obsega kmetijske proizvodnje.

888 milijonov v proračunu

Proračunska potrošnja se bo letos povečala v glavnem zaradi podražitev proizvodov in uslug minulo leto in zara-

di prevzema novih pristojnosti na področju družbenih služb ipd. Poleg sredstev, ki se bodo v proračunu zbirala po odlokih o prispevkih in davkih občanov in drugih odlokih, bo treba zbirati še sredstva za izobraževanje in strokovno šolstvo po gospodarskih organizacijah. Skupni dohodki (in izdatki) proračuna bodo predvidoma znašali 887.900.000 dinarjev. Posebno skrb bo občina letos posvetila šolstvu; osrednji problem so neustreznosti prostori, kar nujno narekuje gradnjo nove šole, razen tega pa je treba dokončati šolo na Travi.

Osebni dohodki v šolstvu znatno zaostajajo za OD v gospodarstvu ali drugih družbenih službah. Letos se bodo dohodki prosvetnih delavcev povečali približno za 30 odstotkov in se približali povprečju OD v gospodarstvu, nereseno pa ostaja vprašanje pravilne stimulacije prosvetnih delavcev na podeželju. Razmere v šolstvu se bodo izboljšale le z gradnjo nove šole in zagotovitvijo materialnih pogojev učnemu osebju, ki jih bodo spodbujali k strokovnemu izpopolnjevanju in stalnosti na delovnih mestih.

To je le nekaj misli iz zajetnega družbenega plana občine Kočevje za 1965. leto, ki ga je skupščina sprejela na seji v sredo. O družbenem planu bomo prav gotovo še pisali ali pa vsaj o nekaterih poglavjih. Preden končamo, poglejmo še, kako bodo razdeljena proračunska sredstva: prosveta in kultura — 36,319 milijona ali 44,9 odstotka več kot lani, šolstvo — 377 milijonov ali 32,3 odstotka več kot lani, socialno varstvo — 37 milijonov (40 odstotkov več), zdrav-

stvo 21 milijonov (4,8 odst. več), državna uprava 173 milijonov (19,6 odstotka več), komunalna dejavnost 48 milijonov (14,9 odstotka več), intervencije v gospodarstvu 11 milijonov (29,9 odstotka več), dotacije 86 milijonov (77,1 odstotka več), obveznosti in garancije 71 milijonov (138,6 odstotka). Letošnja proračunska rezerva 27 milijonov (203,2 odstotka). Letošnja proračunska sredstva so za 39,1 odstotka večja od lanskih.

V servisu Avta v Kočevju opravljajo vsa popravila na vozilih Zastava, NSU in Tomos. Servis si pridobiva vedno večji ugled. Več o kolektivu AVTO-KOČEVJE bomo poročali prihodnji teden.

Živahna dejavnost kočevske Delavske univerze

Nedavno se je končala politična šola za člane Zveze komunistov in člane sindikata. Ker je bila obravnavana snov zelo obširna, so sklenili opustiti večerino obliko šole in so imeli dvakrat na teden celodnevni pouk, obenem pa je bilo torkrat prvič, da so se slušatelji prijavili v šolo sami na javen razpis. V tem času je 30 slušateljev napravilo nad 600 seminarskih nalog z najrazličnejših področij (politična ekonomija in ekonomika, naša družbena ureditev ter delavska gibanja v svetu). Program šole je bil tako prilagojen, da bodo slušatelji pridobili znanje lahko s pridom uporabili pri svojem družbeno političnem delu, predvsem pa je pomembno to, da je bila zadnja politična šola ozko povezana z življenjem in delom in da so teoretična znanja lahko takoj primerjali s prakso.

Mladinska politična šola, ki še traja, je organizirana ob večerih, njen namen

pa je usposobitev mladih ljudi za uspešnejše delo v mladinski organizaciji in seveda tudi v drugih organizacijah in organih.

Letos je začel tudi marksistični krožek na gimnaziji, ki ga vodi delavska univerza. Razveseljivo je presenetljivo zanimanje gimnazijcev za proučevanje in spoznavanje marksistične misli. Krožek redno obiskuje 30 dijakov. Prihodnje leto bodo s tako obliko dela še nadaljevali, teme razgovorov pa še razširili.

Predavanje za poklicno usmerjanje so organizirali letos v osmih razredih Brači-

čeve šole. Namen predavanja je, da se bodo učenci po končani šoli lažje odločali za svoj bodoči poklic.

Pred kratkim sta se končala 1. in 2. zaključni letnik gradbene šole. Za to šolo je skoro v celoti osvojen program ljubljanske gradbene šole. Za šolo so izkoristili zimsko meseco, ko so bili delavci navadno na pol plačnem dopustu. Jeseni bodo šole še nadaljevali.

Morda se letos ali prihodnje leto bo ljubljanski Saturnus odprl v stavbi »mliha« svoj obrat. DU je sklenila za novi obrat v celoti pripraviti potrebne kadre, da bodo lahko, ko bo obrat usposobljen, nemoteno pričeli z delom.

Poklicna kovinska šola

Izhajajoč iz spoznanja, kako na vseh koncih primanjkuje prepotrebni strokovnih in kvalificiranih delavcev, je kočevska delavska univerza pričela uvajati in organizirati številne poklicne šole. Tako so letos organizirali poklicno kovinsko šolo, jeseni pa še dva prva in en drugi letnik za vse poklice kovinske stroje. Od 1961. leta, ko je bila ukinjena vajenska šola, je bilo zelo malo naraščanja kvalificiranih delavcev, potrebe pa so vedno večje. Vajenska šola v Ljubljani da predvsem kvalificirane delavce za obrt, tečajji za pridobitev kvalifikacije so premalo, tako da je bil uvedba kovinske šole nujna. Od jeseni do nedavnega je prva skupina 35 mladih delavcev iz ITASA končala najprej osemletno šolo, zdaj pa so pričeli z rednim poukom v strokovni šoli. Posebnost šole je ozka povezanost teorije s prakso; pridobljeno teoretično znanje bodo učenci sprosti utrjevali v učnih delavnica v podjetju. Itas

že ima učne delavnice, kjer jih pa nimajo, bodo učenci lahko praktično delali tedaj, ko bodo delavnice proste. Pri praktičnem delu vodijo učence inštruktorji.

NOVO: socialno-kadrovska pomoč

Socialno-kadrovske službe v gospodarskih organizacijah so več ali manj organizirane, posebnost pa je v manjših podjetjih, kjer za to nimajo niti ljudi z ustrezno izobrazbo. Delavska univerza v Kočevju je sklenila, da bo združila vse razpoložljive strokovnjake, ki bodo kot nekak »servis« pomagali pri reševanju socialno kadrovskega problema predvsem v manjših kolektivih. Z izdelavo strokovnih analiz o posameznih vprašanih bi na ta način odpravili lahko z manj truda precejšnje probleme, predvsem pa bi veliko prispevali k humanizaciji notranjih odnosov, k boljši produktivnosti ipd.

TE DNI V KOČEVJU

Dražja voda. — Vodna skupnost Kočevje — Ribnica je za široko potrošnje in obrt podražila vodo za 17 odst., to je od 30 na 35 din za gospodinjstva in od 65 na 70 dinarjev za druge porabnike (razen industrije) za kubični meter. Podražitev velja od novega leta naprej. V zameno za dražjo vodo bo vodna skupnost brezplačno opravljala manjša popravila na hišnih instalacijah (tesnitev in podobno), kar vse je namenjeno zmanjšanju nepotrebne porabe vode. Dovolj zgovoren je podatek, da so v pred nekaj leti novem 20-stanovanjskem bloku v enem mesecu porabili 720 kubičnih metrov vode, kar je za preizkušene norme več kot trikrat preveč. Tudi sicer se poraba vode vsako leto poveča za okrog 18 odstotkov, bolj na račun neurejenih iztokov kot pa višje dejanske potrošnje. Normalni uporabi vode bo skupnost sedaj, ko je vodovod dograjen, lahko posvetila več skrbi. Morda se ta podatek: v novih stavbah je normalna potrošnja vode okrog 3, v starih stavbah pa okrog 2,5 kub. metrov vode na osebo, medtem ko je v Kočevju poraba veliko večja.

Znanilci pomladi. — Delavci Vrtnarje že oznanjajo bližajočo se koledarsko in dejansko po-

mlad. Urejati so pričeli mestne parke, čistili jih zimskih spominčkov in sledi, posipali pešpoti s drobnim peskom in sploh pripravljati čim lepšo podobo mesta za toplejše dni. Kot lastovke so se v mestu te dni prikazali tudi prvi turisti z avtobusi.

Na bližnjo turistično sezono opozarjajo tudi priprave v turistični pisarni TD na avtobusni postaji. Predsednik društva in vodja pisarne Karel Rigler je urad za poskušnje že odprl in pričel zbirati skupaj prepotrebne spominčke, ki so mu jih čez zimo napravili ribniški spominčkarji kar precej. Prve zaloge ribniških šopkov, drobnih spominčkov s kočevskimi motivi, malih škatelc z napisom Kočevje in drugo napovedujejo resne priprave, vendar bodo založbe po besedah tov. Karla že s prvimi večjimi skupinami turistov izgledne. Najbolj ga skrbitjo razglednice z domačimi motivi, ki jih kar ni dovolj.

Nove mesečne vozovnice. — Podjetje SAP je z marcem uvedlo nove mesečne vozovnice namesto prejšnjih blokov, iz katerih so vozilci vsakokrat iztirgali listek. Sedanje vozovnice so stalne; plačati je treba polno ceno za vse dni v mesecu, število voženj pa je neomejeno.

Še vedno težave z izvozom

Industrija v Kočevju je dosegla v februarju letos za 19 odstotkov večjo vrednost proizvodnje kot v istem mesecu lani (ob 4,2 odstotka večjem številu zaposlenih) — 802.285.000 dinarjev. V prvih dveh mesecih leta je industrija ustvarila 1.666.298.000 dinarjev, vrednost proizvodnje pa je za 25 odstotkov večja od prvih dveh mesecev lanskega leta. To je bilo doseženo ob 3,7 odstotka večjem številu zaposlenih. V februarju je bila najboljša Tekstilna, ki je od lanskega februarja ustvarila za 68,2 odstotka več, Itas za 44,4 odstotka več, zaradi pomanjka-

nja reprodukcijskega materiala pa je bila v februarju manjša proizvodnja kot istega meseca lani v Rudniku, Melaminu in obeh obratih Inlesa.

Cista fakturirana realizacija je bila v februarju za 74,5 odstotka večja od februarja lani, v obeh letošnjih mesecih pa za 66,5 odstotka večja. Letni plan čiste fakturirane proizvodnje je bil januarja in februarja dosežen s 17,1 odstotka, kar pomeni, da je industrija v povprečju presegla mesečne plane. V obeh mesecih letošnjega leta so največ prodali pri Itasu — za 83,1 odst. več kot v istem obdobju lani, v Melaminu kar

za 257,1 odst. več (stare zaloge), v Tekstilni za 59,8 odst. več itd. V Melaminu so samo v februarju prodali preko 100.000 kvadratnih metrov melapar plošč!

Dokaj težja je situacija v izvozu, saj so izvozna podjetja v prvih dveh mesecih leta dosegla le 9,2 odstotka letnega izvoznega plana (le 193.222 dolarjev), ali za 12,9 odstotka manj kot v istem obdobju lani. To pa kljub temu, da je letni plan izvoza le malenkost večji, izvažajo pa več podjetij. V teh dveh mesecih še niso ničesar izvozili Rudnik, Itas in Tekstilna, dobro pa izpolnjujejo izvozne obveznosti Inkop, Inles in Avto.

Dograjen agroservis

Ob ljubljanski cesti nasproti kolodvoru gradi KGP Kočevje (izvajalec Gradbenik iz Ribnice) sodoben agroservis za popraviljanje svojih kmetijskih in gozdarskih strojev, usluge pa opravljajo tudi za številne druge naročnike. V kratkem bo, kakor smo izvedeli na Gradbeniku, dograjen drugi objekt servisa, velika kupolasta delovna hala. Notranjost zaradi pomanjkanja materiala sicer še ne bo popolnoma urejena, vendar bodo v njej že lahko delali. Gradnja druge hale je veljala okrog 38 milijonov dinarjev.

Tečaji Rdečega križa

V Kočevju je v teku tečaj prve pomoči, ki ga je organiziral obč. odbor RK in bo trajal do srede aprila. V teku pa je tudi tečaj za vaško mladino v Dolgi vasi, trajal pa bo vse leto. Tečaj obsega prikrtojevalni del, 20-urni tečaj prve pomoči, nego bolnika in tečaj o zdravi prehrani, vmes pa bodo še občasna zdravstvena predavanja. To bo na jesen tečaj zaključen, se bo izteklo nad 150 koristno porabljenih ur.

Nedavno je bil zaključen tudi tečaj za nego bolnika na domu v Mozlju, še ta mesec pa bodo podoban tečaj pripravili v Strugah. Prav tečaj o negi bolnika bi bil najbolj potreben za ljudi v Kolpski dolini in dragarskem koncu, vendar bi na enem mestu lahko zbrali le nekaj obiskovalcev. Odbor RK že dolgo raz-

mišlja o »internatskem« tečaju; verjetno bodo še letos imeli tečajniki iz teh predelov tečaj o negi bolnika v Kočevju; med tečajem bodo stanovali v mestu.

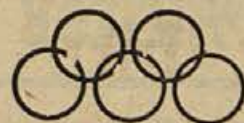
Vsak dan potujoči kino

Z rednim prikazovanjem zanimivih filmov na območju vse občine si je DU Kočevje že priborila lep ugled. Nedavno so razširili število predstav, tako da so s potujočim kinom zdaj vsak dan na obhodu. Prvi program predvajajo vsak dan, ob nedeljah pa v dveh krajih, drugi program ob petkih in sobotah, v nedeljo dve predstavi, imajo pa še tretji, občasni program, ki je namenjen splošnemu izobraževanju občanov (zanimivi strokovni filmi itd.).

PRISRČNE
ČESTITKE
ZA OBČINSKI
PRAZNIK!

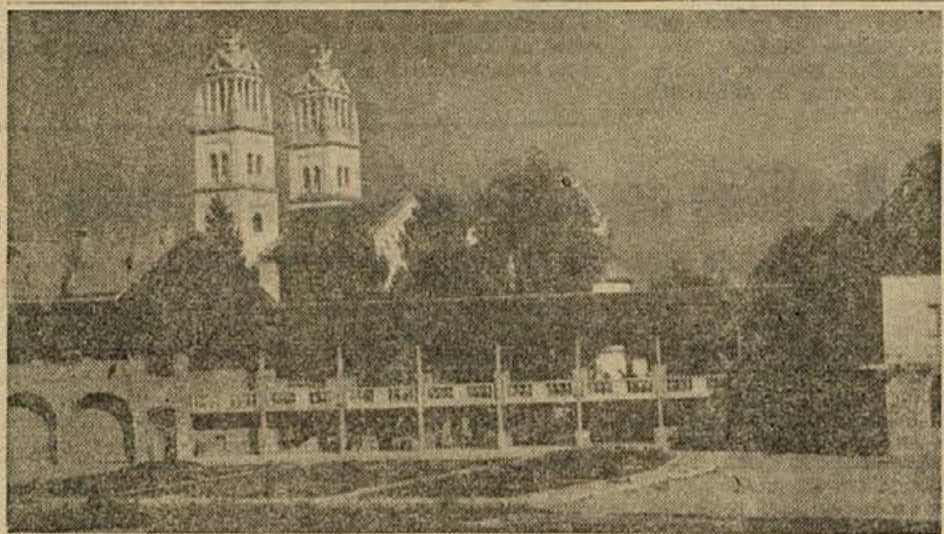
**PLETILNICA ŽIČNIH MREŽ
SODRAŽICA**

**TRGOVSKO
PODJETJE**

SE Z VSEMI SVOJIMI
PRODAJALNAMI KUPCEM
SE NADALJE PRIPOROČA
IN JIM PRISRČNO ČESTITA
ZA PRAZNIK DOMAČE OBČINE
26. MAREC!

**ELKA
RIBNICA**

VOSCI
ZA PRAZNIK
DOMAČE OBČINE
VSEM KMETOVAL-
CEM NA SVOJEM
PODROČJU IN SE
JIM PRIPOROČA
ZA SE BOLJŠE
SODELOVANJE
V PRIHODNJE!

**TEKSTILNA TOVARNA
SUKNO - ZAPUŽE**

OBRAT II.

JURJEVICA PRI RIBNICI

priporoča svojim odjemalcem bogato izbiro volnenih mikanih in česanih tkanin za obleke, kostime in plašče. Odlična kvaliteta, zmerne cene, vedno moderne barve in vzorci so odličja tkanin, ki nosijo zaščitni znak SUKNO.

KMETIJSKA ZADRUGA RIBNICA

DOM poslovna enota SUHA ROBA v SODRAŽICI

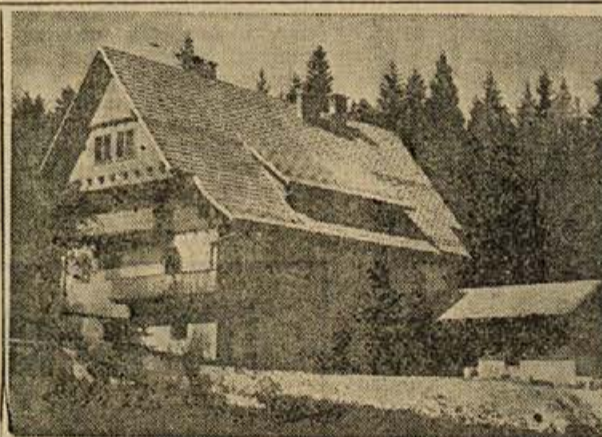
toplo čestita za občinski praznik, 26. marec, vsem občanom, delovnim kolektivom, predvsem pa svojim sodelavcem — izdelovalcem suhe robe!

VSEM
KOLEKTIVOM
V PODJETJIH
IN ZAVODIH
NA
SVOJEM
PODROČJU
ČESTITA
ZA
26. MAREC

OPRAVIJA PREVZETA DE-
LA V DOLOČENEM ROKU,
SOLIDNO IN PO ZMERNIH
CENAH. INVESTITORJEM
SE TOPLO PRIPOROČA IN
JIM PRISRČNO VOSČI ZA
OBČINSKI PRAZNIK. ČE-
STITKE VELJAJO TUDI
VSEM DELOVNIM OBČA-
NOM!

**SGP
GRADBENIK
RIBNICA**

DOM NA TRAVNI GORI

**ZDRAVSTVENI
DOM
RIBNICA**

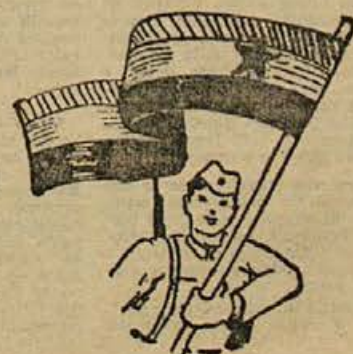
**POZDRAV 20-LETNICI
OSVOBODITVE!**

ČESTITAJO VSEM DE-
LOVNIM LJUDEM V DO-
MAČI OBČINI ZA PRAZ-
NIK 26. MAREC IN JIM
ŽELIJO SE VEČ USPE-
HOV NA GOSPODAR-
SKEM IN KULTURNEM
PODROČJU, V ZDRAV-

OBČINSKA SKUPŠČINA RIBNICA

OBČINSKI ODBOR SZDL - OBČINSKI KOMITE ZKS - OBČINSKA
ZVEZA ZZB - OBČINSKI SINDIKALNI SVET - OBČINSKI KOMITE ZMS

STVU, SOLSTVU, GO-
STINSTVU IN TURIZMU,
V TRGOVINI IN OBRTI!

SDK (pri NB SFRJ)

OBISK PRI DELOVNI ORGANIZACIJI

Želite morda kupiti avto za devize? V enem dnevu 124 milijonov dinarjev skozi prste — Banka, ki ni banka — Arhiv, strah ponarejevalcev — Samoupravljanje samo z besedami

Podolgovati ček, ki ga je položil na pult pred Jožico Grgovič starejši možakar s sivimi, nazgor zavahanimi brki, je hitro vzbudil spoštovanje okoli stojišč državljanov s svojim velikim napisom čez sredino: CITY BANK, Lorain, Ohio. Zadišalo je po devizah, konkretno po dolarjih...

»Hči me podpira na stara leta,« je povedal možak z brki, osemindesetletni tovariš Franc Valentinčič z Broda 22. Za Jožico taksi čeki niso nič novega, saj jih Dolenci, ki imajo sorodnike v Ameriki, Nemčiji, Avstraliji in drugod, prinašajo dan za dnem.

Naslednja stranka s klobukom in v površniku iz tweeda in s še bolj podolgovatim, svetlozelenim čekom v roki se je zaupno sklonila k Jožici in vprašala:

»Kaj bodo res po 1200...?«
»Jaz še nič ne vem. Za enkrat so po 750,« ga pomiri Jožica.

Ljudje so namreč iz zanesljivih virov izvedeli, da bodo ameriški dolarji vsak čas po 1000, po 1250, če ne celo po 1500 dinarjev — in zdaj jih drže, čeki in bankovce, doma, da ne bi šli v izgubo... Nerodno je seveda s čeki, ki po štirih mesecih od dneva, ko so bili napisani, zapadejo in nanje ni mogoče iztržiti niti pare več.

Za avto z deviznega računa

Mnogo pa je takih, ki se ustavijo pri deviznem okenču z denarjem, ki so ga v tu-

piti avto ali televizor ali tržaško punčko, ki zajoka, potem jim Jožica nakaže valuto z njihovega tekočega računa na prodajalčev naslov, njim pa je treba samo še počakati obvestila, da je pošiljka prispela.

Če potuje v inozemstvo državljan, ki nima deviznega računa, ima pravico enkrat na leto kupiti od banke deviznih sredstev v vrednosti 20 ameriških dolarjev ali 15.000 dinarjev. To takrat, kadar potuje s turistično vizo, če pa gre na zasebni obisk, lahko kupi samo za 7500 dinarjev deviz.

Kdor ima devizni račun, lahko seveda svoj denar v celoti dvigne, če ga želi med potovanjem po tujini porabiti za stroške in nakupe.

Večje vsote deviznih sredstev dvigajo tudi podjetja za dnevnice svojih uslužbencev, če so sveda taka sredstva prej ustvarila z izvozom.

Bankovec za 1000 mark

Tako šeleste vsak dan skozi Jožičine roke tolikanj zanimive devize. V posebni knjigi so naslikani in opisani vsi bankovci in kovanci najrazličnejših držav z vsega sveta — Jožica jih mora dobro poznati, sicer lahko kar mimogrede komu »pokloni« na primer ves svoj mesečni dohodek!

Največji bankovec, ki ga je do sedaj zamenjala, je bil za 1000 zahodnonemških mark, pa tudi takega za 100 ameriških dolarjev je že izplačala. Pravi, da so po 10 bolj

blagajni, vplačujejo ljudje vse dopolodne kar pri dveh okenčih.

Pri prvi blagajni, kjer štejejo dinarje Zora Kolar, Manja Košela in Jožica Grandovec, obračunajo na dan včasih tudi po 200 položnic. Delo z ljudmi in denarjem hkrati ni lahko. Če se gospodinja lahko ušteje že pri desetih jajčkah na živilskem trgu, potem lahko venjemet, da je štetje modrih pušeljčkov še bolj odgovorno. In urni prsti pri obeh vplačilnih blagajnah prelistajo na dan tudi po 50 milijonov dinarjev! Za stekleno ograjo se proti enajsti uri, preden blagajno zapro za stranke, nabere cele kope denarja — toliko, da dekleta komaj vidijo čeznje...

124 milijonov: 5. marca

Se vede pa so številke pri okenču izplačilne blagajne. »Najbogatejši dana« v tem mesecu je bil 5. marec, ko sta Marija Adamič in Milica Zupan izplačali kar 124 milijonov dinarjev.

Sem prihajajo blagajniki iz podjetij po denar za mesečne dohodke, tukaj izplačujejo gotovinske nakaznice, invalidnine, preživnine, skopske kupone, obveznice 2. ljudskega posojila in še vrsto drugih nakazil. Okrog prvega v mesecu, ko so plače, se zvrsti mimo okenca tudi več kot 400 nakaznic. Če upoštevamo, da je okenca odprto od 7. do 11. ure — to se pravi 240 minut —, potem lahko hitro izračunamo, koliko časa ostane blagajničarkama mimo knjižnice in štetja za to, da lahko zajameta sapa...

Vse to pa mimogrede

Vse to, kar vidi obiskovalec v »banki« na Glavnem trgu že na prvi pogled, ko stopi v prostorno dvorano v pritličju, pa je samo postranska dejavnost te hiše. Organizacija se namreč imenuje Služba družbenega knjigovodstva pri Narodni banki, njena glavna naloga pa je plačilni promet, evidenca, statistika, kontrola in analiza uporabe družbenih sredstev in razpolaganja z njimi, evidenca o gospodarskih gibanjih in kontrola nad tem, kako uporabniki družbenega premoženja izpolnjujejo obveznosti do družbene skupnosti. Devizno in ostalo gotovinsko poslovanje je samo usluga Narodni banki, ki ima svoje sedeže samo v republikanskih centrih.

Zato moramo vsaj na kratko pokukati tudi v nadstropja novomeške SDK, če si hočemo ustvariti sliko, kako pravzaprav ta služba deluje.

Pisalni stroji s samimi številkami

V majhni sobici v drugem nadstropju so stisnjeni trije knjigovodski stroji, ki vsak dan sproti registrirajo vsako spremembo salda pri lastnikih tekočih računov. Dekleta spretno in točno prenašajo vse številke s položnic, ki pridejo iz pritličja od blagajni in po pošti iz vse države, na pregledne kartice z imeni podjetij in ustanov.

»Edina napaka teh strojev je, da so stari in večkrat v popravilu,« se pritožuje dekleta. Težje pa je ugotoviti napako na takem stroju, ki piše samo številke na mesto črk. In če včasih ena sama številka lahko odloča o usodi podjetja, res ne gre zanemarjati natančnosti, ki jo od vsakega stroja zahtevajo.

V tej sobici je mogoče vsak trenutek ugotoviti, kako uspešno ali kako izgubljeno je poslovanje katerekoli delovne organizacije v ob-

V strojnici ni prostora za besede: samo številke, številke...

činah Trebnje, Metlika, Črnomelj in Novo mesto. SDK namreč vodi za vsakega uporabnika družbenih sredstev evidenco o ustvarjanju, delitvi in uporabi teh sredstev. Na osnovi teh podatkov izdela statistična skupina poročila in analize o razpolaganju z družbenimi sredstvi, ki jih pošilja potem vsem organom (v občini in republikah) v pomoč pri gospodarskem planiranju.

Vsi dokumenti dosegljivi v 10 minutah

Številke, številke, številke — skozi vse prostore SDK na Glavnem trgu z denarjem imajo sorazmerno malo opravka, toliko bolj pomembno je njihovo delo pri analizi gospodarskih gibanj, brez katere občina skoraj ne more sestaviti družbenega plana in proračuna. Da so SDK in občinske uprave premalo sodelovale, se je pokazalo v preteklem letu, ko so zbirale podatke vsaka zase, na koncu pa niti teh informacij niso mogle uskladiti, ker so bile zbrane po različnih načelih. Pri SDK so imenja, da se bo z dobro voljo dalo narediti tudi tu korak naprej, saj žele delati to, kar zahtevajo od njih predstavniški organi. Boljša povezava z organi družbeno političnih skupnosti in enotno zajemanje podatkov bosta omogočila izpolniti naloge, ki jih pred SDK postavlja zakon o družbenem knjigovodstvu.

Pri SDK so shranjeni vsi denarni dokumenti za deset let nazaj. Ko smo obiskali arhivarja Ivana Medica, ki je v kleti vzorno uredil skladišče knjigovodske dokumentacije in zaključnih računov, je povedal:

»Tukaj imamo shranjenih več kot 12 milijonov dokumentov, vendar je vsakega mogoče najti

prej kot v 12 minutah. Če nastane razlika v plačilih ob ugotavljanju salda, potem na koncu leja na pritožbo prizadetega lahko ugotovimo napako. Večkrat zahteva podatke tudi sodišče. Pred kratkim, v primeru Kolenčeve, so bili naši originalni odrezki iz arhiva edini dokaz za njene poverbe.

Včasih se zgodi tudi, da pošta izgubi odrezek — takrat priskoči na pomoč naš arhiv.

Vsi dokumenti so shranjeni po predpisih o arhiviranju, najprej grobo po letih, po mesecih in dnevih, nato pa natančno v okviru dneva po žiro računih. Sele po desetih letih sme biti tak dokument komisijsko uničen in prodan kot papir za predelavo.

Samoupravljanje — bolj na papirju

Vseh drobnih in tekočih težav je v vsaki delovni organizaciji dovolj, uslužbence SDK pa bolj prizadene to, da še vedno nimajo samoupravljanja kot druge organizacije, da še vedno nimajo statuta in niti ne točno določena statusa. Pravi, da niso ne podjetje, ne zavod, ampak zvezni organ. Predsednica časnega delavskega sveta Betka Jarnovič je o teh težavah povedala takole:

»O širokem delavskem samoupravljanju se ni govora, čeprav smo v zadnjih letih le dobili nekaj pravic. Radi bi sami ugotavljali dohodek in sami delili, pa nas centralistični predpisi tako večjejo, da praktično zelo težko kaj ukrenemo. Za vsako delovno mesto imamo točno določeno število točk, osebni dohodek pa so po vseh poslovnih enotah SDK v Jugoslaviji enaki, čeprav so življenjski stroški in večkrat tudi delovni pogoji dokaj različni...«

Samo primer: povprečni osebni dohodek SDK v Sloveniji v letu 1961 je bil 41.400 din, kar je res za 3,4 odstotka več, kot je povprečje za SDK v Jugoslaviji, obenem pa je povprečni osebni dohodek sorodnih služb v Sloveniji 52.100 dinarjev, kar je za 21,5 odstotka več, kot je povprečje za sorodne službe v Jugoslaviji. Uslužbenici SDK so torej v drugih republikah v neprimerano boljšem položaju kot sorodne službe. Ni čudno potem, če imajo v naših SDK potem tolikšne prenike delovne sile, zato pa seveda tudi manjšo delovno storilnost, kot bi jo lahko imeli.

Kolektivni SDK v Sloveniji že težko pričakujejo sklep, naj se dohodek v njihovem poslovanju ugotavlja in deli tam, kjer se ustvarja. Skrajni čas je, da se tudi uslužbencem SDK zaupa samoupravljanje poslovnih enot. Začasni delavski sveti so le posvetovalni organi z minimalnimi pristojnostmi. Okorelo, centralistično poslovanje se tudi po VIII. kongresu ZKJ ni še nič spremenilo in uslužbenici upravičeno sprašujejo, če je SDK imuna za splošni družbeni razvoj.

Tako v banki, ki ni banka, saj bo po novem zakonu odpadel še tisti dodatek »pri Narodni banki«, ki ga je SDK imela do sedaj, ropota 67 strojev s številkami vse dopolodne, večkrat pa še po urah. Vsak dan obdelajo blizu 4000 gotovinskih in virmanskih nalogov, vsako leto izdajo 20 publikacij z analizami in informacijami o gospodarskih gibanjih na našem področju.

Ko bodo odpravili sedanje težave, bo njihovo delo še ažurnejše in koristnejše. Te ga pa si tudi sami najbolj žele.

M. M.

Zjutraj, ko okoli njiu še ni zrasla gora denarja, sta kar dobre volje. Potem, okrog enajstih, komaj vidita čez svežnje denarja in za nasmešek ni več časa...

Franc Kolenc — petdesetletnik

30. marca bo praznoval France Kolenc iz Novega mesta petdesetletnico svojega življenja. Rodil se je v Gorenji vasi pri Mokronogu in že zgodaj občutil težave, ki so tedaj pritiskale k tlom večino naših ljudi.

Ko je prišla vojna, se je že v jeseni 1941 vključil v Osvobodilno fronto. Bil je aretiran in zaprt, med tem tudi mučen. V začetku leta 1942 se je priključil enotam Krškega odreda, pozneje pa za hodno-dolenjskem odredu. V jeseni istega leta je bil ranjen v hrbtnico. Po kapitulaciji Italije se je vključil v tankovsko enoto Sercejeve brigade in bil ponovno ranjen. Po okrevanju je bil do deljen sanitetnemu ekonomatu glavnega štaba NOV Slovenije.

Okupator in njegovi domači pomagači niso prizanesli tudi njegovim staršem in skromnemu domu. Okrog 80 let stare starše so pregnali, sestre, ki so aktivno-delale za partizane so zaprli in internirali, hišo pa požgali.

Po demobilizaciji je bil

PIONIRJEV prispevek za 600-letnico

Komisija za komunalno ureditev mesta ob 600 letnici se je dogovorila s PIONIRJEM, da bo zavrnil in uredil prostor pri kinu ERKA za parkiranje. Pozneje bodo tam uredili zelenico. To bo prispevek PIONIRJA k ureditvi mesta za obletnico.

Podoben prostor bodo uredili tudi nasproti zgradbe NOVOLESA.

France nekaj časa tajnik občine, potem poverjenik za lokalno gospodarstvo okraja Trebnje, član oblastnega odbora ljubljanske oblasti in večletni sekretar partijske organizacije v Mokronogu. Predvsem pa je bil ves čas aktivni sodelavec v organizaciji Zveze borcev, posebno v invalidski organizaciji, kjer je v Kandiji že nekaj let tajnik. Pred nekaj meseci se je nje-

govo zdravje poslabšalo, vendar je v naše veselje kmalu okrevail.

Ob njegovem jubileju mu vsi nekdanji soborci in današnji sodelavci želimo predvsem dosti zdravja in osebnega zadovoljstva ter še velikega uspešnega dela in življenja. Tej želji se pridružujejo tudi vsi njegovi sorodniki in znanici!

Franc Valentinčič menja ček za 20 dolarjev

žini sami zaskušili. Ti imajo pravico, da odpro svoj devizni tekoči račun, s katerega lahko črpajo devize za nakupovanje v inozemstvu ali pa za potovanje v tujino.

Največ takih tekočih računov imajo naši ljudje, ki so služili v Nemčiji. Če žele ku-

redka kot oni po 500 in 1000 dolarjev; Amerikanci jih zbirajo ali se pa vsaj neradi ločijo od njih.

Denarja na kupe...

Potem me je pritegnil kup denarja na drugem koncu dvorane. Tam, na vplačilni

KRI, KI REŠUJE ŽIVLJENJE

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Stefan Spudič, član kolektiva IMV Novo mesto; Edi Lesjak, član kolektiva Mesarija Novo mesto; Danica Lesjak, članica kolektiva Novolesa Straža; Janez Salehar, Stane Senica, Anton Henigman, Milan Pelko, Jože Zupančič, Franc Kren, član kolektiva Bor Dolenjske Toplice; Anton Zupančič, Cveto Ceburn, Franc Avguštin, Metod Rom, Jože Grabnar, Ivan Fink, Valent Filipovič, Rudi Zamida, Franc Murn, Viktor Avguštin, Vinko Cernič, Jože Avguštin, Cveto Bukovec, Avgust Murn, Dominik Murn, Jože Nose, Karel Muhič, Anton Fink, člani kolektiva G. O. Podturn; Božena Smale, gospodinja iz Podturna; Marica Markovič, gospodinja iz Garnjega Gradišča; Anica Rajk, gospodinja iz Dolenjskih Toplic; Stane Pelko, posestnik iz Obrha; Fanika Mrak, gospodinja iz Dolenjskih Toplic; Marija Sporar, delavka iz Podhoste; Cveta Strniša, gospodinja iz Dolenjskih Toplic; Marija Lavrič, gospodinja iz Sel; Vida Stravs, gospodinja iz Dolenjskih Toplic; Matija Fire, član kolektiva G. U. Straža; Milan Mrak, član kolektiva PLM Dolenjske Toplice; Angela Mesarič, Boža Cervenko, iz Zdravilišča Dolenjske Toplice; Valentin Zajc, član kolektiva TNZ Novo mesto.

Rdeči križ je opravil veliko delo

V nedeljo, 21. marca, je bila v Novem mestu konferenca občinske organizacije Rdečega križa. V poročilu, ki je vsebovalo dejavnost te humane organizacije v zadnjih dveh letih in v razpravi so pretresali res plodno delo, ki ga je opravil RK v novomeški občini. Konferenca so se poleg predstavnikov Glavnega in okrajnega odbora RK iz Ljubljane udeležili tudi predstavniki občinskega odbora SZDL in občinske skupščine Novo mesto, kar daje čutili, da tudi domači društveni činitelji vedno bolj cenijo pomembnost dela RK pri reševanju socialnih in zdravstvenih vzgojnih problemov.

V poglavjih, ki so obdelovala dejavnost RK po raznih področjih, je poročilo predsednika dr. Boža Oblaka nanašalo vrsto zanimivih podatkov. Organizacija RK se ukvarja z zdravstvenim prosvetljevanjem prebivalcev, uspešno sodeluje z mladim rodom v vrstah podmladka in mladine RK, skrbi za redni dotok krvodajalcev v transfuzijsko postajo v Novem me-

stu in sodeluje pri reševanju socialne problematike v domači občini.

Zdravstveno prosvetljevanje je zelo pomembna dejavnost in se iz leta v leto bolj razvija. V razdobju 1963/64 je občinska organizacija RK Novo mesto v sodelovanju s svojimi krajevnimi organizacijami priredila 61 zdravstvenih vzgojnih tečajev, katere je obiskalo 5324 ljudi. Pri tem je prišlo do izraza plodno sodelovanje zdravstvenih delavcev z RK, ki je omogočilo tako obsežno zdravstveno vzgojno delo. Na tečajih so se ljudje seznanili z zdravstveno vzgojo mladine, z zdravno prehrano v družini, kako preprečevati in kako zdravit različne bolezni ter slišali marsikaj o kvarnem vplivu alkohola, o pomenu krvodajalstva, se seznanili o odnosih med spolo-

ma in še o raznih drugih stvareh.

Kot so poudarili v razpravi, je zelo pomembno tudi delo, ki ga je opravil RK pri vzgoji šolske in izvenšolske mladine. Z raznimi higienskimi in delovnimi akcijami vzgaja mlade ljudi v bodoče državljanke, ki bodo znali skrbeti za svoje zdravje, učiti jih spoštovanja in pravega odnosa do fizičnega dela, ter hkrati tudi spoštovanja do starejših in tega, kako skrbeti zanje. Tudi med mladino in podmladkarji je bilo organiziranih veliko zdravstvenih vzgojnih predavanj. 298 predavanj je poslušalo več kot 14.000 pomladkarjev in mladincev RK.

Organizacija RK je v letih 1963/64 zbrala 4976 krvodajalcev, ki so prostovoljno prispevali novomeški bolnišnici

369 litrov krvi. V razpravi o krvodajalstvu so poudarili zlasti to, da postaja krvodajalstvo splošna družbena naloga in ne več zgolj naloga RK, zato bo potrebno k organiziranju krvodajalstva pritegniti širše družbene činitele. RK je priredil tudi več tečajev za prvo pomoč, lani v februarju pa je bil ustanovljen medobčinski center za prvo pomoč za štiri dolenske občine. Center je od ustanovitve priredil 35 tečajev prve pomoči.

Omeniti velja še delo RK pri reševanju socialne problematike. Če povemo samo to, da je občinski odbor RK Novo mesto v zadnjih dveh letih posredoval prebivalcem za 43.000.000 din pomoči, bomo ugotovili, da njegova dejavnost res ni nepomembna. V razpravi so poudarili potrebo, da se tako krajevne organizacije RK kot tudi občinski odbor v prihodnje čim tesneje povežejo s krajevnimi skupnostmi ter plodno delo z mladino nadaljevati.

Tudi v Dol. Toplicah ni dovolj stanovanj

Kot marsikje drugje, je tudi v Dol. Toplicah stanovanjska kriza precej občutna. Marsikdo bi tukaj rad gradil, zlasti za gradnjo weekend hišic je veliko zanimanje, vse pa stoji, ker še ni regulacijskega načrta. Obetajo, da bo še pred izdelavo regulacijskega načrta določen prostor za turistično gradnjo.

Nujno bi bilo zgraditi tudi stanovanje za ambulantnega zdravnika. Zdaj imamo samo enega zdravnika za stranski in topliški okoliš, kar je vsekakor premalo. V čakalnici se vsak drugi dan, ko

zdravnik ordinira v enem ali drugem kraju, nabere toliko pacientov, da ne morejo priti vsi na vrsto. V Dol. Toplicah bi lahko dobili svojega zdravnika, če bi zanj le imeli primerno stanovanje.

D. G.

Šestorček v Žužemberku

Obratu ISKRE v Žužemberku primanjkuje stanovanj za strokovni kader in za delavce. Doslej so bili med 400 zaposlenimi le 4 tehniki, ki so morali v vso prizadevnostjo tudi v prostem času skrbeti za nemoten potek delovnega procesa v obratu. Ko so prevzeli prostore v bivši poslovni stavbi REMONTA, so dobili dve stanovanji, ki so ju namenili za visokostrokovni kader. Še letos pa nameravajo začeti z gradnjo šestorčka, da bi pridobili še več stanovanjskega prostora.

M. S.

Pričelo se je delo v vinogradih

Komaj je po vinskih gorcah skopnel sneg, že so pričeli vinogradniki z rezanjem trt. Lepo in toplo vreme kar vleče kmete v vinograde. Delo v gorcih jim je najljubše, saj pričakuje v jeseni dobro in obilno letino

Novice iz Soteske

Predvolilna dejavnost je pri kraju, volivci pa so na zadnjem zboru vpraševali, zakaj občinska skupščina ni dodelila obljubljenih pomoči za obnovo električnega omrežja. Napeljava je ponekod tako slaba, da ogroža mlajšim. Ves potreben material za obnovo kot so drogov in žica je že pripravljen, pa tudi jame so vaščani že izkopali. Pripravljeni so prostovoljno opraviti vsa potrebna težaška dela.

Šolski odbor žal ni delaven, na šoli v Soteski pa je precej težav. Učiteljica mora vse sama reševati, pa še preobremenjena je s poukom. Volivci so menili, da bi bilo treba nastavit še enega učitelja, šolski odbor pa odpoklicati, če ne bo opravičil zupanja voljevev.

V. A.

Družbena pomoč in temeljni ter podporni člani omogočajo članom Prešernove družbe za minimalno članarino 1.200 din prejem šestih knjig in reprodukcijo umetniške slike.

Izšel je temeljni zakon za uporabo mestnega zemljišča, ki določa, da smejo občinske skupščine predpisati za uporabo mestnega zemljišča prispevek, strogo namenjen za ureditev in komunalno izpopolnitev tega zemljišča. Ker je tako prenehal veljati stari zakon in z njim vsi odloki o uporabi mestnega zemljišča, vse kaže, da ne bo več treba plačevati »komunalnega prispevka«, ki je zadnje čase tako strašil graditelje hiš, saj so govorili, da bo celo v Novem mestu znašal blizu 800.000 dinarjev. Denar za komunalno ureditev se bo zdaj zbiral postopoma, saj

ALI BO NOVI »KOMUNALNI PRISPEVEK« VPLIVAL NA POVISANJE STANARINE?

Plačali bodo vsi prebivalci

bodo koristniki zazidanih in nezazidanih mestnih površin plačevali ta prispevek mesečno. Višina prispevka se bo plačevala od površinske enote vsega zemljišča ali pa od površinske enote zazidanega (neto) prostora.

Po vsej verjetnosti bo pri individualnih gradnjah uporabljen prvi način, pri blokovski pa drugi. Ker bodo plačevali prispevek nosilci uporabnostne pravice zemljišča, torej lastniki hiš, zemljišč in hišni sveti, pričakujemo, da se bo z novim prispevkom morala povečati tudi višina stanarine. Vse kaže, da bo odlok o »novem komunalnem prispevku« sprejet že na aprilski seji novomeške občinske skupščine.

Investitorji, ki so že plačali prispevke za komunalno urejeno zemljišče, ne morejo pričakovati, da bi se jim tisti denar štel v dobro pri novem komunalnem prispevku.

Kdo sta bila napadalca na Marofu?

Ko se je lani oktobra razvedelo, da je bil na novomeškem Marofu nekdo napaden, so se ljudje izogibali Marofa v nočnih urah. Govorice o napadalcih so bile pretirane, v resnici pa se je zgodilo tole:

12. oktobra je bil Franc Kerin v Ljubljani in se je malo čez polnoč pripeljal do Bršlina. Upal je, da bo lahko prenočil pri sošolcih v internatu, ker pa je bilo že vse temno, se je napotil proti mestu čez Marof. Na vrhu drevore-

da je nenadoma skočil izza nekega drevesa predenj neznanec, ga podri na tla in ga zgrabil za vrat. Tedaj je prišlo še drugi napadalec, se usedel Kerinu na trebuh in ga tiščal za roki. Ko se Kerin ni mogel več ganiti, mu je drugi napadalec iz notranjega žepa suknjice vzel denarnico in jo dal prvemu napadalcu. Ta jo je izpraznil in odvrnil, nato pa sta izginila proti Bršlinu. Čez čas si je napadeni toliko opomogel, da

je vstal in prišel do bencinske črpalke, kjer je naletel na tovornjak, s katerim se je odpeljal domov v Malo Mrševno. V mladostni neizkušeni Kerin napadalec ni takoj prijavil, temveč šele naslednji dan, ko so mu to svetovali domači. Oba roparja je varnostnim organom precej natančno opisal. Kmalu so ju prijeli.

To sta bila Aleksander Dašič in Milan Sinkovec, pekar, oba iz Bršlina. Tistega dne sta bila najprej v gostilni Kumro v Bršlinu, kasneje sta se znašla skupaj v novomeški kavarni na Glavnem trgu, od tam pa sta jo skupaj mahnila čez Marof.

Na razpravi, ki je bila na novomeškem okrožnem sodišču, sta zanikala, da bi napadla in oropala Kerina, prepoznala pa ju je natakarica iz kavarne, razen tega sta oba povsem ustrezala opisu, ki ga je naslednjega dne po napadu podal France Kerin.

Aleksander Dašič se je moral zagovarjati še za novo kazniv dejanje, ki ga je zagrešil že v zaporih. Tam je namreč sozaprorniku ukradel 38.000 din, katere je voškodovanca ukradel nekemu delavcu in je denar pretihotapil v zapor. Za obe kaznivi dejanji mu je senat okrožnega sodišča prisodil 1 leto in 6 mesecev strogega zapor, medtem ko je bil Milan Sinkovec obsojen na 1 leto zapor.

Denar za davke je pridržal

Na okrožnem sodišču v Novem mestu je bil pred kračkim kaznovan na 4 mesece zapor, pogojno za eno leto J. K., ki je bil leta 1963 zaposlen kot pismonoša pri PIT Novo mesto. Tedaj si je nenadoma začel prilaščati denar, zupan v službi.

Stranka A. G. iz Birče vasi mu je skupaj s položnico dala 7.510 din za plačilo davka J. K. pa denarja ni oddal,

temveč si ga je pridržal. V strahu, da bi stranka tega ne zvedela, ji je prinesel priznanico o vplačanem denarju, na katero je pritisnil poštni žig in ponaredil podpis izmišljene osebe. S tem je zagrešil dve kaznivi dejanji, kateri pa je pred sodniki skesano priznal. Škoda je že pred razpravo povrnil, kaznovan doslej še ni bil, kar vse je vplivalo na odmero kazni.

Oče in sin – poštena najditelja

Letos januarja je gostilničar Jože Hudoklin iz Brusnice našel 20.000 dinarjev. Poizvedoval je toliko časa, da je našel lastnika in mu izgubljeni denar pošteno vrnil.

Ne dolgo tega, menda v začetku marca, pa je tudi gostilničarjev sin Jelko našel denarnico, v kateri je bilo 142.500 dinarjev, ki jih je iz-

gubil prebivalec s Tolstege vrha. Tudi Jelko je denar vrnil lastniku.

Tako poštenih ljudi bi moralo biti več med nami. Jelko in oče pa zaslužita vso pohvalo in čast, saj sta pokazala, da ju tudi velika vsota tujeja denarja ne more zapeljati. Njuna poštenost naj bo vzgled vsakemu državljanu, da bo najdene predmete izročil lastniku ali pa postaji Ljudske milice, ki bo lažje našla lastnika.

ALOJZ ERZEN

15 ščetinarjev v pol leta

Lovska družina Lazina-Hinje je najmlajša v Suhu krajini. Njen revir je sicer omejen na pretežno kmetijske površine in lovci pravijo, da meja s sosednjo družino ni pravična, ker divjad iz njenega revirja dela škodo kmetovalcem, ki jo morajo plačati Hinčanom. Vseeno pa so v zadnjih šestih mesecih uplenili 15 ščetinarjev razen druge odstreljene divjadi. Kmetovalci pravijo, da sedaj tudi lažje izterjajo po divjadi povzročeno škodo. Najmarljivejši lovci iz okolice Hinj so Stane Zore, Stane Banko in Franc Skebe.

M. S.

Skupščina v soboto

Seja občinske skupščine Novo mesto je prestavljena zaradi tehničnih ovir za dva dni: na 27. marec. Seja bo v domu kulture v Novem mestu ob 9. uri dopoldne.

Novomeška kronika

■ KIOSK PRI MOSTU bo to pomlad brez Jermanovega Jožeta, pri katerem je vsak rad kupil časopis ali revijo. Bolezen, ki ga je držala doma že nekaj mesecev, je sredi preteklega tedna ugasnila njegovo skromno življenje. Bralec, ki so ga našli v kiosku od zgodnjega jutra do poznega večera, se še vedno ozirajo proti okencu, skozi katerega je Jože neumorno ponujal svojo potiskano robo...

■ PRVI POMLADANSKI DAN JE TUDI V NOVO MESTU prinesel lepo vreme in tople spalice z juga, med katere se meša duh po ognjih z vrčkom in smrad iz greznice, ki obeta boljše pridelke in lepše rožice. — Tudi lastniki fikov in lambret so potegnili svoje medvede iz zimskih brlogov, pešci pa se sami ali v družbi umikajo na varnejše stezice v Ragov log in Portovald.

■ V SOBOTO, NAJPOZNEJE PA V NEDELJO bodo Novomeščani spet lahko sedeli v zgornji kavarni. To pot na novo prevlečenih sedežih in ob sveže prebleženih stenah. Uprava je žrtvovala blizu dva milijona dinarjev za ureditev kavarne in prav tako vsoto za popolnoma novo pohištvo po vseh sobah hotela. Pohištvo je v rekordnem času 6 tednov napravila tovarna iz Nove Gorice. V kavarni so po dolgem času spet dobili inozemske revije (Stern, Life, Grazia in druge), po katerih so gostje nekaj lednov zamenj sprasovali, v hotelu pa se je — že dva meseca prej kot po navadi — pričela sezona s prenočevanji skupin in tujih gostov.

■ V 11. KOLU SPORTNE NAPOVEDI so Novomeščani vplačali 952 kombinacij ali 47.600 dinarjev. Med njimi je srečni dobitnik Marjan Matjašič imel eno dvanajstko (1.190.977 dinarjev) in dve enajstki (vsaka po 56.746 dinarjev). — Pri

LOTU imamo manj sreče, pa tudi vplačevanje je bolj skromno, saj se vplačila za posamezno kolo sukajo okoli 10.000 dinarjev. — Srečk državne loterije prodajo v enem kolu za okrog 13.000 dinarjev, za polovico manj pa prinese vsako kolo dobitkov. — Ker zaradi preobremenjenosti poslovalnice LJUBLJANSKEGA DNEVNIKA po 1. aprilu ne bo več mogla prodajati loterijskih listkov, je še vprašanje, kam se bomo potem zatekali po srečo...

■ S FICKOM NM-31-34 JE HOTEL ZAPELJATI v ponedeljek ob 9.45 uri nespretni voznik v spominski steber na Glavnem trgu. Na srečo se je ustavil že ob kamnitem stebričku in po nestrokovni oceni napravil škodo za 50.000 dinarjev. Vozniki, ki ne vedo, kako široka je cesta na trgu, so podirli nekaj takih stebričkov že tudi pred rotovžem. Mar ne bi v prihodnje kazalo postavljati stebričke iz gume?

■ NA TRGU JE BILO v ponedeljek vsega dovolj. Za jajca je bilo največ povpraševanja, vendar jim cena še ni padla pod 35 dinarjev. Dobiti je bilo še motovilec in radič na merice po 80 din, regrat na merice po 60 din, kilogram čebule je veljal 100 dni, kg jabolk 120 din, kg sirčka 360 din, kg fižola 200 din, liter mleka 80 din in šopek gozdnega pomladanskega cvetja 10 din.

■ GIBANJE PREBIVALSTVA: rodila so: Mihaela Mikuš s Trdinove 34 — Majo, Tlika Turk iz Foersterjeve 11 — dečka, Martina Rečko iz Partizanske 29 — dečka. — Umrlj so: Jožeta Povh, gospodinja z Nad mlini 8, 81 let; Frančiška Hočevar, upokojenka iz Trdinove 16, 82 let; Franja Furlan, upokojenka iz Kettejevega drevoreda 32, 92 let; Alojz Rozman, upokojenec iz Kristanove 1, 84 let.

Za že vzorno urejeno tekoče knjigovodstvo išče MANJSA USTANOVA v Novem mestu

— novega honorarnega KNJIGOVODJO ali KNJIGOVODKINJO

Popoldansko delo tri do štirikrat na teden po nekaj ur. Honorar po dogovoru. — Samo popolnoma samostojne moči naj pošljejo zapечатeno ponudbo s kratko navedbo dosežanj prakse in s svojim naslovom pod šifro »Samostojno delo« na upravo Dol. lista, Novo mesto, p. p. 33.

V Sevnici ni telesnovzgojnega strokovnjaka

Sevnici ne živijo za šport in niti ne s športom, ker ga v Sevnici praktično ni. Ta ugotovitev se ponudi vsakemu človeku, ki pride v Sevnico, saj v Domu Partizana gostujejo kino in ostale kulturne prireditve, športnega igrišča pa nimajo.

Tega mnenja so tudi na svetu za prosveto, kulturo in telesno kulturo. Predsednica sveta, Zlata Vintarjeva, je povedala, da ima šport v Sevnici vrsto problemov, ki so težko rešljivi. V Sevnici ni ljudi, ki bi vodili delo — tu ne mislimo le na šport, ampak tudi na kulturo, in to je največja ovira v naših prizadevanjih!

Program sveta za letošnje leto še ni narejen. Seveda ga bomo naredili, ker sicer ne bomo dobili nobenih sredstev. Telesna kultura na tleh. V celni občini nimamo niti enega telesnovzgojnega strokovnjaka. Tisti nekaj amaterskih delavcev, ki so se privrženi športu, nimajo pravega prijema. Denarja za popravilo domov in igrišč je bilo že lani občutno premalo, za leto pa nam ga obetajo še manj. S telesno kulturo ne pridemo na zeleno vejo kljub mnogim posvetovanjem in sestankom. Po mojem mnenju bi jo lahko rešili le s strokovnjaki; tu pa se bo spet zataknilo, ker nimamo ranje stanovanj. Res je žalostno, da je praktično edina športna dejavnost v občini telesna vzgoja na šolah. Z večjimi dotacijami tega problema prav gotovo ne bomo mogli hitro rešiti. Edina perspektiva in pot iz sedanjega težkega položaja so strokovnjaki. Tu pa se nam je do zdaj še vedno zataknilo!

Partizan je tako vrnil vsaj del izgubljenega ugleda. Sevnški Partizan združuje telovadne in športne panoge. Od športov se uveljavljajo predvsem nogometna, rokometna, odbojkarška in košarkarska sekcija. Odbojkarji in nogometaši so v telovadnici delali tudi čez zimo. Rokometaši so pred začetkom spomladanskega dela sezona, košarkarji pa do zdaj še niso tekmovali. Smučarji so nekoliko slabši, v zadnjem času pa je spet zažvela atletika. Sevnški športniki tekmujejo predvsem v regionalnih ligah Spodnjega Posavja, deloma pa so zastopani tudi v okrajnem merilu. Pretežna večina članstva je iz vrst pionirjev in mladincev.

Eden najvažnejših letošnjih načrtov je gradnja novega igrišča. Varianta sta dve: ali pred domom Partizana odzroma za šolo, kjer bo tudi nova telovadnica, ali pa poleg kopalnice. Pri Partizanu se bolj

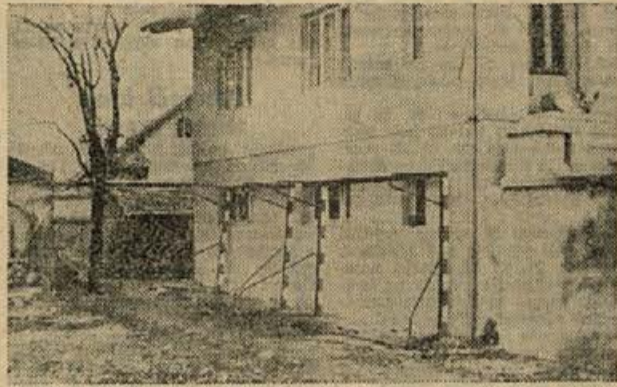
ogrevajo za prvo, pa čeprav je druga v skladu z urbanističnim načrtom in časovno precej odmaknjena. Po prvi varianti bi bilo igrišče iz asfalta, druga varianta pa pomeni že kar stadion.

Prav tako nameravajo v sevnškem Partizanu letos nakupiti precej rekvizitov, če bo dovolj sredstev. Precejšen del teh rekvizitov nameravajo kot matično društvo nato razdeliti društvom v Krmečju, Bošanju in deloma tudi na Studencu, da bi tudi tam pozivili delo športnikov. Seveda mislijo pripraviti najmanj po eno akade-

prodira televizija. Največja težava pa je prav gotovo pomanjkanje strokovnega kadra. V Sevnici že precej časa iščejo človeka, ki bi učil telovadbo na šoli in organiziral športno življenje v Partizanu.

Šolsko športno društvo SPI

SSD ne dela, ker na šoli v Sevnici nimajo učitelja za telesno vzgojo. To je prva ugotovitev o delu športnikov na sevnški osnovni šoli. Šola je poskušala dobiti strokovnjaka na VSTK, vendar

Rokometni goli počivajo ob steni, na igrišču (ki pa to ni) pa sameva množica kamenja

mijo in en društven nastop. Kot vsa tovrstna društva, tudi Sevnici niso brez težav. V eni sami telovadnici gostujejo razen športnikov in telovadcev še kino in vse kulturne prireditve, kar delo Partizana seveda močno ovira. Ko bo za novo šolo zgrajena še nova telovadnica, se bo stanje precej izboljšalo, zatrjujejo v Partizanu. Tudi dotacije so pisle. Partizan se praktično vzdržuje le od kina, dohodki pa se tu vidno manjšajo, kajti tudi v Sevnico

so pogovori padli v vodo. Ker ni telovadnice, so možnosti seveda še manjše. Tako se je vsa športna aktivnost sevnških osnovnošolcev do zdaj obrnila na organizacijo zimovanja: organizirali so sankaške popoldneve, občinska pionirska komisija je na Lisci organizirala smučarski tečaj, en učitelj je imel smučarsko šolo v Trbišču, drugi pa v Šentjanžu. Nič kaj spodbudno, če pomislimo, da bi morali prav pri najmlajših začeti s telesno vzgojo! S. J.

Brežiško rokometno srečanje s Celjani

V okviru priprav za spomladansko sezono so Brežičani na domačem igrišču igrali tri tekme s Celjani: mladinci in člani so izgubili, ženske pa so zmagale. Mladinci so izgubili s 16:24 (8:5). Fizično močnejši Celjani so zaslužen zmagali. Med gosti sta ugalja Mesarič in Ribič s po 7 golov, pri domačih pa Kukavica 6 in Bršec 5. Brežičanke so s lahkoto premagale mlajše Celjanke s 12:5 (6:0), vendar z igro niso zadovoljile. Trener meni, da tudi na treningih niso tako resne, kot bi morale biti. Za Brežice so bile uspešne: Molan 4, Kolar 4 ter Mišič, Pav-

linič, Engel in Vogrin po enkrat. Med gostinji se je izkazala le Stegenškova, ki je tudi dala vseh pet golov. Pomanjkanje treninga je opravilo svoje in Celjani so s kontra napadi dosegli večino zadetkov in visoko zmagali — 29:15 (12:8). — Celje: Markovič 1, Goršič 1, 2, Goršič II, 8, Orač 4, Snedič 2, Markovič II, 8, Koren 3, Levstik 1, Kokalj 1, Bojadžovski. — Brežice: Brglez, Bršec, Setine I, 4, Pavlov, Picinini, Juršič 2, Bosina 2, Avsec 6, Knežević 1, Lapuh, Setine II. Pred okoli sto gledalci je imel sodnik Toplišek zelo težko delo.

O Tudi rokometni Cerkelj prido trenirajo in so premagali ekipo JLA iz Cerkelja s 27:26. Zivahna igra je bila otežena zaradi slabega igrišča, ki bi ga bilo treba asfaltirati.

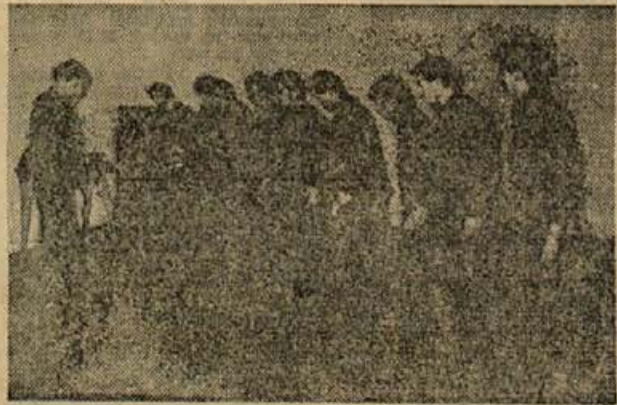
O V prvi tekmi so košarkarji Brežice premagali Bregano na njenem igrišču s rezultatom 94:54 (50:30). Igrali so Kurat, Kežnan, Bojančič, Brglez, Zorko, Deržič, Javornik in Ples, sodil pa je Milan Setine. Kljub temu, da je sezona na pragu, Brežičani še zdaj nimajo ogrodja za koše!

O-vid

Plesne vaje v Ribnici

Po številnih naporih je tabornikom ribniške čete »Veselih Ribničanov« uspelo organizirati plesne vaje, ki pritegujejo mladino v krog tabornikov. Vsako soboto so vaje v ribniški osemletki. Prve vaje so doživele majhen polom, saj

taborniške organizacije. Ker ribniška mladina nima svojih prostorov, zahaja v gostilne. Tako so bili taborniki, čeprav so v Ribnici na zelo slabem glasu, prvi, ki so se zavzeli za mladino. Taborniški program je obširen: na

Prvi koraki — brez njih ne gre...

je bilo na njih zaradi slabe obveščeniosti le 8 mladincev. Kmalu so po oglasnih deskah v Ribnici začeli nizat plakati in na naslednjih vajah je bilo že 30 mladih ljudi. Direktorica osemletke Milena Borovec je precej pomagala pri plesnih vajah in pri razširitvi

sporedu imajo še razne akcije in tabornjenje na morju. Zato taborniki vabijo starše in varuhe, da prijavijo svoje otroke v to koristno organizacijo. Otroci se bodo razvedrili ob življenju, ki jim ga nudijo tabornjenje z izlet v naravo! Gradimir Božekovič

ZDRAVNIK VAM SVETUJE

Povešen želodec

Povešen želodec imajo navadno ljudje, ki so sicer že ves čas suhi, dobe ga pa tisti, ki na hitro shujšajo, posebno pa matere, ki so večkrat rodile. Večinoma povešen želodec ne dela težav. Pri nekaterih ljudeh pa le povzroča neugodno težo v želodcu, posebno po obilnih obrokih hrane. Včasih taki bolniki ne prenašajo kakšne hrane in trpe na zapeki. Največ takih bolnikov boluje poleg tega še na vegetativnem živčevju, to je na živčevju, ki ureja tiste organe in funkcije, ki niso odvisni od naše volje.

Bolnik, ki ima težave s povešenim želodcem, potrebuje lahko prebavljivo visokokalorično hrano, da se bo zredil. Zaradi tega se mu bo nabrala maščoba v trebušni votlini in bo seveda dvignila povešeni želodec. Bolnik ne sme naenkrat piti preveč tekočin. Pije naj in je večkrat po malem; šele ko se bo zredil, bo lahko jedel in pil normalno. Razni pasovi, ki jih nekateri uporabljajo, so bolj tolažeča stvar, ker z njimi povešenega želodca ne moremo dvigniti. Precej pa pomaga proti težavam, če se po obedu ali večerji bolnik za eno ali 2 uri vleče. V kolikor ima prizadeto vegetativno živčevje, je seveda dobro, če upošteva navodila zdravnika, da bo čimprej svoje zdravstveno stanje popravil.

Dr. B. O.

BELA KRAJINA : ELAN 2:0

Igrišče v Crnomlju je bilo primerno za igro; sodnik Mrzliak iz Novega mesta, dober. Gledalcev blizu 100.

Bela krajina: Kuzma, Zunič II., Kmečija, Petrovič, Weiss I., Momen, Robič, Zunič I., Weiss II., Kapanja, Ferfolja, Plevnik, Vid-

vič, Kosovič — Elan: Retelj, Belavič, Poznanovič, Jerkovič, Murn, Bučar, Mrvar, Macek, Stokanovič, Bele (Hrovat), Kranjc. — Strelec: dvakrat Ferfolja.

PIONIR bo zmagal!

V nadaljevanju zimske kegljaške lige so bili doseženi pričakovani rezultati: Pionir II. — Pionir (2) 420:276, Vseh 9 II. : Luknja II. 283:317, Zelezničar II. : Pionir II. 332:408, Pionir I. : Zelezničar I. 421:410, Luknja II. : Pionir (2) 333:286, Luknja I. : Pionir I. 331:415, Vseh 9 I. : Zelezničar II. 374:348, Zelezničar I. : Vseh 9 II. 432:263, Bolnica : Pionir I. 224:378, Pionir II. : Elektro 367:311.

Vrstni red na vrhu je zaradi različnega števila odigranih srečanj precej nejasen. Kljub temu lahko trdimo, da bo prva ekipa Pionirja zmagovalec zimske lige. V 18 srečanjih so zbrali 32 točk in imajo izvrstno razliko — kar 1435 kegljev v svojo korist. Zelezničar ima 1 poraz več od Pionirja, to se pravi 3, toliko jih ima tudi Vseh 9, druga ekipa Pionirja pa ima že 5 porazov. Vsi ostali so slabši.

Med posamezniki je na prvem mestu Iren (1234 kegljev); Zidanek pa je zdaj za 8 kegljev zahteval Mrzliaka, ki je na tretjem mestu. S.

VI. zleta Ljudske tehnike ne bo

Zleta Ljudske tehnike ne bo. Tako sta se sporazumela občinska skupščina in občinski odbor LT, ki sta ugotovila, da ni mogoče zagotoviti sredstev za to manifestacijo. Namesto zleta bo le nekaj prireditev, ki jih je predvidel program VI. zleta.

Nogometni milijon

Preteklo nedeljo zvečer je bila v eter naslednja novica: pravilni stolpec športne napovedi (tu pisan vodoravno) je naslednji: 1, 1, 1, 0, 1, 0, 0, 0, 1, 2, 1. Med dobrotliki je bil tokrat tudi uslužbenec novomeškega PIONIRJA Marjan Matjašič, v športnem Novem mestu sicer znan še kot Šahist. Za eno dvanajstko in dve enajstki je dobil 1.300.000 dinarjev. Novica se je kot kralj razširila po Novem mestu: največ dobrička je imela prodajalca športne napovedi, saj so bili že v ponedeljek vsi stavni listki razprodani.

— Kako ste kombinirali? — Fiksiral sem — za nekatero precej drzno — tekme Sutjaska : Zelezničar, Spliti : Celik, Maribor : Šibenik in Črna zvezda : Dinamo; vse na zmagajo prvinoenovanih. Za ta srečanja sem uporabil po tri znake, za ostalih pet pa po dva v 96 kombinacijah in enkrat skrajšanem sistemu sem imel dvanajstko in dve enajstki.

— Je to prvi dobiček? — 13 mi ne prinaša nesreče: to je namreč 13. dobiček v moji karieri športne napovedi. Vsi dobitki so bili po navadi manjši, dva pa sta bila še čez 100 tisočakov. V letošnjem letu je to tretji dobiček. Enkrat prejeto ujem 600.000 in 100.000 20.000 din.

— In kako stavite? — Stavim redno, vendar ne za isto vsoto. Precej je moja športna napoved odvisna od časa, od parov, ki so na listku, in od močnega črnega fonda. Sem velik pristaša sistema, saj se sreča nasmehne lahko le enkrat. Vedno igram po enkrat skrajšanem sistemu, ki pa ga velikokrat menjam. Igral bom še naprej, vendar ne bom nikoli napisal člega sistema, ker vzame preveč denarja in časa.

— In kam bo šel denar? — Za avto prav gotovo ne. Denarja na banki nisem prečel, vendar mislim, da so mi izročili do dinarja natančno; televizor, vrtni stroj, hladilnik in podobni priročniki; tu bom vnovič »nogometni milijon«.

JOŽE SPLIHAL

Prebujeni Partizan

Iz pogovora z Rajkom Zupancem in Ivanom Zeličem smo izvedeli precej zanimivosti o sevnškem Partizanu, ki je bil nekajdo pošteno telesnovzgojna in športna močninja, v zadnjih letih pa je delo precej zamrlo. Kriza je, kot vse kaže, samo še preteklost in Partizan je spet na boljših poteh. Preteklost je bila 15. januarja, ko je bilo na običnem zboru izmed 300 članov izvoljenih 13 partizanovcev v upravni in 3 v nadzorni odbor. Upravni odbor je namreč v času krize slabše delal, letos pa je pomajhen zaenkrat pokazal veliko živahnost na upravnem in strokovnem polju.

V zadnjih letih tudi prireditve v organizaciji Partizana niso uspemale. Prvi večji uspeh novega odbora je bila maškarnada, ki je 27. februarja izvrstno uspela — dvorana je bila nabito polna, mask pa je bilo toliko kot še dolgo ne.

Košarkarji na začetku sezone

Novomeški košarkarji bodo začeli letošnjo sezono že v nedeljo, ko bo na Loki (ali v gimnazijski telovadnici, če bo dež) prvenstvo Dolenjske. Na to tekmovanje so povabile ekipe iz Brežic, Sevnice, Straže, Kočevja in Ribnice, igralo bo tudi nekaj domačih ekip. Prvenstvo bo prav gotovo zanimivo. Favorita sta ekipi iz Novega mesta in Kočevja. Seveda pa tudi presenečenja niso izključena, ker so ostale ekipe novomeškim gledalcem neznane. Tako bo v nedeljo dopoldne na Loki začetek košarkarske sezone, prvenstvo Dolenjske pa lepa prilžnost, da bomo videli, kako so se posamezne ekipe pripravile na bližajočo sezono.

Pavlin in Urbasova

V soboto je bilo v telovadnici novomeške gimnazije prvenstvo gimnazije v telovadbi. Sodelovalo je 9 fantov in 25 deklet. Fantje so se pomerili v parterju, na drugo, bradlji, v preskoku in plezanju. Zmagal je Tine Pavlin, ki je zbral 59,5 točke. Drugi je bil Miran Kovič s 55,6 točke, tretji pa Lado Sedaj s 54,3. Dekleta so tekmovala v parterju, na bradlji in gredli ter v preskoku. Prva je bila Cveta Urbas (39,7 točke), sledile pa so ji Stojka Ahčin in Draža Zupet, ki sta zbrali po 38,8 točke, četrta pa je bila Nataša Petrov z 38 točkami.

Žensko kegljaško prvenstvo

V soboto in nedeljo je bilo v Ljubljani tekmovanje žensk za naslov republiške kegljaške prvakinje na 2 x 100 kegljev. Tekmovala se je udeležilo tudi pet tekmovalk iz Kočevja in Štiri iz Novega mesta.

Doseženi so bili povprečni rezultati za dolenjske tekmovalke, medtem ko so najbolje slovenske tekmovalke dosegle zelo dobre rezultate. Vsekakor je najboljši rezultat letošnje republiške prvakinje Cadežve iz Kranja, ki je v dveh nastopih dosegla 866 kegljev. Njej sledijo Filipančič 859, Sattler 854, Erjavce 837 itd. — Izmed dolenjskih tekmovalk je imela prvi dan najboljši rezultat Sercejeva iz Kočevja — 417 kegljev, kar je dajalo upanje, da se bo uvrstila med najboljših dvanajst, ki gredo na državno prvenstvo. Vendar je bila drugi dan precej slabša, saj je dosegla samo 388 kegljev. Do dvanajstega mesta ji je manjkalo samo sedem kegljev.

Novomeščanke so dosegle naslednja mesta in rezultate: 28. mesto Zelezničar 373 + 394 = 757, 34. Osoinik 367 + 374 = 741, 37. Naniger 373 + 364 = 737, 46. Jerman 340 + 347 = 687. Nastopilo je 50 tekmovalk. (en)

KOČEVJE : TRNOVO 76:50

• V živu in zanimivi igri so v nedeljo v Kočevju domači košarkarji premagali ekipo Trnovega iz Ljubljane s 76:50 (33:23). Koše za domače so dali: Kersnič 27, Kajtna 16, Smole 14, Levstik 8, Pirč 7, Artač in Pajdiga po 2, igrala pa sta še Krkovič in Resnik. Tekmo je dobro sodil Nosan iz Ribnice. Domači so v zimskih treningih močno napredovali, gostje pa, ki so bili lani najboljši v tej ligi, so letos slabo pripravljeni.

• V prvem delu izbirnega tekmovanja za okrajno kegljaško prvenstvo so bili v Kočevju doseženi ti rezultati: Grom (Brest) 840 kegljev, Štrukelj (Brest) 830, Zbač-

nik (Kočevje) 818, Serce (Kočevje) 815, Semič (Vrhnika) 807. Najboljši iz Podčelja je bil Mihelič na 7. mestu, iz Ribnice pa Gorše na 24. Vsekakor je omembe vreden uspeh domačih kegljačev Zbačnika ni Serceja. Drugi del tekmovanja bo na kegljišču Bresta v Cerknici.

• Po razformiranju okrajne zveze telesna kultura se danes ne vemo, kje bodo tekmovali kočevski košarkarji, čeprav je sezona že pred vrati. Vsekakor je potrebno to vprašanje čimprej rešiti in hkrati upoštevati tudi potrebe podeželskih klubov, ki so zdaj marsikje zapostavljeni.

A. Arko

Slaba rokometna premiera

Rokometni novomeškega Partizana so pretekli četrtek prvič igrali zunaj. Prehod iz telovadnice na igrišče na Loki je bil prevelik nasprotnik, da bi lahko premagali na hitro roko sestavljeno ekipo novomeških odbojkarjev in košarkarjev, ki so igrali pod imenom Šmihel. V tej improvizirani tekmi so Partizanovci izgubili s 19:13. Res je, da bi proti resnejšemu nasprotniku igrali bolj resno, res pa je tudi, da so tokrat igrali slabo. Videli smo, da so natenčno rali nekatero nove tehnične in taktične variante, vendar pa nekaterim igralcem, predvsem krilnim, manjkajo osnove: dobre podaje in

lovljenje žoge. Oba vratarja, Perko in Mar, ki sta branila vsak na eni strani, sta bila na moč nezanesljiva. Mladi igralci so sicer pokazali precejšen napredek in bodo s pomočjo trenerja Vidmarja prav gotovo krepko mešali strne v spomladanskem tekmovanju, vendar je bilo opaziti veliko pomanjkanje rutine. Izkušena Koprivnik in Blažič sta namreč kot za šolo zadevala nasprotnikovo mrežo. Za konec torej: napredek rokometarjev novomeškega Partizana je očiten, prva tekma, ki so jo igrali na Loki, pa nas kljub temu ni zadovoljila.

ŠAH Parma v Trebnjem?

Končano je šahovsko prvenstvo trebnjske občine, kjer se je 12 šahistov potegovalo za prvo mesto in tretjo kategorijo. Zmagal je Zemva, potem ko je Godnjavec nesrečno izgubil s predzadnjeplasiranim. Vrstni red: Zemva 9,5, Godnjavec 9, Stročak 8,5, Klemenčič 7, Mamič 6, Gričar 5,5, Mikličič 4,5, Marold, Sivka in Podpadec 4 itd. Štirje najboljši so dobili tretjo kategorijo.

Na nedeljskem občnem zboru so izvolili nov upravni odbor. Prevladovalo je mnenje, da je bil sedanji odbor precej aktiven, saj so kljub pomanjkanju prostorov organizirali kar dva turnirja. Od igrali so tudi nekaj medobčinskih tekmovalk. Take načrte imajo tudi v letošnjem letu, če jim bodo organizacijo turnirjev omogočila finančna sredstva.

V začetku aprila bo v Trebnjem slovenski velmojster Parma igral simultanko proti 30 ali 35 šahistom iz Trebnjega, Mirne, Mokronoga in Doba. Za to simultanko je že zlat veliko zanimanja, lahko pa pride v goste kak drug velmojster.

F. G.

Novomeščani: osmi

• V nedeljo je bilo na Ravnah tradicionalno brzo poteklo tekmovalje slovenskih mest, ki so se ga udeležili tudi novomeški šahisti. V izredno močni konkurenci 16 najboljših slovenskih šahovskih mest so zasedli v postavi Penko, Škerlj, Šitar, Jure Picek, Gajski, Avsec, Marko Picek in dr. Golčič dobro osmo mesto in zbrali 46 točk. Zmagala je Ljubljana pred Mariborom in Celjem, od dolenjskih ekip pa je močvirje iz Krškega zbralo dve točki več od Novomeščanov in zasedlo šesto do sedmo mesto. Novomeščani so izredno slabo začeli, saj so po vrsti doživeli nekaj krepkih porazov, nato pa so začeli igrati dobro, a se niso mogli prebiti višje. Najboljši je bil Jure Picek, ki je zbral kar 11,5 točke iz šestdesetih partij.

• Končano je občinsko ekipno prvenstvo v šahu za srednje šole. Derbi prvenstva je bil že v prvem kolu: gimnazija je igrala z učiteljskim neodločeno 4:4, toda z najboljšim rezultatom na prvih desetakih se je vzeeno uvrstila v nadaljnje tekmovalje. Srednja gimnazija šola je premagala osnovno šolo, v borbi za prvo mesto pa so bili nato gimnazijci zelo — s 6:2 — uspešni proti kmotičem. Zmagovalci bodo v nedeljo igrali s najboljšimi iz črnomaljske občine.

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

Tedenski koledar

Petek, 26. marca — Maksim Sobota, 27. marca — Rupert Nedelja, 28. marca — Janez Ponedeljek, 29. marca — Ciril Torek, 30. marca — Branimir Sreda, 31. marca — Benjamin Četrtek, 1. aprila — Hugo

ČESTITKI

Moji dobri in skrbni mamič Mariji Merčnik iz Skočjana želim za 50-letnico in god vse najboljše, da bi dočkala še mnogo let v zdravju in veselju! Sin Drago, ki stoji vojaški rok v Prilepu.

Dragi mami Mariji Lužar iz Orešja 29 želim za dvojno praznovanje vse najlepše hvaležni otroci.

ZAHVALE

Ob izgubi dragoga moža, očeta in starega očeta **KARLA PAVLINA** iz Češče vasi,

se zahvaljujemo vsem, ki so mu darovali vence in cvetje, godbi in pevcom, ZB ter govornikom tovarišu Mrzaru in Ivanu Jarcu. Zahvaljujemo se tovarni KRKA za podarjene vence in vsem, ki so stali ob odprtju grobu.

Zalujoča žena Marija, sin Lado, Milan in Tone z družinami in ostalo sorodstvo.

Ob bridki izgubi dragoga moža, očeta, starega očeta in brata **Ferdinanda Letiga** se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ga tako velikemu številu spremili na njegovi zadnji poti. Toplo se zahvaljujemo zdravstvenemu in strežnemu osebju pljučnega oddelka bolnice v Novem mestu za pomoč med boleznijo. Zalujoči: žena Marija, sin Mirko, sinova Lojze in Ferdo z družinami, hčerka Angelca z možem in brat Matija z ženo.

Ob smrti našega dragoga očeta, starega očeta, tasta in brata **Jakoba Stajdoharja** se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti ter nam ustno ali pisмено izrazili sožalje. Topla hvala tudi vsem darovalcem vencev in cvetja. Iskrena hvala sosedom, ki so nam v najtežjem trenutku stali ob strani in nam nesebično nudili pomoč. Zalujoče družine: Stajdohar, Lužar, Krkovič, Delač in Stimac. Podstene, Crnomelj, Kočevje.

Ob nenadni smrti našega sina, brata in svaka **Jožeta Jermana** se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste se od njega poslovili na njegovi zadnji poti, mu darovali cvetje ali na kakršenkoli način počastili njegov spomin. Zalujoči sorodniki.

Iskreno se zahvaljujemo zdravniškim internemu oddelku bolnišnice v Novem mestu primariju dr. Koscu in dr. Hübscherju ter zdravniškemu kirurškemu oddelku primariju dr. Bajcu in dr. Savlju, ki so mi s izredno požrtnostjo, skrbjo in znanjem pomagali v moji težki bolezni. Prav tako toplo zahvala strežnemu osebju obeh oddelkov. — Hvaležna Marija Rajmer, Metlika, Partizanski trg 9.

PREKLICI

Alojz Primc iz Pristave 17 pri Stopičah izjavljam, da je vse, kar sem govoril o Alojziju Murnu, še ti KU Novo mesto — okolica in Jožetu Gosencu, direktorju Komunalnega podjetja Novo mesto, neremično ter se jima zahvaljujem.

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.15, 6.00, 7.00, 8.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.30 in 22.00. Pisan glasbeni spored od 5.00 do 8.00 ure.

PETEK, 26. MARCA: 8.05 Popularen izbor domače orkestralne glasbe. 8.35 Dvajset minut z zabavnim orkestrom Romunskega znanja. 9.35 Pet minut za novo pesmico. 10.15 Komorni zbor RTV Ljubljana poje pesmi na revolucionarno temo. 11.00 Nimaš prednosti! 12.05 Kmetijski nasveti — Inž. Jelka Hočevar; Pri nas dosegli herbičidi za žito in koružo. 12.30 Uvertura in arije iz oper Gioacchina Rossinija. 14.35 Trio (Le rondeau de Paris): flavta, čembalo, violončelo — v raznih kombinacijah. 15.30 Japonska narodna glasba. 15.45 Novo v manosti. 17.05 Petkov simfonični koncert. 17.15 Rečja naših pevcev zabavne glasbe. 20.00 Zvočni mozaik. 20.40 Slovenska klavirska glasba V. oddaja. 21.15 Oddaja o morju in pomorskih. 22.10 Za ljubitelje jazz.

SOBOTA, 27. MARCA: 8.05 Staber: Slavenski: Pesmi jugoslovanskih Rusinov. Lhotka-Kalinski: Stari dalmatinski pesmi. 9.25 Mladi glasbeniki glasbene šole iz Celja. 9.45 Četrte ure s pevcom Dušanom Jakšičem. 10.15 Glasbeni sejem. 11.00 Nimaš prednosti! 12.05 Kmetijski nasveti — Inž. Rade Kalinović; Krojenje listavcev v zasebni godalni proizvodnji. 12.30 Naše sta-

da sta umaknila svojo zasebno tožbo, ki sta jo vložila zoper mene na Občinskem sodišču v Novem mestu zaradi kaznivga dejanja obrekovanja!

Podpisani Franc Regina iz Dol. Kamenc 5, Novo mesto, prepovedujem vsako vožnjo, hojo ter škodo po parcelah v Podturnu in Razborah. Kdor ne bo upošteval tega preklica, ga bom sodno preganjal!

Podpisana Angelca Miklavčič iz Gor. Gradišča 2, Sentjernej, izjavljam, da nisem plačnica dolgov svojega moža Srečka Miklavčiča iz 'povzročiteljskega' mesta. Kettejev 'Novo mesto' dom.

KUPIM VSELJIVO STANOVANJE

ali hišo v Novem mestu. Ponudbe na upravo lista pod »Pomladi«.

KINO
Brežice: 26. in 27. marca italijanski film »Teško je živeti«. 28. in 29. marca angleški barvni film »Levi«. 30. in 31. marca nemški film »Banda groze«.

Crnomelj: 26. in 29. marca ameriški barvni film »Streljanje v mestu«. 30. in 31. marca sovjetski film »Lov na dediščino«.

Dol. Toplice: 27. in 28. marca španski film »Mati, poslušaj mojo pesem«.

Kočevje — Jadrans: 26. in 28. marca italijanski barvni film »Sulejman veličastni«. 29. in 30. marca francoski film »Stanovska skrivnost«. 31. marca in 1. aprila italijanski barvni film »Morganovi gusarji«.

Kostanjevica: 28. marca mehški barvni film »Neurje nad Mehikom«.

Metlika: 27. in 28. marca ameriški film »Zgodba z naslovno stranjo«. 31. marca in 1. aprila ameriški film »Topovi z Navarona«.

Novo mesto — Krka: 26. do 28. marca ameriški barvni film »Dr. Jerryja čarobni napoj«. Od 29. marca do 1. aprila zaprto.

Mokronog: 27. in 28. marca japonski film »Zaradi ljubezni«. 31. marca slovenski film »Triglavske strmine«.

Novo mesto: 26. in 28. marca ameriški barvni film »Dr. Jerryja čarobni napoj«. Od 29. marca do 1. aprila zaprto.

Mokronog: 27. in 28. marca japonski film »Zaradi ljubezni«. 31. marca slovenski film »Triglavske strmine«.

Novo mesto: 26. in 28. marca ameriški barvni film »Dr. Jerryja čarobni napoj«. Od 29. marca do 1. aprila zaprto.

Mokronog: 27. in 28. marca japonski film »Zaradi ljubezni«. 31. marca slovenski film »Triglavske strmine«.

Novo mesto: 26. in 28. marca ameriški barvni film »Dr. Jerryja čarobni napoj«. Od 29. marca do 1. aprila zaprto.

Mokronog: 27. in 28. marca japonski film »Zaradi ljubezni«. 31. marca slovenski film »Triglavske strmine«.

Novo mesto: 26. in 28. marca ameriški barvni film »Dr. Jerryja čarobni napoj«. Od 29. marca do 1. aprila zaprto.

Mokronog: 27. in 28. marca japonski film »Zaradi ljubezni«. 31. marca slovenski film »Triglavske strmine«.

Novo mesto: 26. in 28. marca ameriški barvni film »Dr. Jerryja čarobni napoj«. Od 29. marca do 1. aprila zaprto.

Mokronog: 27. in 28. marca japonski film »Zaradi ljubezni«. 31. marca slovenski film »Triglavske strmine«.

Novo mesto: 26. in 28. marca ameriški barvni film »Dr. Jerryja čarobni napoj«. Od 29. marca do 1. aprila zaprto.

Mokronog: 27. in 28. marca japonski film »Zaradi ljubezni«. 31. marca slovenski film »Triglavske strmine«.

Novo mesto: 26. in 28. marca ameriški barvni film »Dr. Jerryja čarobni napoj«. Od 29. marca do 1. aprila zaprto.

Mokronog: 27. in 28. marca japonski film »Zaradi ljubezni«. 31. marca slovenski film »Triglavske strmine«.

Novo mesto: 26. in 28. marca ameriški barvni film »Dr. Jerryja čarobni napoj«. Od 29. marca do 1. aprila zaprto.

Mokronog: 27. in 28. marca japonski film »Zaradi ljubezni«. 31. marca slovenski film »Triglavske strmine«.

Novo mesto: 26. in 28. marca ameriški barvni film »Dr. Jerryja čarobni napoj«. Od 29. marca do 1. aprila zaprto.

Mokronog: 27. in 28. marca japonski film »Zaradi ljubezni«. 31. marca slovenski film »Triglavske strmine«.

Novo mesto: 26. in 28. marca ameriški barvni film »Dr. Jerryja čarobni napoj«. Od 29. marca do 1. aprila zaprto.

Mokronog: 27. in 28. marca japonski film »Zaradi ljubezni«. 31. marca slovenski film »Triglavske strmine«.

Novo mesto: 26. in 28. marca ameriški barvni film »Dr. Jerryja čarobni napoj«. Od 29. marca do 1. aprila zaprto.

Mokronog: 27. in 28. marca japonski film »Zaradi ljubezni«. 31. marca slovenski film »Triglavske strmine«.

Novo mesto: 26. in 28. marca ameriški barvni film »Dr. Jerryja čarobni napoj«. Od 29. marca do 1. aprila zaprto.

Mokronog: 27. in 28. marca japonski film »Zaradi ljubezni«. 31. marca slovenski film »Triglavske strmine«.

Novo mesto: 26. in 28. marca ameriški barvni film »Dr. Jerryja čarobni napoj«. Od 29. marca do 1. aprila zaprto.

Mokronog: 27. in 28. marca japonski film »Zaradi ljubezni«. 31. marca slovenski film »Triglavske strmine«.

KUPIM VSELJIVO STANOVANJE ali hišo v Novem mestu. Ponudbe na upravo lista pod »Pomladi«.

KINO

Brežice: 26. in 27. marca italijanski film »Teško je živeti«. 28. in 29. marca angleški barvni film »Levi«. 30. in 31. marca nemški film »Banda groze«.

Crnomelj: 26. in 29. marca ameriški barvni film »Streljanje v mestu«. 30. in 31. marca sovjetski film »Lov na dediščino«.

Dol. Toplice: 27. in 28. marca španski film »Mati, poslušaj mojo pesem«.

Kočevje — Jadrans: 26. in 28. marca italijanski barvni film »Sulejman veličastni«. 29. in 30. marca francoski film »Stanovska skrivnost«. 31. marca in 1. aprila italijanski barvni film »Morganovi gusarji«.

Kostanjevica: 28. marca mehški barvni film »Neurje nad Mehikom«.

Metlika: 27. in 28. marca ameriški film »Zgodba z naslovno stranjo«. 31. marca in 1. aprila ameriški film »Topovi z Navarona«.

Novo mesto — Krka: 26. do 28. marca ameriški barvni film »Dr. Jerryja čarobni napoj«. Od 29. marca do 1. aprila zaprto.

Mokronog: 27. in 28. marca japonski film »Zaradi ljubezni«. 31. marca slovenski film »Triglavske strmine«.

GIBANJE PREBIVALSTVA

Matični urad Novo mesto

V času od 15. marca do 22. marca je bilo rojenih 20 dečkov in 27 deklic. — Poročila sta se: Anton Ban, delavec, in Angela Marušič, bolnišnica streljanca, ob iz Mačkova. — Umrli so: Marija Kovačič, družinska upokojenka s Trške gore, 71 let; Ana Potočar, gospodinja s Trške gore, 66 let; Anton Kranjc, učitelj iz Močvirja, 69 let; Marija Vrčnjak, družinska upokojenka iz Crnomlja, 88 let, in Jože Jerman, osebni upokojenec iz Smihela, 33 let.

Iz novomeške porodnišnice

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Mirka Androja iz Sentjerneja — Tugomirja, Angelca Grozde iz Rakovnika — Renato, Antonija Janez iz Smihela — Darjo, Zožija Pečjak iz Drašče vasi — Slavka, Marija Zupan iz Cerovca — Marijo, Ana Mihelič iz Mihelje vasi — Bojana, Marija Zrimšek iz Zabje vasi — Barbaro, Angela Lutovca iz Metlike — Klavdijo, Roza Majcen iz Brinja — Jožka, Martina Miklič iz Hudenja — Ireno, Zožija Jesin iz Gornje Radulje — Anico, Ivanka Bajuk iz Metlike — Hanžija, Marija Može iz Potoka — Miro, Ana Plantan z Velikega Cerovca — Jožeta, Stefka Golob iz Homa — Stefko, Tončka Škrbec iz Rateža — Jožeta, Ana Sedej iz Volškove vasi — Marjana, Anica Svajgar iz Butoraja — Jožico, Cilka Lužar iz Gorenje vasi — Zvonka, Marica Požeg iz Metlike — Srečka, Kristina Rogina iz Stare Lipe — Zdravka; Marija Rifelj iz Lesnice — Jožico, Jožeta Urigelj iz Skovca — Marinko, Cvetka Žugelj iz Dobravice — dečka, Nada Znidaršič iz Leskoveca — dečka; Marija Banovec iz Doblje — dečka; Alojzija Škrbec iz Velike vasi — deklčo, Pavla Rozman iz Gornje Gledobode — dečka, Ivanka Puželj iz Stranske vasi — deklčo, Tereziya Lužar iz Gornjeja Suhadola — dečka.

Iz brežiške porodnišnice

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Urška Rostohar

Ribnica na Dol.: 27. in 28. marca francosko-italijanski barvni film »Aventure novoletnih počitnic«.

Sevnica: 27. in 28. marca jugoslovanski film »Kozarac«. 31. marca nemški film »Maščevalce«.

Sodražica: 27. in 28. marca ameriški film »Sever-severozahode«.

Stara cerkev: 27. in 28. marca sovjetski barvni film »Gusarska balada«. 31. marca francoski film »Eskadrila Normandija« — Njemen«.

Siraža: 27. in 28. marca ameriški film »Zoro maščevalce«.

Trebnje: 27. in 28. marca ameriški barvni film »Topovi z Navarona«.

Potujoči kino

Novo mesto

predvaja poljski film »Pridi, očka«. 26. marca ob 19.00 uri v Uršnih selih; 27. marca ob 18.00 uri v Mirni peči; slovenski film »Kečke«. 28. marca ob 15.00 in 19.00 uri na Dvoru; 29. marca ob 15.00 uri v Orehoviči; ob 19.00 uri v Brusnicah; 30. marca ob 12.00 uri v Otočcu; ob 15.00 uri v Skočjanu; ob 19.00 uri v Bell cerkvi; 31. marca ob 12.00 uri v Mirni peči, in slovenski film »Dolina miru«. 1. aprila ob 15.00 in 19.00 uri v Uršnih selih; 2. aprila ob 12.00 uri v Brusnicah in ob 19.00 uri v Podgradu.

Predstave domačih filmov so v okviru praznovanj 600-letnice Novega mesta.

DOPISNA ŠOLA V LJUBLJANI

VPISUJE V NASLEDNJE TEČAJE:

1. v tečaj matematike za sprejemni izpit na:

- VIŠJO KADROVSKO SOLO,
- VIŠJO KOMERCIALNO SOLO,
- VIŠJO TEHNIŠKO SOLO,
- EKONOMSKO FAKULTETO,
- TEHNIŠKO FAKULTETO

2. v tečaj iz knjigovodstva:

- ZACETNI KNJIGOVODSKI TEČAJ,
- ANALITIČNA EVIDENCA,
- FINANČNO KNJIGOVODSTVO

3. v tečaj tehniškega risanja

4. v jezikovne tečaje slovenščine, nemščine in italijanščine, in

5. v tečaj za skladiščnike

6. po dogovoru organizira

ZA POTREBE PODJETIJ IZPOPOLNJEVALNE TEČAJE.

Tečaji bodo organizirani v vseh večjih središčih, kjer bo prijavljenih najmanj 15 kandidatov. Vpisovanje traja do 31. marca tega leta. Prijave in pojasnila dobijo kandidati na Dopisni šoli — Ljubljana, Farmova 39.

KOVINSKO PODJETJE

RIBNICA

VOSCI VSEM DELOVNIM LJUDEM

V OBCINI ZA 26. MAREC,

HKRATI PA SE VSEM POSLOVNIM

PRIJATELJEM IN ODJEMALCEM

SE NADALJE PRIPOROČA!

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij pri

SGP PIONIR

razpisuje naslednja prosta delovna mesta:

8 KV SOBOSLIKARJEV

10 KV KLJUČAVNIČARJEV

Prošnje z življenjepisom in opisom dosedanjih zaposlitev pošljite na naslov: SGP »PIONIR« — kadrovska socialni oddelek — Novo mesto, Kettejev drevored 37.

Razpis je veljaven do zasedbe mest.

ZAHVALA

Ob izgubi naše predrage mame

Frančiške Hočevar

iz Novega mesta

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so jo spremili na njeni zadnji poti in ji darovali cvetje. Posebej se zahvaljujemo dr. VODNIKU, ki je vsa leta dolgotrajne bolezni stal pokojnici ob strani. Iskrena zahvala tudi dr. SPILERJU za vso pomoč.

Hvala vsem, prav vsem, za izraženo sožalje!

Zalujoče hčerke

RADIO BREŽICE

ČETRTEK, 25. MARCA: 18.00 — Solška oddaja: pravljica za najmlajše — 18.20 Obvestila — 18.30 do 19.30 Izbrali ste sami — glasbena oddaja.

NEDELJA, 28. MARCA: 19.30 — Poročila iz naše občine — Volitve v predstavniške organe — Mnenja drugih. Razgovor v studiu — Delo šolskih mladinskih aktivov — Za naše kmetovalce — Magnetofonski zapisek: Obisk v Krški vasi — Naš prispevek — Pogovor s poslušalci — Obvestila in spored kinematografov. 22.05 — Občani čestitajo in pozdravljajo.

TOREK, 30. MARCA: 18.00 — Starši sprašujejo — Glasbene oddatke — Sportni komentar — Od torika do torika v brežiškem kinu — Obvestila. 19.00—19.30 Glasbena oddaja: Artistiški moški zbor in domači solisti pojo.

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: občinski odbor SZDL Brežice, Crnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnjak (glavni in odgovorni urednik), Risa Bačar, France Grivec, Miloš Jakopčič, Marjan Moškon, Jožica Teppey in Ivan Zoran.

IZHAJA vsak četrtek — Posamezna številka 40 din — Letna naročnina 1200 din, polletna 600 din; plačljiva je vnaprej. Za inozemstvo 2400 din — Tekoč račun pri podružnici NB v Novem mestu: 606-11-606-9 — NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto Glavni trg 3 — Poštni predal 33 — Telefon 21-237 — Rokopisov in fotografij ne vračamo — TISKA časopisno podjetje DELO V Ljubljani.